

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
560

Subotica, 27. prosinca 2013. Cijena 50 dinara

KONSTITUIRAN
SAVJET VLADE RH

RADIO SUBOTICA
PRIVATIZACIJA SVE IZVJESNIJA

VOJVODINA OPET IZVISILA

ZAJEDNO - HRVATSKE
SOKAČKE UDRUGE

INTERVJU
SLAVEN BAČIĆ

Sretna Nova godina

Javno komunalno preduzeće „SuboticaGas“ - Subotica
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvéallalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Najbolja praznična kupovina u TippNetu!

**DAR uz svako
kupljeno računalo:
besplatan servis
i mjesec dana
besplatnog
Interneta!**

**Pravo je vrijeme za kupovinu! Čekaju Vas
praznične cijene i povoljni uvjeti plaćanja!**

**Ne odlažite kupovinu! Požurite, preduhitrite najavljeno
sijećanjско povećanje PDV-a na informatičku opremu!**

**Od 1.1.2014. očekuje se porast PDV-a na informatičku opremu na 20%.*

Kupite sada, a platite kasnije!

Platite čekovima građana, ili putem sindikalnog kredita!

**Kupovina na rate i za penzionere i poljoprivrednike.*

Karađorđev put 2, Subotica 024/555-765

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu
na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

*** Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

*** Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS3535500000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite
na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

SRETNNA NOVA GODINA!

20

Obogatimo živote kulturom, tek...

Čestiti i blagoslovljeni blagdani i praznici!

14

IZDANJE ZA PROJEKTOVANJE I
REPRODUKCIJSKE SVRHE

**Svim našim čitateljima,
suradnicima i poslovnim
partnerima želimo
sretnu Novu godinu**

I u novoj godini s vama!

Umjesto slanja pojedinačnih čestitki NIU »Hrvatska riječ« će, kao i prethodnih godina, sredstva namijenjena za to uplatiti HDPU »Bela Gabrić«.

Uredništvo »Hrvatske riječi«

**Novi broj tjednika »Hrvatska riječ«
izlazi 3. siječnja!**

SADRŽAJ

AKTUALNO

Petnaest godina programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice

**SVEČANOST U SJENI NAJAVLJENE
PRIVATIZACIJE 6-7**

TEMA

Konstituiran Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

**VELIKO PRIZNANJE HRVATSKOJ
ZAJEDNICI U VOJVODINI 8-10**

INTERVJU

Dr. sc. Slaven Bačić, predsjednik HNV-a

**AKTIVNO SE ODNOSITI PREMA
MANJINSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA. 12-13**

SUBOTICA

Olga Kovačev Ninkov i Ljubica Vuković Dulić: Secesija u subotičkim javnim zbir-kama

SECESIJA U SVIM PORAMA ŽIVOTA. 18-19

DOPISNICI

Priredba svih hrvatskih šokačkih udruga iz Podunavlja

NOVI DOŽIVLJAJ KULTURNE BAŠTINE I ZAJEDNIŠTVA..... 24-25

KULTURA

»Likovni tragovi Ivana Tikvickog Pudara« u subotičkom Gradskom muzeju

**VJEŠT KOLORIST I CRTAČ VJERAN
FOVISTIČKOM IZRIČAJU..... 33**

SPORT

Osvrt nekoliko sportaša na rezultate u protekloj i želje u Novoj 2014. godini

NIZ LIJEPIH I ZAPAŽENIH REZULTATA..... 48-49

Povremeno pratim američku internet stranicu »Građanin na oprezu«. Tamo često ukazuju na razne primjere uporabe sotonskih simbola u popularnoj kulturi: filmu, glazbi, odijevanju, arhitekturi. Jedan od novijih primjera o kojem pišu je američki glazbenik Kanye West. Prošle se godine pisalo da Kanye s zaručnicom Kim Kardashian očekuje bebu i kako je moguće da dijete dobije ime Khrist. Do te blasfemije ipak nije došlo jer se rodila kćer. Ali, to odlično oslikava mjeru razuzdanosti kada se Kristovo ime želi toliko uniziti. Na koncu, Kanye je svoj najnoviji album nazvao Yeezus, što se na engleskom čita Isus. Naravno, prvo je pravilo marketinga šokirati publiku, kako bi obratila pozornost na nešto, a zatim joj prodavati bilo što pod parolom umjetnosti ili zabave. Ali, neki put se baš i ne radi samo o šokiranju, već i o nečem mnogo zlokobnijem.

Postoji još jedna dobra ilustracija. Kada se kaže Maddona, gotovo svi ljudi s kojima pričam odmah misle na proslavljenu američku pjevačicu. No, Maddona je stoljećima bio naziv Djevice Marije. Djeluje naivno, ali se javnost može tijekom nekoliko generacija reprogramirati da nešto što se zvalo na jedan način tisuću godina, za samo 20-30 godina popkulture i mas-medija dobije sasvim novo značenje.

Što nam to navješta, osim potpunu promjenu sustava vrijednosti?

Zbog toga sam bio radostan rezultatima referendumu o braku u Hrvatskoj. Jasne su mi mnoge implikacije, pa čak i dvoličnost u nekim stvarima, no ipak neke stvari valja ostaviti po starom. U današnje je vrijeme više abortusa nego rođenja, više je razvoda nego brakova koji se održe. Potrebna je redefinicija mnogo čega. Ali, ne može se sve izokrenuti. Neke stvari valja osuvremeniti, ali bez ideala, putokaza, iduće će generacije besciljno tumarati.

Pred Božić uvijek možemo jasno vidjeti kako se radosna poruka rođenja Bogočovjeka razvodnjava borovima, Djedom Božićnjakom, saonicama i irvasima, darovima pod drvetom, vašarima i rasprodajama. No, Isusa nam još nisu uzeli. Još je s nama, još mu se vjernici klanjanju, još ga slavimo i molimo mu se.

Ja sam po prirodi pesimist. Bojim se da će mi unuci jednog dana govoriti kako nemam pojma jer je Isus vođa nekog novog hip-hop benda, da nije rođen u jaslama već u Hoolywoodu...

Još je naša generacija i dobro prošla, toliki su nazivi zakonom i patentom zaštićeni, te se ne smiju rabiti bez plaćanja ili specijalnog dopuštenja. Isusa, Boga i Božić još ne štiti zakon. To je dobro, jer se još uvijek smijemo besplatno moliti.

Nikola Perušić

Drugi radni sastanak medijskih djelatnika

Informiranje na hrvatskom jeziku u Srbiji pred izazovima novih medijskih i drugih zakona - bila je tema II. radnog sastanka medijskih djelatnika angažiranih u medijima na hrvatskom jeziku. Na radnom sastanku razmatrale su se dvije trenutačno najaktualnije teme u informiranju na hrvatskom jeziku - pozicija medija u aktualnom društveno-političkom kontekstu s posebnim osvrtom na usvojene zakone i zakon o informiranju čije se usvajanje očekuje sljedeće godine, i budućnost Radio Subotice, jedinog medija u Srbiji koji proizvodi i emitira dnevni radijski program na hrvatskom jeziku.

Nakon rasprave koju je moderirao ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« Ivan Karan, a u kojoj su sudjelovali: predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća Darko Sarić Lukendić, članica ovog tijela zadužena za informiranje Ankica Jukić Mandić, glavna i odgovorna urednica tjednika »Hrvatska riječ« Jasminka Dulić, v.d. urednica hrvatskog programa na Radio Subotici Ivana Petrekanić Sič, urednici radijskih emisija - u Somboru Savo Tadić, a u Baču Pavle Pejčić, urednik lista »Miroljub« iz Sombora Alojzije Firanj, novinar RTV-a programa na hrvatskom jeziku Josip Stantić i predstavnik Hrvatskih novina Zlatko Ifković, usvojeni su zaključci koji su upućeni HNV-u na razmatranje.

Prvi je zaključak da se u što kraćem roku, zbog ograničenja koje su nova zakonska rješenja donijela medijima i ustanovama u kulturi, formira pravna osoba za produkciju medijskih i kulturnih sadržaja. U osnivanje bi se trebali uključiti HNV, NIU »Hrvatska riječ« i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i već bi se u prvom kvartalu trebala osnovati kako bi postojeće profesionalne institucije mogle nesmetano raditi. S druge strane, zaključeno je da se s izradom i usvajanjem medijske strategije treba pričekati dok se ne donesu novi medijski zakoni, kako bi medijska strategija bila zasnovana na realnim osnovama. Također je podržan prijedlog koji je potekao iz NIU »Hrvatska riječ« da se formira tim koji bi zainteresiranima u hrvatskoj zajednici, udrugama prije svega, pomagao u pisanju projekata te apliciranju na natječaje. I na koncu, zaključeno je da je zajednički cilj podizanje razine konzumiranja manjinskih prava u oblastima obrazovanja, informiranja, službene uporabe jezika i kulture.

J. D.

27. prosinca 2013.

PETNAEST GODINA PROGRAMA NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

Svečanost u sjeni najavljene privatizacije

Svečano je program na hrvatskom jeziku Radio Subotice obilježio svoj petnaesti rođendan, ali uz veliku dozu zebnje i neizvjesnosti u pogledu opstanka i daljnjeg rada zbog najavljene privatizacije ovoga lokalnog medija koji emitira program i emisije na više jezika. Uz podsjećanja na osnutak, prve korake i sve pojedince koji su doprinijeli osnutku i radu ove redakcije, na koje je podsjetila v.d. urednica *Ivana Petrekanić Sič*, govorili su: idejni tvorac programa *Lazar Merković*, prvi urednik *Tomislav Žigmanov* i ravnatelj u vrijeme osnivanja i rasta redakcije *József Miskolci* i *Antal Biacsi*, dok je aktualni ravnatelj Radio Subotice *Toni Bedalov* iznio kako privatizacija Radio Subotice postaje sve izvjesnija.

Lazar Merković je kazao kako je mladu redakciju koja je u prvim godinama stvarala program karakterizirala hrabrost, posvećenost i jedinstvenost, podsjetivši da je osnovana u najtežim vremenima. »Hrvatski program Radio Subotice bio je rasadište jednog značajnog dijela inteligencije hrvatske zajednice sada srednje dobi i ne samo

da je svoju misiju ostvarivao na najbolji način, već je bio resurs potencijalno usmjeren na razvoj drugih prostora unutar hrvatske zajednice«, istaknuo je Žigmanov.

József Miskolci, ravnatelj u vrijeme osnutka redakcije, podsjetio je na tadašnju političku klimu o čemu najbolje govori i podatak da je od općinske odluke do samog osnutka redakcije prošlo oko pet godina. Dugogodišnji ravnatelj *Antal Biacsi*, za vrijeme čijeg je mandata program proširen prvo na dva a zatim tri sata, istaknuo je kako je hrvatska redakcija kao mlada redakcija išla naprijed u tehnologiji i da je s njima bilo »problem« da je on ostajao punih deset godina, a urednici su jedan za drugim odlazili. Da podsjetimo, nakon Žigmanova urednici su bili *Kalman Kuntić*, *Dušica Dulić* (tada *Jurić*), *Ljiljana Dulić* i nakon nje *Ivana Petrekanić Sič* (jedno vrijeme zamjenjivala ju je *Marija Matković*).

Sadašnji ravnatelj *Toni Bedalov* je, međutim, upozorio kako je sve što je stvoreno u redakciji za proteklih petnaest godina, kao i sve ono

što je desetljećima stvarano u drugim redakcijama, sada pod velikim znakom pitanja zbog najavljene privatizacije koja se treba uraditi do konca 2014. godine. »Na žalost nemamo se čemu radovati. Sve ono što nam se sprema je negativno zbog novih medijskih zakona koji se zasnivaju na neoliberalnom konceptu da se sve mora prodati. Ovih dana nas pritiska i Agencija za privatizaciju i Ministarstvo privrede da damo sve precizne podatke kako bi nas što bolje i što brže mogli prodati. Drugi kontekst se tiče zakona o proračunskom sustavu o 10 posto honoranih suradnika, što je u medijskoj sferi potpuno nemoguće izvesti. To je jedan potpuni apsurd koji će nas onemogućiti da imamo suradnike, osim toga značajno je manji i proračunski dio iz lokala. Velika nam borba predstoji koja, na žalost, možda može biti i uzaludna, jer sve što je stvoreno sada je pod velikim znakom pitanja«, kazao je Bedalov.

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Slaven Bačić* je također istaknuo da budućnost nije nimalo ružičasta. »Jedini način da se možda može spriječiti privatizacija je javni pri-

tisak. Pritiskom kroz medije i bilateralne odnose moglo bi se pokušati zaustaviti privatizacija ili napraviti izuzetke. Država će uvijek reći da se standardi ne mijenjaju, ali standardi u pogledu programa na hrvatskom jeziku na RTV-u podrazumijevaju pola sata tjedno na radio Novom Sadu navečer subotom u devet sati, deset minuta 6 dana u tjednu i dvije emisije po pola sata tjedno koje se praktički niti ne proizvode zbog neriješenih kadrovskih i materijalnih pitanja, osoba i sredstava koja bi te dvije, političke i kulturne, emisije trebali pripremati«. On je istaknuo i da će u slučaju privatizacije Radio Subotice najviše trpjeti grad koji će ostati bez svog lokalnog javnog servisa.

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Dragan Đurić* je na koncu izrazio uvjerenje da će se ipak uspjeti pronaći izlaz iz postojeće situacije te je poručio kako će hrvatske institucije i dalje imati apsolutnu potporu matične države u svim opravdanim zahtjevima u smislu ostvarivanja manjinskih prava.

J. D.

Veliko priznanje hrvatskoj zajednici u Vojvodini

Zagreb je 19. i 20. prosinca bio domaćin predstavnika Hrvata izvan domovine, gdje je po prvi puta konstituiran Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske. Tom prilikom izabrano je vodstvo Savjeta koje će tu dužnost kao predstavnik državnog tijela Hrvatske obnašati iduće četiri godine. Veliki uspjeh i priznanje za hrvatsku zajednicu iz Vojvodine jest činjenica da je među četiri izabrana potpredsjednika i naš kandidat Tomislav Žigmanov

Savjet je utemeljen odlukom Vlade RH od 6. lipnja ove godine, a zadaća mu je pomagati hrvatskoj Vladi u kreiranju i provođenju politike, aktivnosti i programa za Hrvate izvan domovine. Savjet čine najugledniji predstavnici hrvatskih zajednica iz cijelog svijeta, a njihova zastupljenost određena je sukladno brojnosti i značaju Hrvata u dotičnoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s domovinom.

Tako bosansko-hercegovački Hrvati imaju 9, hrvatska manjina u europskim i susjednim zemljama 17, a hrvatsko iseljništvo 29 predstavnika. Svi oni imenova-

ni su na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze na mandat od 4 godine te ne primaju novčanu naknadu za svoj rad. Među predstavnicima hrvatske zajednice iz Srbije su ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, narodni zastupnik i predsjednik DSHV-a Petar Kuntić i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji Slaven Bačić.

Za predsjednika Savjeta izabran je sveučilišni profesor i bivši ministar okoliša i turizma Federacije BiH Nevenko Herceg, a potpredsjednici su: Tomislav Žigmanov, predstavnik hrvatske nacionalne

manjine iz Srbije, Luka Krilić iz Italije, predstavnik hrvatskog iseljništva iz europskih zemalja, John Peter Kraljić iz SAD-a, predstavnih hrvatske dijaspor iz prekomorskih zemalja, i Ilija Nakić, predstavnik Hrvata iz Bosne i Hercegovine. Predsjednik Savjeta Nevenko Herceg iskazao je zadovoljstvo izborom, naglasivši da je pred njim, ali i pred Savjetom vrlo odgovorna dužnost. Govoreći o ciljevima Savjeta, naveo je zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Hrvatske te zaštitu i jačanje hrvatskih zajednica, gospodarsku, kulturnu i svaku drugu suradnja s Hrvatima izvan domovine.

Prema njegovim riječima mnogo je otvorenih pitanja i problema. »Hrvati u Bosni i Hercegovini su u vrlo teškom položaju, te zbog nepovoljnog Ustavnog rješenja nisu ravnopravni s druga dva konstitutivna naroda. Isto su tako u teškoj poziciji i hrvatske zajednice iz susjednih zemalja, osobito hrvatska manjina u Vojvodini, gdje se bore da očuvaju svoj manjinski status ili da ga postignu poput Hrvata u Sloveniji«, ističe Herceg. Važnim je istaknuo i povratak iseljenika u Republiku Hrvatsku, te poticanje izvandomovinstva da investira i pomaže jačanju gospodarstva matične domovine.

VISOKA POZICIJA KANDIDATA IZ SRBIJE

Prema riječima člana Savjeta, narodnog zastupnika i predsjednika DSHV-a Petra Kuntića, trojica predstavnika hrvatske zajednice iz Srbije su se vrlo lako i jednoglasno složila oko kandidature Tomislava Žigmanova za izbor vodstva Savjeta. »Vrlo smo sretni i zadovoljni zbog izbora našeg predstavnika na ovo visoko mjesto. To je rezultat naših lobiranja i poznanstava koja su nastala još u vrijeme dok smo bili članovi Hrvatskog nogometnog saveza u ovih 10 manjinskih autohtonih skupina, zatim naša poznanstva kroz Maticu iseljenika, te Hrvatski svjetski kongres. Zahvaljujući tim lobiranjima uspjeli smo izboriti da imamo svog kandidata iz Srbije na vrlo visokoj poziciji, od čega ćemo uvjeren sam, imati velike koristi u budućnosti. Očekujem da će Žigmanov na ovoj poziciji, preko predstojnice ureda za Hrvate izvan Hrvatske *Darije Krstičević*, imati puno više šansi utjecati na mnoga pitanja i na probleme koji se tiču manjinskih skupina - Molizea, Gradišća, Mađarske, Slovačke, karaševskih Hrvata, Hrvata iz Srbije, Crne Gore, Makedonije, Bugarske, te Kosova i Metohije«, ističe Kuntić.

KLJUČNE TEME IZVANDOMOVINSTVA

Osim izbora vodstva, sjednice Savjeta su protekle u raspravama o osnovnim smjernicama daljnjeg rada Savjeta, te ključnim temama izvandomovinstva i iznošenju problema i traženja načina njihovog rješenja kako bi se zaustavio trend opadanja

Tomislav Žigmanov, potpredsjednik Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske

RADIT ĆEMO NA POBOLJŠANJU POLOŽAJA HRVATA IZVAN HRVATSKE

Izabrani ste u Predsjedništvo Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske. Kakvi su vaši planovi u radu na toj poziciji, te u kojoj je mjeri ona značajna za hrvatsku zajednicu iz Srbije koja je i predložila vašu kandidaturu?

Ovo je veliko priznanje za cijelu hrvatsku zajednicu iz Vojvodine i Srbije koja je prepoznata kao ona čija su zalaganja i hrabra i kompetentna. Meni je čast što mi je pripala mogućnost biti kandidatom. Nastojat ću u radu Predsjedništva Savjeta da u kontekstu zadatosti koje nudi strategija kreiramo onakve preporuke i pomognemo s onim rješenjima da se društveni položaj i prilike u kojima žive Hrvati u europskim zemljama kao autohtone manjine na neki način unaprijede, intenzivirajući suradnju s predstavnicima svih hrvatskih zajednica iz tih desetak zemalja i zajedno s njima u dogovoru, te s ljudima iz područja znanosti i drugih organizacija, kao što je Hrvatska matica iseljenika, radimo trajno na poboljšanju položaja Hrvata izvan Hrvatske.

Prilikom prijama kod predsjednika Vlade Zorana Milanovića i predsjednika Sabora Josipa Leke imali ste prigodu nakratko osobno porazgovarati s njima. O kojim temama je bilo riječi?

U neformalnom razgovoru smo i predsjedniku Vlade i predsjedniku Sabora iznijeli naše ocjene i stanje prilika u Srbiji, te iskazali određenu vrstu očekivanja. Obojici smo uputili poziv da posjete hrvatsku zajednicu i u danima što slijede doći će do konkretnijih dogovora u svezi s tim. Naravno tema je bila i pitanje nacionalne pripadnosti Bunjevaca gdje smo iznijeli našu vrstu stajališta, a oni su ukazali da će u domeni svojih legitimnih okvira raditi na tome da oni Bunjevci koji sebe smatraju Hrvatima imaju određenu vrstu zaštite i da se njihovo identitetsko opredjeljenje ni na koji način negativno ne predstavlja od strane državnih predstavnika Republike Srbije.

Koji su najveći problemi koji tište hrvatsku zajednicu u Srbiji gdje očekujete da Republika Hrvatska može izravno utjecati na njihovo rješavanje?

To je prije svega u bilateralnoj komunikaciji s državnim predstavnicima rješavanje pitanja ostvarivanja manjinskih prava. Kada je u pitanju taj segment našeg društvenog položaja, tu ima doista velikih problema. Ponajprije segment obrazovanja, prije svega udžbenika, ali i status nastavnika, pitanje nostrifikacija diploma, te pitanja tko može biti sudionik u procesu obrazovanja. U segmentu informiranja imamo određenu vrstu nejednakosti s predstavnicima drugih manjinskih zajednica i određene probleme neriješenog statusa na televiziji i radiju Novog Sada. Kada je u pitanju kultura, podzastupljenost u financijskom segmentu, gdje su prije svega u pitanju republička tijela za razliku od pokrajinskih gdje to nije slučaj. Kod službene uporabe jezika takođe ima problema koji nisu posljedica nespremnosti ili deficita unutar hrvatske zajednice, već zaprječavanje prava od strane administracije. Interesi i zalaganja predsjednika Hrvatske su od krucijalnog značaja kako bi se to stanje prevazišlo i u tom smislu očekujem nastavak kreativne komunikacije s predstavnicima Hrvatske kako bi se nakon točnih spoznaja o stanju stvari radilo na tome da se pojedini problemi počnu rješavati.

broja Hrvata osobito u onim zemljama koje zaboravljaju svoj jezik zbog sve manje poveznica s matičnom domovinom. Između ostalog, istaknuta je važnost očuvanja i jačanja nacionalnog, jezičnog i kulturnog identiteta Hrvata koji žive izvan granica Hrvatske, kao i rad na jačanju međusobnih kulturnih, znanstvenih, obrazovnih, ali i gospodarskih veza. U tom smislu, ističe Kuntić, najbolji primjer koncepcije organiziranja u povezivanju manjina može nam pružiti država Izrael. »Mi se u Vojvodini trebamo ugledati na Mađare i njihov odnos prema svojoj manjini, bilo da je riječ o Srbiji, Rumunjskoj, Ukrajini ili nekoj drugoj zemlji«, navodi Kuntić.

Prilikom boravka u Zagrebu, članovima Savjeta je upriličen prijam kod predsjednika Vlade *Zorana Milanovića*, te predsjednika Sabora *Josipa Leke*. Tom su prigodom predstavnici hrvatske zajednice iz Srbije imali

mogućnost osobno razgovarati s najvišim predstavnicima vlasti, razmijeniti koju riječ i upoznati ih s aktualnom političkom situacijom, te ih pozvati da posjete Hrvate u Vojvodini. »S obzirom na skoro otvaranje drugog dijela kuće Hrvatskog nacionalnog vijeća, koja se najvećim dijelom financira sredstvima iz Hrvatske, pozvali smo predsjednika Vlade *Milanovića* da tom prilikom bude naš gost. S druge strane, predsjednika Sabora *Leku*, koji je i sam rodom iz vojvođanskog mjesta Plavna, pozvali smo na 24. obljetnicu od osnutka Demokratikog saveza Hrvata u Vojvodini«, kaže Petar Kuntić.

PROBLEMI HRVATSKE ZAJEDNICE U SRBIJI

U izjavi za medije potpredsjednik Savjeta *Tomislav Žigmanov* ukazao je na probleme s kojima se susreće hrvatska zajednica u Srbiji. »Nažalost, svjedoci smo da

zalaganja predstavnika hrvatske zajednice u ostvarivanju prava nismo u mogućnosti ostvariti zbog zaprječavanja koja nastaju. Dovoljno je napomenuti obrazovanje na hrvatskom jeziku koje u Subotici traje već 11 godina, a tek je ove školske godine riješeno pitanje tiskanja udžbenika. Jedanaest godina djeca nisu imala udžbenike iz kojih bi učila, jer je Srbija zaprječavala tiskanu objavu, kao i uvoz iz Hrvatske. Tek je zalaganjima i predstavnika hrvatske zajednice i hrvatske diplomacije taj problem djelomice riješen«, navodi Žigmanov. Na pitanje koliki je značaj nedavnog posjeta predsjednika Hrvatske *Ive Josipovića* Srbiji i u kojoj mjeri su otvorena pitanja koja se tiču hrvatske zajednice, Žigmanov odgovara kako je svakako položaj hrvatske zajednice bolji ukoliko se događaju takvi susreti poput onoga koji se simbolički desio u Tavankutu. »Naravno da je pozitivna suradnja dvaju

predsjednika ukoliko ona postoji i ukoliko su odnosi relaksirani, no s druge strane onespokojava kada takvih susreta nema i kada smo prepušteni vodstvu koje je u Srbiji, gdje se niječe pravo Bunjevaca da budu Hrvati, a jedan značajan broj od dvije trećine to jest. Bojim se da je teško izbjeći probleme bez interesa Hrvatske kojih do sada nije bio, ili ih nije bilo na način na koji smo mi očekivali«, zaključuje Žigmanov. Srbija je prije koji dan dobila datum početka pregovora s Europskom unijom, što je obvezuje i na području manjinskih prava, gdje je dužna štititi prava svojih manjina, što sigurno pogoduje i hrvatskoj zajednici. U tim uvjetima, od Hrvatske koja je već punopravna članica, očekuje se da koristi ta prava preko svojih europskih parlamentaraca do susreta najviših zvaničnika dviju država za utjecaj u interesu hrvatske zajednice u Srbiji.

Dijana Prčić

Predstojnica Ureda Darija Krističević i predstavnici Hrvata izvan domovine

Subotičani među redovitijima

Agencija za borbu protiv korupcije podnijela izvješće i prijave

Agencija za borbu protiv korupcije Republike Srbije objavila je prije nekoliko tjedana izvješće »Kontrola financiranja političkih subjekata – godišnjih financijskih izvješća za 2012. godinu«. Na 288 strana analizirane su financije 63 stranke i 13 skupina građana.

»Prateći financiranje političkih subjekata, Agencija za borbu protiv korupcije je do sredine studenoga 2013. godine podnijela ukupno 362 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede Zakona o financiranju političkih aktivnosti. Prekršajni sudovi donijeli su prve osuđujuće presude, u najvećem broju zbog nepodnošenja godišnjih financijskih izvješća i izvješća o troškovima izbornih kampanja«, zapisala je u predgovoru *Tatjana Babić*, direktorica Agencije.

ZANIMLJIVE ČINJENICE

Na tom poduljem popisu osoba protiv kojih su pokrenuti odgovarajući postupci nema nikoga iz Subotice. Međutim, ako pogledamo političke stranke sa sjedištem u Subotici, možemo naići na zanimljive činjenice.

Demokratska stranka vojvođanskih Mađara nije prijavila bankovni račun kod Razvojne banke Vojvodine, imala je tri uplate od JP »KIC Lukijan Mušicki« u ukupnom iznosu 62.000 dinara po nepoznatoj osnovi, prenijela je 34.000 din Udruzi građana Čantavir po nepoznatoj osnovi, nije

dostavila mišljenje ovlaštenog revizora, poslovala je s gubitkom...

Demokratska zajednica vojvođanskih Mađara jedino nije prijavila gotovinsku uplatu nepoznate osobe od 13.300 dinara.

Savez vojvođanskih Mađara je iskazao 5.071.147 dinara manje prihoda, a imao je i iskazane priloge fizičkih osoba veće od jedne prosječne mjesečne plaće, što su bili dužni objaviti na svojoj internetskoj stranici, a to nisu uradili. SVM je dostavio izvješće o nalazima činjeničnog stanja, ali ne i mišljenje ovlaštenog revizora od strane poduzeća »Eko Finodit« iz Subotice, jer to nije u skladu s međunarodnim standardima revizije.

Demokratska zajednica Hrvata nije prijavila 70.909 din prihoda iz javnih izvora iz proračuna Grada Subotice, kao niti 501.604 din prenesenih na račun Bošnjacko demokratske zajednice po koalicijskom ugovoru, nije dostavila mišljenje ovlaštenog revizora...

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini je prijavio, ali nije izdvojio u skladu s namjenama 599.634 din za sjednice Vijeća, 62.500 din za sudjelovanje na Svjetskom hrvatskom kongresu, te 36.355 za seminar i posjet tvrđavi u Baču. DSHV je dostavio izvješće o nalazima činjeničnog stanja, ali ne i mišljenje ovlaštenog revizora od strane poduzeća »Eko Finodit« iz Subotice, jer to nije u skladu s međunarodnim standardima revizije, tvrdi Agencija.

Savez bačkih Bunjevaca nije prikazao prilog *Mirka Bajića* od 83.000 dinara, prilog udruge Bunjevački omladinski centar od 30.000 din, a ta vrsta financiranja je uz to i zabranjena. Zatim nisu prikazana ni sredstva iz proračuna Subotice u iznosu od 168.276 dinara. Osim toga, podignuta je gotovina od 205.000 dinara, a uopće nije dostavljeno mišljenje ovlaštenog revizora.

Liga socijaldemokrata Vojvodine je prijavila ukupno 62.874 dinara prihoda manje od realnih, te je transferirala 50.060 Savezu samostalnih sindikata Grada Novog Sada po nepoznatoj osnovi.

Demokratska stranka je prijavila ukupno 115.266 dinara manje prihoda iz proračuna, dok je kod redovnog rada prijavila 781.424 dinara više. DS prema ovom izvješću nije izmirio dug po kreditu od Razvojne banke Vojvodine, a ukupna neizmirena dugovanja su im iznosila 145.031.059 dinara. Revizor je naveo kako je zbog neizmirenog kredita pokrenut postupak prinudne naplate, te su od 4.3.2013. bili u blokadi svi tekući računi ove stranke, stoji u izvješću Agencije za borbu protiv korupcije.

Srpska napredna stranka podigla je kredit koji nije u cijelosti isplatila do konca prošle godine, a nije prijavila niti dobrovoljne priloge fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 1.453.791 dinara. Prijavili su i manje sredstava iz lokalnih proračuna u 4 grada, među kojima se izdvaja Subotica sa 196.219 dinara. Troškovi

stručnog usavršavanja od 27.394.636 dinara potrošeni su na kongres stranke.

PRIHODI

Među druge zanimljivosti ovog izvješća možemo navesti da SVM i DSHV koriste usluge istog ovlaštenog revizora, *Saše Jevremova*. Po prihodima od imovine DSHV se nalazi na drugom mjestu u državi s 445.317 dinara, dok suvereno vodi Socijalistička partija Srbije s 26.165.822 dinara. DSHV je treći u Srbiji i po udjelu troškova zarada u ukupnim rashodima, jer je 23,7 posto usmjerio na taj trošak, nalazeći se ispod SPS s 34,1 posto i Srpskog pokreta obnove 39,9 posto.

Gledajući redovite prihode, u 2012. godini najbolje su stajali:

DS (685.119.200), SNS (185.925.303), G17+ (128.060.225), SPS (121.549.424), SRS (114.802.097), DSS (105.813.483), LDP (56.680.138), PUPS (41.209.121), LSV (40.853.932), NS (39.683.996), JS (29.345.979), SVM (28.022.638), SPO (25.236.270), SDP (23.053.502), Snaga Srbije (16.282.733), SDA Sandžaka (16.257.974) Partija za demokratsko delovanje (12.471.756), DSHV (10.646.633), Crnogorska partija (10.425.387)...

Nikola Perušić

DR. SC. SLAVEN BAČIĆ, PREDSEDNIK HNV-A

Aktivno se odnositi prema manjinskim pravima i slobodama

*Što se tiče konkretnih postignuća HNV-a, svakako je najveći uspjeh izrada udžbenika za niže razrede osnovne škole * Iznos od 2.000.000 dinara, koliko je po treći puta izdvojeno za hrvatske udruge, također predstavlja realiziranje naših predizbornih obećanja * Sukladno izbornom programu naše liste DSHV i hrvatske udruge, 2/3 proračuna HNV koristi za pomoć različitim segmentima našeg manjinskog života*

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Ovoga mjeseca je proslavljen Dan izbora za prvo Hrvatsko nacionalno vijeće, kada je putem elektorske skupštine 2002. godine izabran prvi saziv vijećnika, a o ovogodišnjem radu i postignućima aktualnog saziva HNV-a razgovarali smo s dr. sc. Slavenom Bačićem, predsjednikom ovoga krovnog tijela hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji.

HR: Što smatrate najvećim uspjehom u radu HNV-a ove godine?

Najvažnijim mi se čini ono što je naizgled najmanje vidljivo, a to je ustaljivanje sustavnoga djelovanja HNV-a i odgovaranje na svakodnevne zahtjeve koji se stavljaju od strane državnih tijela, naših udruga i organizacija, te pripadnika zajednice. Sve to prati transparentnost i demokratičnost rada, te stabilnost djelovanja. Zapravo je to nastavak onoga što smo započeli od samoga mandata, odnosno ispunjenje izbornih obeća-

nja. Pri svemu tome vodimo računa i o regionalnoj zastupljenosti i tijesno surađujemo s drugim hrvatskim institucijama, osobito Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata. Naravno, još uvijek je stanje daleko od idealnoga, ali držim da su napravljeni vrlo značajni pomaci u institucionalnome djelovanju.

Što se tiče konkretnih postignuća, svakako je najveći uspjeh izrada udžbenika za niže razrede osnovne škole. Moram naglasiti da je do ovoga došlo zahvaljujući isključivim naporima HNV-a, uz nebrojene opstrukcije prosvjetnih vlasti i trebalo je skoro godinu dana intenzivnoga rada da se dođe do ovoga. Osim toga, hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture sada je uveden u još dva sela, Sot i Bezdan, i ponovno u Beregu i, istina vrlo skromno, u Somboru. Na planu kulture, u hrvatskoj zajednici ustanovljena je i jedna nova regionalna manifestacija 'Srijemci Srijemu', s

ciljem da bude tradicionalna, a nadamo se da će i predstojeća šokačka manifestacija 'Šokci i baština' dobiti sličan karakter i prerasti regionalno značenje i svojom tradicionalnošću i uključenosti HNV-a postati doista za naše okvire velikim i značajnim događajem.

HR: Koje sve zadaće očekuju ovaj saziv HNV-a do kraja mandata?

Nastavak gore rečenoga procesa uopće, a od konkretnih stvari, tiskanje udžbenika za više razrede osnovnih

škola, provođenje odredbi o službenoj uporabi hrvatskog jezika u tri srijemska sela - Staroj Binguli, Sotu i u Batrovcima, kao i u šokačkim selima - Sonti, Monošoru i Beregu. Nadamo se da ćemo završiti proces kupnje drugoga dijela kuće u kojoj je sjedište HNV-a i tako trajno riješiti prostor za djelovanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

HR: Kada bi trebali biti održani izbori za sljedeći, novi saziv HNV-a? Hoće li to biti izbori putem elek-

tora? Imate li saznanja o tome?

Po redovitom tijeku stvari, izbori za sva manjinska vijeća trebali bi biti četiri godine nakon posljednjih, tj. u lipnju 2014. godine. Izbori za novi saziv HNV-a će biti najvjerojatnije ponovno putem elektora.

HR: Je li ove godine bilo problema oko financiranja HNV-a?

S republičke strane jest, ne toliko koliko prošle godine, ali su sredstva umanjena za posljednja dva mjeseca ove godine za 20 posto, a s pokrajinske strane nikada nije bilo problema, dok Grad Subotica isto ispunjava svoje obveze.

HR: Postoje li uvjeravanja, obećanja od strane nadležnih državnih tijela da će se najzad pitanje udžbenika na hrvatskom jeziku riješiti? Kako najzad riješiti ovaj problem?

Mislim da treba otvoreno reći da je riječ o sustavnom sprečavanju prava na obrazovanje na manjinskim jezicima od strane određenih ključnih osoba u Ministarstvu prosvjete, dakle, ne samo u odnosu na hrvatsku, nego i na ostale manjinske zajednice, osim pojedinih privilegiranih manjinskih struktura. Razvidno je da ne samo da ne postoji volja u Ministarstvu prosvjete da se ovo pitanje riješi, nego se sve čini i da se ono ne riješi. Mi smo ovo pitanje podigli na međunarodnu razinu, jer je postalo očigledno da se ono ne može riješiti na bilateralnoj razini. Dok prosvjetne vlasti ne ispunje svoje zakonske obveze, te obećanja koja su nebrojeno puta davana, pomoć Hrvatske je, kao i do sada, ključna za realiziranje ovoga pitanja.

HR: Ima li pomaka glede hrvatskoga programa na RTV-u nakon brojnih ini-

cijativa HNV-a, truda i pregovora? Kakvi su odnosi s vodstvom RTV-a i hoće li se produžiti minutaža naših emisija na hrvatskom jeziku?

Novo poslovodstvo Radio televizije Vojvodine je u razgovorima s našim predstavnicima iskazalo drukčiji odnos prema informiranju na hrvatskom na pokrajinskom radijskom i televizijskom servisu, te očekujemo pozitivno rješavanje nekoliko već godinama otvorenih ključnih pitanja, među ostalim, i u svjetlu skorih organizacijskih promjena ove kuće.

HR: Putem natječaja HNV je financijski pomagao hrvatskim kulturnim udrugama. Ocjenjujete li takav korak kao bitan za pomoć u opstojnosti naše kulturne tradicije koju čuvaju te udruge?

Iznos od 2.000.000 dinara, koliko je po treći puta izdvojeno za hrvatske udruge, također predstavlja realiziranje naših predizbornih obećanja. Premda je to generalno promatrano neveliki iznos, on je znatno veći nego što godišnje za hrvatsku zajednicu izdvajaju po natječajima pokrajinsko ili republičko ministarstvo za kulturu. Uočili smo, međutim, da hrvatske udruge nedovoljno sudjeluju na natječajima državnih i lokalnih tijela, jer natječaj HNV-a ne bi smio biti ključan za naše udruge, već samo pomoć, a drugi izvori bi trebali biti važniji.

Želio bih podsjetiti da se sredstava HNV-a raspodjeljuju putem proračuna, čije je donošenje transparentno, no, neki članovi zajednice to još uvijek ne razumiju, i promatraju HNV kao nekakvu 'kasicu-prasicu' iz koje se kad se ukaže potreba tijekom godine trebaju sredstva i očekuju da

se prosljeđuju podnositeljima molbi. Takvo razmišljanje i takva očekivanja nisu spojivi s godišnjim proračunskim raspoređivanjem sredstava.

U tom smislu moram ponovno naglasiti da, sukladno izbornom programu naše liste DSHV i hrvatske udruge, da 2/3 proračuna HNV koristi za pomoć različitim segmentima našeg manjinskog života: počev od informiranja u obliku pomoći radijskim emisijama u Baču i Somboru, te tiskanim medijima u Somboru i Subotici, a najviše se izdvaja za pomoć u oblasti obrazovanja, ne samo kroz udžbenike, već i kroz poticaje za upis u prve razrede, dotiranje putnih trošova, plaćanje domova, obrazovne posjete u Hrvatskoj itd.

HR: Smatrate li da se naše manjinsko pravo koje proističe iz službene uporabe jezika ostvaruje u potpunosti ili su potrebne stalne inicijative HNV-a da bi se ovo pravo ostvarilo?

Iako je segment službene uporabe jezika relativno najjednostavniji od četiri oblasti naše manjinske samouprave, najmanje mu je pažnje posvećeno od resorno zaduženih, unatoč tomu što ne zahtijeva mnogo napora. Naše stalne inicijative rezultiraju na području Subotice, međutim, doista je frustrirajuće stalno upozoravati nadležne da nisu poštovali odredbe o hrvatskom kao službenom jeziku, te se onda stvaraju nepotrebni troškovi. No, daleko je ozbiljnija situacija u tri šokačka sela – Beregu, Monoštoru i Sonti, kao i u tri srijemska sela – Staroj Binguli, Sotu i Batrovcima, u kojima se odredbe o službenoj uporabi jezika gotovo uopće ne primjenjuju, počev od višejezičnih natpisa koji, osobito u Srijemu, uopće ne postoje,

zatim, tu je problem višejezične administracije, isticanja manjinskih simbola, pa sve do korištenja hrvatskih naziva mjesta! Na političkoj razini, u pokrajinskim tijelima ove odredbe se uglavnom poštuju, ali još ima prostora za poboljšavanje!

HR: Mnogo je energije od strane HNV-a bilo usmjereno i na inicijative da se normativno urede prava hrvatske manjinske zajednice. Treba li sada više raditi, kako HNV, tako i hrvatske institucije i udruge, da ovdašnji Hrvati u većoj mjeri počnu konzumirati ta prava?

Nešto sam o tome već govorio kada sam spomenuo da naše udruge nedovoljno konkuriraju na natječaje, a kada smo već bili kod teme o službenoj uporabi jezika, ilustrirat ću to primjerom. Kako se Službeni list APV objavljuje i na hrvatskom jeziku, obavijestili smo sve udruge i naše institucije da se mogu obratiti u nadležno tajništvo radi dobivanja Službenog lista APV, tim prije što je on na manjinskim jezicima besplatan, kao oblik popularizacije korištenja manjinskih jezika, no, osim HNV-a, gotovo niti jedna ustanova ili organizacija nije se obratila pokrajinskim tijelima radi dobivanja ovog lista.

Drugim riječima, za razliku od obrazovanja, ovdje dobra volja vlasti postoji, ali izostaje volja pripadnika zajednice. Na ovome, kao i na drugome planu, mora se još mnogo raditi, jer se prava i slobode ne poklanjaju, već se prema njima mora aktivno odnositi! Od ovoga nisu imune ni naše profesionalne institucije, pa u nekima ne postoji dostatno, katkada i minimalno proaktivan odnos prema poslu i pretpostavljenom misiji ustanove.

USVOJEN PRORAČUN SRBIJE

Vojvodina opet izvisila

*Ambiciozan državni proračun usvojen je relativno bezbolno,
nastavljajući tradiciju tvrdih ušiju na prijedloge iz sjeverne pokrajine*

Državni proračun Srbije za sljedeću godinu, usvojen u načelu, dva dana prije zakonskog roka 13. prosinca, predviđa prihode od 930 milijardi dinara i rashode od 1.113 milijardi dinara. Predviđen je deficit od 182,5 milijardi ili 4,6 posto procijenjenog bruto društvenog proizvoda, te je procijenjen blagi gospodarski rast od jedan posto. Za usvajanje proračuna glasovala su 133 zastupnika, protiv je bilo 46, a jedan zastupnik nije glasovao.

Od 170 predloženih amandmana, Odbor za financije prethodno je prihvatio 22 amandmana, od kojih je deset predložila Vlada, tri Odbor, a devet zastupnici, od kojih sedam oporbeni, a dva iz vladajuće koalicije.

Ministar financija *Lazar Krstić* poručio je kako Srbija nema vremena čekati i da što

prije mora rješavati nagomilane ekonomske probleme: »To nije stvar izbora. Mi smo dovedeni u situaciju da moramo uraditi sve to.«

No, proračun predviđa i da se dogodine država zaduži za 662,5 milijardi dinara, radi financiranja deficita i otplate duga inozemnim te domaćim kreditorima. Proračun predviđa i inflaciju od 0,5 posto, pad osobne potrošnje 1,8 posto, a državne 2,2 posto, te rast investicija 4,6 posto. Subvencije su u odnosu na ovogodišnji rebalans smanjene za 3,5 posto.

Ministar financija očekuje da će konsolidirani proračun Srbije (koji bi uključio i proračun Vojvodine te lokalnih samouprava) postojati pri donošenju proračuna za 2015. godinu, za razliku od ove i proteklih godina.

»Mislim da bismo sljedeće godine trebali imati čitav kon-

solidirani proračun, kao zakon koji ćemo braniti u skladu s izmijenjenim Zakonom o budžetskom sistemu i da ćemo u kontekstu toga riješiti pitanje nadležnosti, a i financiranja Vojvodine i lokalnih samouprava«, kazao je Krstić u Skupštini Srbije.

AMANDMANI

Prilično pozornosti na sjednici se posvetilo polemici u svezi s amandmanom Odbora koji se odnosi na reguliranje statusa uposlenika u MUP-u koji žive na Kosovu i Metohiji. Zastupnik SDPS-a *Vladimir Marinković*, koji ga je predložio, rekao je kako se njime preraspodjeljuju sredstva kako bi se omogućila realizacija zaključka Vlade u skladu s Briselskim sporazumom, dok je *Božidar Delić* iz DS-a ocijenio kako je to »još jedan korak ka odustajanju

od državnosti na Kosovu«, jer se narod na KiM »ostavlja bez zaštite srpskog MUP-a« i da je to u suprotnosti s Rezolucijom 1244.

Među Vladinim amandmanima bio je i prijedlog da se pri garanciji za zaduživanje Srbijagasa radi održavanja tekuće likvidnosti, smanje rashodi s 200 milijuna eura na 200 milijuna dolara. Vlada je predložila i izmjenu davanja bankarske garancije Elektroprivredi Srbije za zaduživanje od 100 miliona eura radi održavanja tekuće likvidnosti, tako što je predložila smanjenje na 107 milijuna dolara, te promjenu svrhe uzimanja kredita, i to za sudjelovanje u realizaciji druge faze paketa Termoelektrane Kostolac i proširenje kapaciteta rudnika. U razdjeli koja se odnosi na troškove Vlade Srbije za plaće, dodatke i naknade

uposlenika u Generalnom tajništvu, predloženo je povećanje izdataka s 157,5 milijuna dinara na 163,1 milijun, a za usluge po ugovoru s 36 na 44 milijuna. Vlada je uložila i amandman na troškove Ureda za Kosovo i Metohiju, kojim je zatraženo povećanje troškova u proračuna za skoro 17 milijuna dinara, a u razdjelu troškova Ministarstva energije amandmanom je predložena preraspodjela troškova. Amandmanom Vlade predložena je i preraspodjela troškova Ministarstva kulture i informiranja, jer je analizom utvrđeno kako tijekom 2014. neće biti utrošena planirana sredstva predviđena za rekonstrukciju i sanaciju ustanova kulture, tako da je oslobođen dio sredstava od oko 1,5 milijardu dinara, koja će biti utrošena na druge projekte u kulturi.

POKRAJINA

Vojvodanski parlament podnio je tri amandmana kako bi se ispunila ustavna garancija i Vojvodini osiguralo najmanje sedam posto proračuna Srbije. Predlagač *István Pásztor* smatra kako je stanje alarmantno, jer u Srbiji nemaju svi jednako pravo na život i zdravlje.

»U Vojvodini na dva milijuna ljudi postoje dva aparata za zračenje i čekanje na taj vid liječenja je oko šest mjeseci, a onome kome liječnik kaže da mora čekati šest mjeseci

ci jasno je kakvu je poruku dobio«, rekao je predsjednik Skupštine Vojvodine, napominjući kako se u drugim dijelovima Srbije na zračenje čeka mjesec dana.

»Volio bih da možemo učiniti više za Vojvodinu, ali u situaciji kada nema zakona o financiranju pokrajine, ne možemo ni bolje ni lošije«, poručio je Krstić.

István Pásztor je obrazlažujući amandmane pokrajinskog parlamenta koje podržavaju oporbene DS, LDP, SVM i LSV podsjetio kako od 2008. godine nije u potpunosti poštovan Ustav u pogledu financiranja Vojvodine. *Janko Veselinović* iz DS-a istaknuo je kako Vlada mora poštovati najviši pravni akt i da će oni glasati za amandmane vojvodanske Skupštine.

»Nije mi jasno zašto zakon o financiranju nije usvojen u prethodne četiri godine kada je DS imao i predsjednika države, ali i premijere Srbije i Vojvodine«, replicirao je zastupnik SPS-a *Zoran Kasalović*.

KRITIKE

Predsjednik Ujedinjenih regiona Srbije *Mladen Dinkić* izjavio je kako će proračun biti »kratkog daha«, jer ima tri krupna defekta zbog kojih će se morati raditi njegov rebalans. On smatra kako proračun ne predviđa prevremenu otplatu skupih kredita, ali i »besmislena trošenja u razdjelu Ministarstva gospodarstva, jer su šest puta veće subvencije za bivša društvena preduzeća u restrukturiranju nego što su bila ove godine.« Dodao je kako nije dobro ni to što se Kinezima unaprijed plaća 10 posto državnog udjela u projektu izgradnje Koridora 11, iako će se autocesta graditi tri do četiri godine.

Liga socijaldemokrata Vojvodine najavila je kako neće podržati prijedlog proračuna budući da vladajuća

većina nije spremna podržati amandmane Skupštine Vojvodine, rekao je zastupnik LSV-a *Bojan Kostreš*.

»Sada smo došli u situaciju da više od milijardu eura država Srbija duguje pokrajini Vojvodini«, rekao je Kostreš novinarima u parlamentu i dodao:

»Ako uzmemo podatak da je 5.000 eura potrebno za otvaranje jednog radnog mjesta, to je 200.000 radnih mjesta u Vojvodini, za koliko je pokrajina zakinita u prethodnih sedam godina.« Kostreš smatra kako je sve to posljedica lošeg Ustava Srbije donesenog 2006. godine i da će takva situacija postojati dok se Ustav ne promijeni.

Zastupnička skupina Saveza vojvodanskih Mađara podnijela je amandman vezan uz financiranje izgradnje Narodnog kazališta u Subotici u smislu osiguranja 150 milijuna dinara, ali ga Vlada ni Skupština nisu prihvatili.

Međutim, za »institucionalno predstavljanje kulture u svijetu - Sto godina od Prvog svjetskog rata« izdvojeno je 620 milijuna dinara.

Nikola Perušić

POTROŠNJA PO MINISTARSTVIMA:

Ministarstvo financija - 879,56 milijardi dinara
Ministarstvo prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja - 703 milijuna dinara
Ministarstvo kulture i informiranja - 16,1 milijardi dinara
Ministarstvo građevine i urbanizma - 4,2 milijarde dinara
Ministarstvo rada - 139,8 milijardi dinara
Ministarstvo obrane - 60,4 milijarde dinara
Ministarstvo unutarnjih poslova - 71 milijarda dinara
Ministarstvo prosvjete - 178,1 milijardi dinara
Ministarstvo poljoprivrede - 45,4 milijardi dinara
Ministarstvo prometa - 26 milijardi dinara
Ministarstvo regionalnog razvitka i lokalne samouprave - 5 milijardi dinara
Ministarstvo pravosuđa - 15,2 milijarde dinara
Ministarstvo trgovine - 2,6 milijardi dinara
Ministarstvo energetike - 11,3 milijardi dinara
Ministarstvo zdravlja - 13,2 milijarde dinara
Ministarstvo vanjskih poslova - 7,1 milijarda dinara
Ministarstvo omladine i sporta - 5,16 milijardi dinara
Ministarstvo gospodarstva - 47,5 milijardi dinara

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 27. prosinca do 2. siječnja

27. PROSINCA 1844.

Mađarska kraljevska komora odobrila je izgradnju kupališta, gostinskih kuća i gostiona na Paliću, te daljnje proširenje tamošnje šume novim nasadima. Ujedno je dana suglasnost da se iz gradske blagajne, u te svrhe, izdvoji i utroši 4.275 forinti. Do tada je već za Palički perivoj bilo utrošeno 1.346 forinti.

27. PROSINCA 1986.

U Velikoj dvorani Népköra održan je skup urbane alternative pod naslovom *Gat in the Night*. Tom prigodom je u ediciji *Osvit* tiskana knjiga pod istovjetnim naslovom, čiji su autori: *Savo Duvnjak*, *Miroslav Radnić* i *Tomislav Vojnić*.

28. PROSINCA 1743.

Slijedom upliva bečkog dvora u sukobe oko poljskog prijestolja u ovom pothvatu sudjeluje i konjička četa pod zapovjedništvom graničarskog satnika *Jakova Sučića*. Postrojbu čine 84 časnika i vojnika podrijetlom iz Subotice, koja je bila raspoređena na stražarskim punktovima duž šleske granice prema Poljskoj.

28. PROSINCA 1878.

Na salašu zemljoposjednika *Luke Kopilovića* otvorena je prva pučka škola izvan gradskog teritorija Subotice.

28. PROSINCA 1945.

Do ovog nadnevka u Subotičkom okrugu je popisano oko 11 tisuća bezzemljaša i seljaka s malo zemlje, koji su se prijavili kao agrarni interesenti. Narednih mjeseci većina ih je dobila zemlju koja je bila oduzeta od nekadašnjih veleposjednika, odbjeglih osoba, te onih koji se više nisu bavili poljodjelstvom.

29. PROSINCA 1913.

Rođen je *Jozo Pašić*, svećenik, profesor Učiteljske škole u Somboru, prozni pisac. Autor je romana: »Marta traži roditelje«, »Pravi andeo« i »Krv se suši« te zbirki pripovijedaka: »Tuđe suze«, »Dida Fenjer« i »Najobičniji muškarac«.

30. PROSINCA 1787.

U Subotici je tijekom godine otvorena prva kavana s biljarom, njen vlasnik je bio *Lipót Kovács*, po struci inženjer, neko vrijeme čelnik grada.

30. PROSINCA 1867.

Objavljen je prvi Bunjevački kalendar za pristupnu 1868. godinu. Osim kalendarskog dijela, sadrži »imenoslov časnika« slobodnih kraljevskih gradova Subotice i Sombora, te grada Baje. Izrađen je u tiskari *Károlya Bittermanna*.

31. PROSINCA 1687.

U prvu matičnu knjigu krštenih, ustrojenu po franjevačkom redovniku *Bartulu Bariši Benjoviću*, tijekom prosinca u Subotičkom vojnom šancu upisano je rođenih ukupno 15 beba, sedam curica i osam dječaka. Djeca muškog spola dobila su imena: Tome pet puta, Ivan tri puta, a Stipan jedanput. Imena djevojčica bila su raznovrsnija: Ana dva puta, Angelina također dva puta, a po jednom Jelena (Helena), Kata i Marta.

31. PROSINCA 1880.

Prema popisu stanovnika Subotice, osim najbrojnijih Hrvata (Dalmata ili Ilira, kasnije Bunjevaca), potom Mađara i Srba, u gradu živi 1.479 Nijemaca i 325 Slovaka. Prvi Nijemci, mahom obrtnici, doseljavaju se ovamo 1700., 1712. i 1718. godine, a nakon razvojačenja Subotice uslijedio je njihov masovniji dolazak. Nijemci su u uljudbenom pogledu, pa tako i glede (samo)organiziranja, zamjetno odskakali, te su prvi utemeljili Bürger kasinu (Građansku kasinu).

1. SIJEČNJA 1893.

Iz tiska izlazi prvi broj Subotičkih novina – bunjevački i šokački tjednik, što ga je uređivao novinar i publicist *Mladen Karanović*.

1. SIJEČNJA 1920.

Rođen je *Geza Kopunović*,

prvak subotičkog kazališta, redatelj i pisac satiričnih scenskih djela. Igrao je u oko 230 kazališnih komada, mahom tumačeći glavne uloge, a posebno su zapažena njegova glumačka ostvarenja u igrokazima *Matije Poljakovića*. Bio je počasni građanin Subotice i nositelj više zapaženih umjetničkih nagrada i priznanja.

2. SIJEČNJA 1876.

Rođen je *Ernest Bošnjak*, pionir kinematografije – filmski snimatelj, redatelj i producent, osnivač i vlasnik jednog od prvih kina u Južnoj Ugarskoj, a također novinar i urednik. Među ostalim bio je izumitelj stroja za tiskanje plakata u četiri boje. Umro je 9. kolovoza 1963.

2. SIJEČNJA 1917.

Rođen je *Vladislav Kopunović*, prozni pisac i novinar, jedno vrijeme glavni urednik »Hrvatske riječi«. Početkom pedesetih smijenjen je zbog političke nepodobnosti, šef je tehničkog odjela beogradskog dnevnog lista »Borba«. Po okončanju studija na Višoj školi za vanjsku trgovinu zaposlenik je Naftagasa i Industroservisa. Prvu pripovijest objavio je 1934. u Bunjevačkom kolu, a uz brojne novele i pripovijetke, pisao je drame i scenarije. Zastupljen je u više zbornika i Antologiji proze bunjevačkih Hrvata *Geze Kikića*. Umro je 12. travnja 1975. godine.

»PARK PALIĆ« I HKPD »MATIJA GUBEC« PREDSTAVILI NOVI TURISTIČKI PROIZVOD

Putovi voća

Nova turistička ponuda »Putovi voća« bit će promovirana putem Tavankutskog festivala voća

U okviru promidžbe turističkog potencijala Subotice i Palića, poduzeće »Park Palić« otpočelo je novu turističku ponudu - »Putevi voća«, putem koje će se turistima nuditi posjet voćarskim plantažama, skladišnim i prerađivačkim kapacitetima. Prema riječima Olivera Tomića, marketing asistenta u »Parku Palić«, ovaj novi turistički proizvod nastao je kao odgovor na zanimanje turista koji su dolazili na Palić i u Suboticu, te obilazeći vinarije izrazili želju da obidu voćare i upoznaju se s voćarskom proizvodnjom.

»Tiskali smo brošuru koja sadrži mapu pojedinih poljoprivrednih gazdinstava te klasifikaciju po vrstama voća koje se gaji na ovom području. Touroperatoru mogu najaviti turistički posjet dan, dva unaprijed, i mi smo spremni organizirati za njih posjet poljoprivrednom gazdinstvu po njihovom izboru, a također se mogu izravno najaviti proizvođaču putem bojeva telefona koji su navedeni u

brošuri«, kaže Tomić te dodaje, da je u planu snimanje kraćeg promidžbenog filma koji će predstaviti »putove voća«, poput sličnih video zapisa kojiima se promovira

»Tavankutski festival voća je zamišljen kao manifestacija koja bi okupila sve voćare Tavankuta, gdje bi oni mogli predstaviti svoje poljoprivredne proizvode, i to ne samo

Ladislav Suknović, Oliver Tomić i Dubravko Bilinović

vinski turizam, poslovni turizam, kulturna baština, sport na Paliću, itd. Tomić smatra da će ova turistička ponuda na najbolji način biti promovirana putem Tavankutskog festivala voća, a o tome je postignut i dogovor s organizatorom festivala Hrvatskim kulturno-prosvjetnim društvom »Matija Gubec«.

voćarske, i gdje bi se voćari educirali o suvremenim tehnologijama proizvodnje. Stoga, svake godine organiziramo predavanja u svezi s tehnologijom proizvodnje u voćarstvu. Ove godine je bio treći po redu festival, i on je u ovom kratkom razdoblju napravio veliki uspjeh, imali smo više od 27 izlagača u Tavankutu,

a osim voćara i predstavnike zaštitarskih i kemijskih kuća, kao i distributere voća«, kaže Ladislav Suknović, predsjednik HKPD-a »Matija Gubec«, te podsjeća da je 2011. godine Tavankut dospio na listu »najturističnijih« sela Vojvodine i zahvaljujući upravo toj prestižnoj nagradi napravio turistički prodor u području seoskog turizma. »Ovaj projekt je na neki način prirodan i logičan slijed suradnje s 'Parkom Palić' koji je došao na njihovu inicijativu. Plan je da se on proširi jer, osim edukacije voćara, kroz našu instituciju nastojimo ih povezivati, davati im kompletnu logistiku i medijski nastup u ovoj turističkoj priči«, kaže Suknović.

Tavankut je danas prepoznatljiv voćarski kraj, premda tradicija uzgoja voća nije duga. »Podizanje većih zasađa počinje pedesetih godina, te se nastavlja intenzivnijom profesionalizacijom proizvodnje sredinom sedamdesetih godina. To razdoblje je ipak bilo dovoljno da se izgrade značajni temelji brenda u nastajanju kojemu je potrebna svojevrsna nadgradnja koja će biti rezultat suradnje i međusobnog povezivanja, kako pojedinaca tako i udruga s identičnim vizijama razvoja«, smatra Dubravko Bilinović, projekt menadžer festivala.

Danas u Tavankutu postoje dvije voćarske zadruge, više od 50 proizvođača, koji na ukupno oko 700 hektara površine imaju godišnji plasman od oko 1500 do 2000 vagona voća. Osim jabuka, čija je proizvodnja najviše zastupljena, gaji se i drugo voće, pretežito šljive i breskve.

S. M.

OLGA KOVAČEV NINKOV I LJUBICA VUKOVIĆ DULIĆ: SECESIJA U SUBOTIČKIM JAVNIM ZBIRKAMA

Secesija u svim porama života

Publikacija koja po prvi puta obrađuje pokretna secesijska kulturna dobra koja se nalaze u Subotici, odnosno subotički dio secesije koji se stvarao u okvirima slikarstva, vajarstva, primijenjenoj umjetnosti, industrijskom dizajnu, tiskarstvu i fotografiji

Zbirka studija i kataloga »Secesija u subotičkim javnim zbirkama«, čije su autorice povjesničarke umjetnosti *Olga Kovačev Ninkov* i *Ljubica Vuković Dulić*, drugo je izdanje po redu koje je umjetnički odjel Gradskog muzeja realizirao tijekom 2013. godine. Prvo je bila monografija Olge K. Ninkov »Lica vremena – portreti umjetničke zbrice Gradskog muzeja«, koju je Gradska knjižnica proglasila najboljom zavičajnom knjigom 2013. godine.

POKRETNJA KULTURNA DOBRA

»Secesija u subotičkim javnim zbirkama« publikacija je koja po prvi puta obraća pozornost na pokretna secesijska kulturna dobra koja se nalaze u Subotici, odnosno subotički dio secesije koji se stvarao u okvirima slikarstva, vajarstva, primijenjenoj umjetnosti, industrijskom dizajnu, tiskarstvu i fotografiji. »Do sada se u svezi secesije uvijek istraživala arhitektura ovog grada. Tijekom istraživačkog rada s kolegicom Ljubicom Vuković Dulić, i izložbe koja je bila postavljena u Gradskom muzeju u 'Noći muzeja', posvetili smo pozornost pokretnom kulturnom dobru. Knjiga obuhvaća četiri veća područja: slikarstvo i vajarstvo, primijenjena umjetnost u okviru koje govorimo o metalu, keramici, porculanu, staklu, namještaju i tekstilu, potom fotografije tog razdoblja i tiskarstvo u okviru kojeg se govori o knjigama, brošurama, časopisima, novinama, ilustriranim računima, razglednicama i čestitkama«, kaže Olga Kovačev Ninkov ističući, da su u knjizi prvi puta obuhvaćene brojne i različite javne zbirke Subotice. Istraživačicama je u okviru Gradskog muzeja omogućen pristup zbirkama povijesti, etnologije, knjižni-

ce muzeja i umjetničkog odjela, ali su u knjigu uvrštene i zbirke Povijesnog arhiva u Subotici, Gradske knjižnice, arhiva Muzičke škole, Međuopćinskog zavoda za zaštitu spomenika, te nekoliko drugih institucija i crkava među kojima arhivi Židovske općine, crkve sv. Vaznesenja Gospodnjeg i Subotičke biskupije. »U knjizi je obrađeno oko 400 predmeta, što je mnogo više od onoga što je bilo prikazano na izložbi. Više od 300 predmeta je obuhvaćeno kolor fotografijama, a ostali predmeti i reklamni materijal je prisutan u crno-bijeloj tehnici kao ilustracije uz naše studije. Knjiga obuhvaća kataloški dio sa svim kataloškim podacima, godinom izrade predmeta, imenom autora ili proizvođača, dimenzijama, a u studijama smo se posvetili općem kontekstu da se još bolje razumije o čemu se tu radi«, kaže Olga K. Ninkov.

NEOBRAĐENA TEMA

Autorice zaključuju da se na temelju postojećeg materijala može utvrditi da je secesija u subotičkim zbirkama zastupljena od svoje rane faze s kraja 19. stoljeća, preko izvanrednih primjera zrele faze s prekretnice stoljeća i iz prvog desetljeća 20. stoljeća, do svog poznog razdoblja koje je zadiralo u vrijeme između dva svjetska rata.

»Zanimljivo je da niti mi same kao autorice nismo znale što nas čeka kada smo ušle u taj projekt. Pregledavanjem zbirki i literature shvatile smo da smo se našle u jednoj temi koja je dosta neobrađena, u kojoj ima dosta nepoznanica i o kojoj je sačuvano jako malo materijala«, kaže Ljubica Vuković Dulić, koja je obrađivala dio vezan uz područje tiskarstva, te namještaja odnosno primijenjene umjetnosti koja je vezana uz

Olga Kovačev Ninkov

Ljubica Vuković Dulić

obradu drveta, kao i područje tekstila i mode iz vremena secesije.

»To su područja u kojima do sada nisu rađena veća istraživanja, a među njima sačuvano je najviše knjiga, odnosno tiskanih predmeta za razliku od predmeta od namještaja i tekstila od kojih je sačuvano jako malo. Budući da nismo imale puno izvornih predmeta preostalo nam je da se pozabavimo sekundarnim izvorima, kao što je novinski tisak i arhivski predmeti tvornica i njihovi materijali koji su sačuvani u Arhivu. Možemo potvrditi da su subotički majstori stolari, tiskari, krojači pratili suvremene europske trendove, međutim jako je malo predmeta koje možemo pripisati određenim majstorima, budući da je, kao što sam rekla, sačuvano jako malo predmeta. Sačuvana je dokumentacija o tim majstorima, primjerice kada je riječ o obradi drveta sačuvani su podaci i neki predmeti koji se mogu pripisati majstorima koji su radili enterijer, oplata u Gradskoj kući. O krojačkim radionicama i njihovoj djelatnosti najviše možemo saznati iz reklama u ondašnjem subotičkom tisku kao što je 'Neven', 'Subotička Danica', 'Bácsország', 'Bácskai Hirlap'. U području tiskarstva sačuvano je najviše predmeta od domaćih subotičkih tiskara i to su upravo ovi listovi koje sam navela, međutim, kada se uspoređuju s tiskanim materijalom iz velikih gradova vidi se da je upravo ta tiskarska produkcija i najmanje elitna, odnosno, skromnija u odnosu na materijale iz većih europskih gradova kao što je Budimpešta, Beč, itd.«, kaže Ljubica Vuković Dulić.

KVALITETA KULTURNOG ŽIVOTA

Predmeti koji se u to vrijeme koriste u Subotici i okolici ilustrativno govore o kvaliteti i stupnju kulturnog života stanovništva, te pokazuju da je secesija, koja se vezuje uz razdoblje prosperiteta i modernizacije grada, prodirala u sve pore života stanovnika i grada. »Subotički majstori su pratili tendenciju onovremene Europe, pratili su modne trendove. Nalazimo podatke da su kupovali neke listove i časopise koji su u promovirali najsuvremeniju modu, kako u slikarstvu tako i u primijenjenoj umjetnosti, u tiskarstvu. U subotičkoj Gradskoj knjižnici sačuvana je kolekcija časopisa 'Jugend' koji je promovirao upravo taj jugendstil. Također, u Gradskom muzeju sačuvan je 'Studio' koji se izdavao u Londonu, a sačuvan je u zaostavštini Klare Gereb, koja je živjela u zgradi u kojoj se danas nalazi Gradski muzej. Dakle, ona je dobivala, vjerojatno putem pošte, aktualne modne časopise. 'Jugend' je iz zbirke Izidora Milka, recimo. U Gradskom arhivu nalazimo letke koji su se mogli naći u Subotici i koji su promovirali određene časopise, te da se oni mogu naručiti ili kupiti u određenoj papirnici. Iz reklama subotičkih krojača vidimo kako oni reklamirajući svoju djelatnost navode da šiju od najmodernijih tkanina iz Lyona, Pariza, Beča po modnim krojevima koji su aktualni u Beču, Budimpešti. Jednako se tako šesirdžije, cipelari u svom reklamnom materijalu pozivaju na modu koja se događa u velikim europskim centrima«, navodi Ljubica Vuković Dulić.

S. Mamužić

Salašar prid Božić

Ravan pod snigom

Čim su salašari otpitali Materice najviše su radili u salašu i oko njega, da bi zgusnuli niz božićni blagdani i adeta u njima otpitali što svečanije. Prid njima su radosni blagdani kad će na kratko iz sebe u zapećak skloniti (zaboravit) sve brige i nevolje, gostiti će se najviše od podna do kasno u noć. To vrime će domaćini provesti u zabavi, a josa-ga za provod domaćina baš briga, za njega je svaki dan uvijek isti, ko i svaka druga svakodnevnica. Poljodilac živi i od blaga (domaći životinja) zato i za blago, pa se o njemu jednako stara, zato ono ne smi ostiti prominu životni navika domaće čeljadi. Da bi se zadovoljilo oprečnim životnim navikama čeljadi, koje su često drugačije od blaga čije se životne navike ne minjaje, baš zato se domaćini moraju nastarat da sve šta mogu i što više unaprid sprema ráne, osobito piće (kabaste ráne) i nastora (stelje) za blago u ráni ne mož oskudivat. I u toj želji su sputani, jel nemaju tolikog zakrilja da od kiše i sniga sklone otkrivenju piću i nastor za više dana. Nakane tako podile da zadovolje ponajprija blago, al da i njima, doma-

ćoj čeljadi dotekne vrime na gošćenje.

STARANJE O RANI I NASTORU

U staranju o ráni i nastoru muškaracima zimi najviše posla zadaje mrvljenje kuruza, a baš se u to vrime oni i najviše troše. Ranjenici (tovljenici) onda najviše među na se (goje se), dogotoviće se za disnotor i prodaju kroz misec-dva. Troše na dan oko tri kile ráne, prikrupe koja ne mož dugo stât, za ilo je najviše desetak dana. Zato se izmrvljeni kuruzi često nose kruparu. (Onda se još nisu pravili mali motori za tiranje [pogon] mali mašina, krupara i sl., pa su krupare [mašine za ~] bile velike, skupe i ritke). Rad tog se unaprid nije namrvilo kuruza za toliko prikrupe da ranjenicima dotekne bar za jedno dvi nedilje, pa i više. Krupiti se u ovakoj prilici nosilo prid Badnji dan i oko Mladog lita, po svakom vrimenu – makar vančage (sikire) padale s neba - da je kako vrime.

U danima od Materica do Badnjeg dana žene su dogotovile kljukanje gusaka, pa kad je na koje salašare došo

red, guske su odneli u dernicu (klaonicu). U prodaji gusaka o svemu su odlučivale žene, one su se pogađale za cinu, njevi su bili novci koje su trošili po svojoj nakani. Muškarci su ko poslušni pomagači oko gusaka uradili svoj dio posla, ono šta je teže. Najprija su udesili kola na koja će poređat, ako ne sve, a onda barem da odjedared natovare što više debeli gusaka. Guske su tovarili doli med lotre (stranice), a na lotra odozgor na poređane i štrangama svezani više skinuti krila vrata s tavana i ketrenaca. Na nošenje gusaka se pazilo, jel su zbijenog tila, teške su oko 9 do oko 11 kila, nose se polegnute, svezani krila i noga, da ne dodiruju jedna drugu, jel bi se u koprčanju i guranju mogle izgnječit, el ugušit.

GUSKE

Đurđinari su debele guske prodali i nosili u dernicu Crvenom Čivutinu (*Weiss Ignác*) u Bajmak. On se sa salašarkama udivanio kad će mu koji salaši donet guske, a za jedan dan je naručio otpri-like toliko gusaka koliko će ih moć zaklat i spremit u ladnjaču. Po ondašnjem adetu čim

su guske prigledane i prišle priko maže (izmirene) oma su i isplaćene. Da su salašarke ukljukale ma koliko gusaka sve su ih prodale oko Božića, pa i malo posli. Po nekoliko slabije ukljukani gusaka, koje nisu porteka (roba) za naprodaj, stanarice su ostavile za se i kad su ukljukane prodali, onda su i guske na salašu poklali, raspravili, umotali u postav i u džak, obisili u čardak na ladni ajer sa promajom. Ako vrime nije mrzlo onda su ih poslagali na led ladnjače u podrumu. Iako je onda zimsko vrime bilo oštrije, sičanj (srce zime) se nije mogo smisliti bez mraza, a mogo je faliti samo nekoliko dana.

U manjim domazlucima ukljukali su desetak, a u osridnijim i većim gazdalucima i po više desetaka gusaka tj. toliko koliko njim je za taj poso doticalo kuruza. Svudan su nalegli više guščića neg koliko misle odraniti gusaka, jel se računalo da u odranjivanju otpadne malo guščića, a malo ih i strada od vašaka (kerova), katkad i od krmača.

Čim su žene ušle u novce od debeli gusaka pokupovale sve tzv. kolonijalnu (uvoz većinom iz kolonijalnu državu) i drugu porteku, ono šta će tribat za Božićne svece. Posli I. svickog rata to je bio: papar (biber), vinci smokava, glava šećera manja (3 kg.) el veća (6 kg.), morsko grožđe (groždice), kriv Sv. Ivana (rogač), naranča (pomorandža), salon-šećer za kićenje grane, pivni kvas, bardak (posuda za petrolin) je do vrva napunjen, za skori velik disnotor za početak su kupili džak od 25 kila soli i sl., a od svega tog kome je koliko doticalo (koliko je imo novaca).

NAKON TRIBINE O ZAKONU O POREZU NA DOHODAK SUBOTIČKI POLJOPRIVREDNICI DOMA SE VRATILI POTPUNO ZBUNJENI

Tajne džaka Djeda Poreznjaka

Razumjevši da su oslobođeni jedne obveze, poljoprivrednici otvorili druga pitanja na koja nisu dobili jednoznačne odgovore

Poljoprivrednici koji se ne nalaze u sustavu poreza na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu PDV), niti to ubuduće žele, mogu biti mimi: niti od Nove godine neće biti u obvezi voditi poslovne knjige. Ovu informaciju, a koju znaju odnedavno, čulo je oko 200 zainteresiranih poljoprivrednika u petak u subotičkoj Novoj općini i od koordinatorice kontrole Regionalne porezne uprave iz Novoga Sada *Jelene Baletić*, koja je – skupa s direktorom subotičke Porezne uprave *Goranom Martinovićem* – došla na tribinu koju je organiziralo sedam subotičkih udruga poljoprivrednika. Sve ostalo, a bilo je svega tijekom sat i pol pitanja, odgovora i rasprava, više ih je zbunilo nego li im pojasnilo suštinu onoga što će od 1. siječnja sljedeće godine plaćati na ime raznoraznih obrazloženja.

Jedno od ključnih pitanja koje je prisutne zanimalo bilo je kada je poljoprivrednik od strane Porezne uprave tretiran kao fizička osoba, a kada kao poduzetnik. *Miroslavu Matkoviću* iz Male Bosne, koji se po sili zakona nalazi u sustavu PDV-a jer prelazi godišnjih osam milijuna dinara obrtnih sredstava, to je veoma bitno. On kaže da se, kada treba platiti porez, na drugom katu bivšeg SDK na Korzou vodi kao poduzetnik, ali da i pored toga ne može ostvarivati nikakve pogodnosti koje stvarni poduzetnici imaju (povoljniji uvjeti

kupovine, primjerice, a bilo je i onih koji su dobivali »10.000 eura po zaposlenom«, aludirajući na povlastice koje od države po pravilu dobivaju stranci ili oni koji su blizu vlasti). S obzirom na to da su odgovori mjerodavnih predstavnika državnih institucija, kakva je svakako Porezna uprava, bili konfuzni, ponekad i kontradiktorni, Jelena Baletić pozvala je Matkovića da se osobno upoznaje s njegovim problemom.

Drugi problem, načelne naravi, načela je bivša ministrica poljoprivrede *Ivana Dulić - Marković*. Navodeći odredbe članka 85, ona je istaknula kako nije istina da se u Zakonu o porezu na dohodak ništa nije mijenjalo. Primjerice, ona je navela da će od Nove godine oporezovana biti i neregistrirana gospodarstva koja se bave prodajom poljoprivrednih proizvoda, kao i ona koja se bave davanjem usluga ili je u pitanju najam zemljišta. Direktor Zemljoradničke zadruge »Salaš« *Josip Anišić* jedan je primjer objasnio plastično: osoba koja mu preda, primjerice, pšenicu imat će od zadruge umanjeње isplate za 2,5 posto na ime Zakona o porezu na dohodak. Potvrdivši pitanja i konstatacije predčasnika Jelena Baletić je to lijepo, narodski objasnila: u poljoprivredi je bilo puno neoporezovanih djelatnosti, te se i tu želi uvesti reda. Rezime Ivane Dulić – Marković još je ljepši: u nedostatku funkcioniranja

drugih grana gospodarstva, država je zapazila da poljoprivrednici posljednjih godina napreduju i na ovaj način im poručila kako tome želi stati na kraj! Pri tomu, kaže ona, niti sama država nema jasno definiran stav jesu li poljoprivrednici poduzetnici ili nisu, a glavni razlog tomu nalazi se u međusobnoj neusklađenosti više zakona. U praksi, kaže ona, to izgleda tako da svatko zakon(e) tumači kako želi, a suština je ta da će poljoprivrednici dodatno biti opterećeni nametima.

S njom se slaže i *Josip Kujundžić* s Čantavirskog puta, koji tvrdi da se glavni krivci nalaze u Skupštini Srbije, jer su izglasali nešto što ni sami ne razumiju i nešto za što nisu svjesni kakve posljedice može imati. On dodaje da su zajedničkim snagama, oni koji su zakon pisali i zastupnici koji su ga izglasali,

li, stvorili maglu u kojoj lutaju i poljoprivrednici, ali i različite filijale porezne uprave i njihovi inspektori na terenu. Kao jedan od primjera za to on navodi kako je posve neloogično da iste obveze imaju i mala i velika gospodarstva, i to u situaciji kada se godinama pa i desetljećima od vrha države pa naniže govori kako je poljoprivreda naša razvojna šansa.

Možda najprecizniji odgovor nakon tribine dao je *Jovan Ognjanov* s Bikova riječima da se doma vraća ništa pametniji. Najveća zagonetka i za njega je kada je on kao poljoprivrednik fizička osoba, a kada poduzetnik, jer, kaže, u zakonu nigdje to nije precizirano. Kako god bilo, kaže Ognjanov, plaćat će i dalje morati. A to je sigurno suština i ovoga zakona: sa što manje znanja, što više pranja.

Z. R.

Temeljem članka 25. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni Glasnik RS« br.135/04 i 36/09), Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj:

OBAVJEŠTAVA

Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj:

Izdala je pod brojem IV-05-I-501-503/2013, dana 9.12.2013. godine Rješenje da nije potrebna procjena utjecaja na životni okoliš »IZGRADNJA PROIZVODNO-ZANATSKOG I SKLADIŠNOG OBJETA S PRODAJNIM SALONOM I PORTIRNICOM« koji se planira na katastarskoj parceli 10907/4 ko Donji gard (ulica Ivana Antunovića-Aleksandrovo), investitora »LIGHT- ELECTRIC« DOO SUBOTICA, Arseenija Čarnojevića br.34.

Rješenje se nalazi na adresi: www.subotica.rs/sr/4903/oglasna-tabla

SKLADIŠTENJE VODE ZA GAŠENJE POŽARA NEKADA (2.)

Stara iskustva za novo vrijeme

*Pet bazena za gašenje požara, kojih se Subotičani još sjećaju, građeno u ratno doba * Kakve su spremnike koristila kućanstva i institucije u prošlosti * Aktualna znanstvena istraživanja pokazat će jesu li stambeni i poslovni spremnici za vodu odgovarajuće rješenje i za naše doba*

Stari spremnik na tavanu zgrade na uglu Ulice Petra Drapšina (nekada u prizemlju restoran »Bijela lada«), snimljen 2012. godine (iz dokumentacije dr. Lajosa Hovány). Zapremina spremnika iznosila je oko 1.500 litara

Fotografija spremnika vode za gašenje požara na Trgu Republike, objavljena u tisku 1959. godine

U Subotici je nekada na trgovima postojalo pet bazena u kojima se skladištila voda za gašenje požara. Napravljeni su u ratno doba, 1944. godine, na Trgu Republike (u parku kod Gradske kuće), na Trgu žrtava fašizma, raskrižju Ulice Maksima Gorkog i Beogradskog puta (lokacija koju u narodu zovu »kod vatrogasaca«), uz Karađorđev put i na raskrižju Trga Lazara Nešića i Ulice Mirka Bogovića. Kružna betonska ograda spremnika vode još je sačuvana »kod vatrogasaca«, dok je unutrašnjost bazena zatrpana i obrasla travom, a slično je i na Trgu žrtava fašizma, gdje je u bazenu nakon nasipanja zemljom zasaden dekoracijsko bilje, a betonska ograda nekadašnjeg vodenog objekta okružuje ovaj prostor. Njihovom nastanku, tj. jednom od načina skladištenja vode za rezervu u slučaju požara, bio je posvećen prvi tekst ovog feljtona. No, vatrogasni bazeni koje još pamte Subotičani dio su duže povijesti traganja grada u različitim razdobljima za načinima čuvanja vode za slučaj opasnosti. Podatke o takvim iskustvima iz prošlosti prikupio je profesor hidrotehnike Građevinskog fakulteta dr. Lajos Hovány, istražujući problematiku voda u Subotici kroz više od dva stoljeća, u okviru doktorske disertacije o promjenama stanja slijeva Paličkog jezera. Tako je nastala i kronologija preduzimanih mjera, prijedloga, planova i radova u području vodoopskrbe (još neobjavljena), u

kojoj su sadržani i podaci iz prošlosti o značajnoj gradskoj problematici kao što je ova – skladištenje rezervi vode.

NAKON KOPANIH BUNARA SPREMNICI

Prema riječima dr. Hovány, spremnici u Subotici su postali nužnost krajem devetnaestog stoljeća, kada se masovnije s kopanih bunara prešlo na korištenje vode iz bušenih bunara. Jer, time su, ustvari, isključeni iz uporabe prirodni spremnici vode, što su bili kopani bunari, i trebalo je uskladištiti vodu za slučaj opasnosti. U tu su svrhu pravljene spremnici na tavanima kućanstava (još ih ima sačuvanih), a imale su ih i institucije.

»Voda za gašenje požara kao bitan element plana spominje se u prvim idejnim rješenjima vodovodne mreže grada još 1891. godine. U subotičkom tisku tada Titus Mačković iznosi prijedlog o opskrbi vodom stanovništva i osiguranju vode za održavanje kanalizacije i gašenje požara. Iste godine u tisku i glavni inženjer István Frankl objavljuje članak o opskrbi vodom, gdje u izračunatu potrošnju, uz potrebe stanovništva, uzima u obzir i vodu za gašenje požara, potrošnju na javnim česmama i za održavanje kanalizacije«, iznosi dr. Hovány neke od detalja iz predlaganih idejnih rješenja.

Što se tiče prijedloga stručnjaka iz nekadašnjeg vremena o vodovodu, koji su i projektirani, zanimljivo je na koji su način sagledavali

problematiku vode za gašenje požara. Naime, drugi projekt vodovoda Subotice u povijesti grada napravio je *József Varga* 1919. godine. Gradski vodovod je dimenzionirao za 50.000 stanovnika, s izvorom bušenog bunara kod današnjeg stadiona, predlažući bušenje još 5 bunara. Za mjesto vodotornja bila je predviđena Dudova šuma, a u vodotornju razinu vode kojom se, između ostalih potreba, moglo osigurati gašenje požara u središtu grada u četverokatnoj zgradi (Vargin projekt nije realiziran).

Dotadašnji način čuvanja vode u spremnicima nastavio se primjenjivati i sljedećih desetljeća. Da je Gradska kuća imala svoj spremnik vode potvrđuje podatak iz 1924. godine (iz dokumentacije dr. Hovány): »Dana 27. listopada u tornju Gradske kuće bio je izgrađen spremnik za vodu zapremine 20 kubnih metara. Spremnik je punjen crpljenjem vode iz bušenog bunara Gradske kuće, odakle su vodom opskrbljeni Gradska kuća, gradska najamna palača i gradska kavana. Izdašnost bunara bila je nedovoljna.«

ISTRAŽIVANJE DANAS

Kao stručnjak koji se znanstveno bavi vodama, dr. Hovány ukazuje na promjenu koja se nakon šezdesetih godina prošlog stoljeća dogodila centraliziranom opskrbom vodom, putem vodovodne mreže, čime su se prestali upotrebljavati i individualni spremnici u kućanstvima i institucijama. Dakle i spremnik za vodu je »centraliziran«.

»Prema postojećim propisima za obranu od požara potrebno je na ulični vodovod postaviti hidrante, s maksimalnim razmakom do 150 metara, s time da najmanji promjer cijevi treba biti 100 milimetara. Ako je spremnik na jednom mjestu, na primjer na izvoru, onda od spremnika treba postavljati mrežu cijevi većih promjera s puno hidranata. U posljednjih 10 godina u mnogim dijelovima svijeta puno se priča o načinu adekvatne vodoopskrbe. Jedan od prijedloga koji se analizira je kako bi trebalo spremnike približiti potrošačima. Ponovno se vraćamo starim iskustvima...«

Ostaci bazena za skladištenje vode »kod vatrogasaca«, stari 70 godina

No, svijet (»bar polovica stanovništva na Zemljinoj kugli«) i dalje u vodoopskrbi koristi spremnike. Razlozi su raznoliki, ali je ključni da se njima osigurava ravnomjerni priljev vode, tj. nema oscilacija ovisnih o razini potrošnje karakterističnih za izravne priključke na vodovodne mreže. Kako se sve više polaže na kvalitetu vode, i to je tema koja prevladava u znanstvenim raspravama, smatra se da se izbjegavanjem oscilacija u priljevu vode posredstvom skladištenja u individualnim spremnicima, osigurava i optimum u kvaliteti.

Upravo profesor subotič-

kog Građevinskog fakulteta dr. Lajos Hovány radi znanstveno istraživanje o skladištenju pitke vode (i vode za druge svakodnevne potrebe, pa i protupožarne) na način koji se nekada već primjenjivao, putem spremnika u kućanstvima i institucijama, sada u suvremenim uvjetima uz opskrbu spremnika u okviru postojeće centralne gradske vodovodne mreže. Kako je istraživanje u tijeku za sada još nije spreman govoriti o detaljima, jer je to dug znanstveni rad u kome, kako kaže, treba sagledati brojne aspekte do zaključaka i prijedloga.

Katarina Korponaić

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 556-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

ZAJEDNIČKA PRIREDBA SVIH HRVATSKIH ŠOKAČKIH UDRUGA IZ PODUNAVLJA ODRŽANA U BAČU

Novi doživljaj kulturne baštine

Ova je manifestacija u mnogim sferama bila vrlo uspješna, pa čak i poučna, ali u hrvatskoj zajednici u Vojvodini, kako je to nedavno rekao jedan visoki dužnosnik, postoji još uvijek bolan proces koji podrazumijeva nezdravo natjecateljstvo, nesolidarnost i konkurentnost. Ovakve manifestacije prigoda su da se te negativne pojave eliminiraju, a da duh zajedništva postane model u odnosima između svih udruga kulture ove manjinske zajednice

UG »Tragovi Šokaca« iz Bača bila je u petak, 20. prosinca, domaćinom ovogodišnjih susreta hrvatskih šokačkih udruga kulture iz Podunavlja. Velika zajednička priredba održana je u Plavoj dvorani Doma kulture u Baču, a organizirana je u okviru manifestacije »Šokci i baština 2013.« koja se već peti put održava kao zajednički projekt udruga podunavskih Hrvata Šokaca. Budući da se održava neposredno pred Božić, ove je godine naziv priredbe bio »Radujta se narodu«, a u bogatom i raznovrsnom sadržaju većina je udruga predstavila božićne teme.

ZAJEDNIČKI PROGRAM

U programu su sudjelovale hrvatske udruge iz: Bača, Plavne, Vajske, Sonte, Sombora, Berega, Monoštora, te gosti iz HKC-a »Srijem«

iz Srijemske Mitrovice i HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Na početku programa u potpuno ispunjenoj dvorani publici se obratila predsjednica udruge domaćina UG »Tragovi Šokaca« *Stanka Čoban*, koja je podsjetila nazočne da je ovo peta po redu zajednička manifestacija te da je raduje što je i prva bila također u Baču. Na priredbi je bio nazočan i načelnik općinske uprave u Baču *Željko Pakledinac*: »Općina Bač sa svojih petnaest tisuća stanovnika, 6 mjesnih zajednica i dvadesetak nacionalnosti, primjer je kako se ovdje ostvaruje suživot, suradnja i zajedništvo«, naveo je Pakledinac.

U ime HNV-a nazočne je pozdravio predsjednik IO ove institucije *Darko Sarić Lukendić*. On je podsjetio publiku na neke povijesne detalje glede dolaska Hrvata na ove prostore. Pri tome je

istaknuo da u Srbiji djeluje pedesetak hrvatskih udruga kulture i da sve one čuvaju i njeguju svoju kulturnu baštinu.

Tijekom programa predstavile su se udruge kulture nizom točaka, od folklora i božićnih pjesama, do recitiranja prigodnih stihova i suvremenog plesa, a program su vodile *Marija Šeremešić* i *Dejana Jakšić* iz Sombora.

Drugi dio priredbe bilo je predstavljanje nošnji iz šokačkih mjesta Podunavlja u kome je po jedan par prikazao narodno ruho iz svoga mjesta. Tu nošnju Šokci su očuvali sve do danas i one se ne razlikuju mnogo jedna od druge, samo su drukčiji nazivi pojedinih dijelova

nošnje od mjesta do mjesta. Tijekom revije nastupili su »Tamburaši za našu dušu« iz Ravnog Sela kao gosti manifestacije. Publika je bila oduševljena cjelokupnim programom, a osobito je bila impresionirana gostima iz Srijemske Mitrovice, Tavankuta i Ravnog Sela.

BETLEHEMSKO SVJETLO

Pri završetku priredbe, uz zvuke pjesme »Tiha noć«, župnik vlč. *Josip Štefković* donio je na scenu betlehemske svjetlo koje je baš te večeri doneseno u susjedno mjesto Vajsku. On je tom prigodom, među ostalim, rekao: »Donoseći ovo svjetlo donosim poruku radosti

BAČU

i mira. Ono što se ne smije ugasi jest poruka koju ovo svjetlo nosi: Toplina kojom Isus zrači«. Potom je svima poželio sretan Božić i Novu godinu te pohvalio ovakva okupljanja i duh zajedništva. Na koncu programa svi sudionici zajedno s publikom otpjevali su pjesmu »Radujte se narodi«.

Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Hrvatskog nacionalnog vijeća i Općine Bač, uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i medijsko pokroviteljstvo NIU »Hrvatska riječ«, Radio televizije Vojvodine, emisije na hrvatskom jeziku na radio Bačkoj i Radio Sombora.

Susretu u Baču nazočili su načelnik općinske uprave Bač Željko Pakledinac, predsjednik Skupštine općine Bač *Dragan Medić*, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić Lukendić, članica ovog odbora zadužena za obrazovanje *Anđela Horvat*, menadžerica kulture u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata *Katarina Čeliković*, ravnatelj NIU Hrvatska riječ *Ivan Karan*, predstavnici Katoličke i Pravoslavne crkve, predsjednici hrvatskih udruga kulture iz Podunavlja te predstavnici nevladinih organizacija općine Bač.

Zvonimir Pelajić

27. prosinca 2013.

DOJMOVI GOSTIJU

Katarina Čeliković, menadžerica kulture u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica: »Ova manifestacija, peta po redu, zasigurno je produkcijski jedna od najozbiljnijih organizacija ove vrste. To smo vidjeli večeras u smislu dogovaranja udruga među sobom, usklađivanja programa, pripremanja, rekla bih da je pred nama još mnogo zadataka, mnogo posla, da se ovdje pokazalo zapravo što se još može popraviti, što se može bolje učiniti. Ali sama želja, sam način organizacije, da se pokaže ne jedni drugima sebe, nego da se publici pokaže da taj tradicijski i kulturni duh Hrvata Šokaca na ovom području još uvijek vro jako djeluje, da je živ, bio je više nego dobar razlog za okupljanje. Znamo da su se Šokci okupili i prije 5 godina kada su slavili veliku obljetnicu doseljivanja. Međutim, ovdje je trebalo pokazati da oni ne žive samo onda kada se jubileji slave, nego da je to godišnja manifestacija kojom pokazuju rad tijekom cijele godine. Budući da je bilo vrlo kratko vrijeme, onda smijemo reći da sve zamjerke možemo odbaciti, te da za ovaj program možemo reći kako ćemo se pripremiti na godinu. Posebno čestitam Hrvatskom nacionalnom vijeću koje je prepoznalo u ovakvoj vrsti okupljanja i prezentacije snagu stvaralaštva, uopće svog ostanka, odnosno opstojnosti ili djelovanja Hrvata na ovom području.

Darko Sarić Lukendić, predsjednik IO HNV-a, Subotica: »Evo završili smo i večerašnju manifestaciju na kojoj su nastupile sve šokačke udruge. To je bila prilika da svi pokažu ono na čemu su radili tijekom godine i da to predstave široj publici. Imali smo i prijenos na RTV-u. Dakle, iznimno je važno da promoviramo kulturu ovdašnjih Hrvata i da to prezentiramo široj publici, što do sada nije bio slučaj. Ova manifestacija, kao i ona u Srijemu, slične su po koncepciji i pokazale su da ima još mnogo toga na čemu treba poraditi. Najprije usuglasivanje i ujednačavanje nastupa udruga te sadržaja onoga što ćemo prezentirati. Svaka udruga je dobila termin od 5 do 10 minuta da se predstavi i u tom smislu svakako treba pomoći udrugama prilikom selekcije, da bi onda ukupan događaj, ukupna priredba, imala jedan ujednačen ton.«

DOJMOVI POSJETITELJA

Krešimir Šimudvarac, dipl. pravnik, Bač: »Koncert je bio iznad očekivanja. Ovo je nešto što treba doći i pogledati i valjalo bi da se to češće ponavlja u našoj sredini.«

Ante Čavar, umirovljenik, Bač: »Prekrasno! Pravo šokački! Bilo je prelijepo. Nisam se nadao da će nas biti ovoliko. Dvorana sa 400 sjedala je bila potpuno ispunjena.«

Vlado Milošević, umirovljenik, Bač: »Priredba je bila dobro organizirana i zanimljiva. Dobro je što u vašoj zajednici mislite na budućnost i negujete rad s djecom, jer djeca su budućnost, a tu prije svega mislim na društvo 'Matoš' iz Plavne.«

ŽIVJETI PREMA OBIČAJIMA KOJI SU NAM OSTAVILI PRECI

Običaji – pokazatelji etničnosti i ustrajavanja

Najveću potporu i pomoć da Hrvati opstanu na ovim prostorima pružaju običaji, koji pojedincu daju osjećaj pripadnosti zajednici

Ne tako davno Hrvati istočnog Srijema živjeli su u okviru svoje domovine Hrvatske. Poslije mnogobrojnih ratova, migracija i prisilnog iseljavanja koje je zahvatilo hrvatski narod istočnog Srijema, Hrvatima je bio potreban neki oslonac i potpora kako se ne bi stopili s drugim narodima i kako bi očuvali svoj nacionalni identitet.

Najveću potporu i pomoć da Hrvati opstanu na ovim prostorima pružili su običaji, koji pojedincu pružali osjećaj pripadnosti zajednici. Za Srijemce, a samim tim i za Hrvate iz Srijemske Mitrovice, običaji su pokazatelji etničnosti i ustrajavanja.

PJESME

Kako su narodne, pučke pjesme davale snagu našim precima, isto su tako značajne i religiozne pjesme koje pjevaju o Hrvatima (npr. »Ljiljane bijeli«, »Do nebesa

nek se ori«, »Zdravo Djevo, kraljice Hrvata«) jer je Crkva bila jedan od stupova koji je tijekom ratova okupljao i hrabrio Hrvate. Osim pjesama koje se pjevaju u crkvi, tamburaške pjesme koje se pjevaju na zajedničkim proslavama ili doma u krugu obitelji predstavljaju čuvar naše identiteta. Lijepo je vidjeti i čuti kada se u Hrvatskom domu zapjevaju pjesme »Ustani bane Jelačiću«, »Odavno smo graničari stari«, »Marjane, Marjane«, »Vilo Velebita«, »Zovi, samo zovi«, ili meni osobito draga »Vezak vezla Hrvatica mlada«, a još je ljepše kada to pjevaju sve generacije skupa, kako naši djedovi tako i mi mladi, jer upravo su nam oni usadili ljubav prema domovini. Svoje mišljenje o značaju ovih pjesama ovdje u Srijemskoj Mitrovici dao je i diplomirani etnomuzikolog *Edi Tajm*: »Smatram kako je hrvatski identitet na prostoru Srijema jači nego na postoru Hrvatske. Do ove pojave dola-

zi upravo zbog toga što je vjerski i nacionalni identitet uvijek jači na periferiji, gdje je izraženo ukrštanje različitih utjecaja, nego u središtu. Tako pjesme imaju posebno mjesto i veliki značaj za hrvatsku zajednicu u Srijemskoj Mitrovici. Osim religioznih pjesama, nimalo manje važno mjesto u životima hrvatskog življa zauzimaju i nacionalne, rodoljubive pjesme koje su svakako najmoćnije sredstvo kojim se mogu mobilizirati emocije pojedinca i kolektiva i ovakve pjesme najčešće mogu izazvati kod Hrvata u Srijemu velike emocije. Naime, vrijednost zavičaja počiva na tvrdnji da su u njemu živjeli naši preci, te da su se oni za njega borili, a na mladim generacijama ostaje da ustraju u toj borbi. Običaj pjevanja pjesama s nacionalnim obilježjem, kako crkvenih tako i pučkih, predstavlja značajan dio tradicije srijemskih Hrvata koji tako čuvaju svoj identitet i njeguju ljubav prema zavičaju.«

ČUVARI ISUSOVA GROBA

Osim pjesama postoji još nekoliko običaja koji stoljećima čuvaju naš hrvatski identitet, a oni su vezani za Katoličku crkvu, koja predstavlja stup hrvatstva u Srijemu. Jedan od tih običaja jest čuvanje Isusova groba na Veliku subotu. Čuvanje Isusova groba na Veliku subotu predstavlja obi-

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

JKP "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supiface.co.rs

čaj koji se zadržao u malom broju župa na području kako Vojvodine tako i Hrvatske, a posebice u onom obliku kao u

groba u ovom obliku stariji od jednog stoljeća, jer se i najstariji članovi naše zajednice sjećaju priče svojih očeva i

gdje djedovi s unucima i očevi sa sinovima skupa idu čuvati Isusov grob.

Antun Španović (90 godina): »Običaja čuvanja Isusova groba sjećam se još kao djeteta kada smo išli pokloniti se Isusovu grobu na Veliki subotu, a kao mladić sa svojom braćom čuvali smo grob, a s radošću se sjećam slika kada su mladići izlazili iz kuća u hrvatskim nošnjama s trobojnicama oko pojasa i na vrhovima koplja i išli kroz grad prema crkvi na čuvanje Isusova groba. Grob su čuvali uglavnom članovi udruge 'Tomislav', ali tko je god želio mogao se prijaviti za čuvanje. Tijekom Drugog svjetskog rata grob su čuvali i pripadnici Hrvatskog domobranstva. Drago mi je što je i nakon svega ovaj običaj i danas održan u našoj župi, jedina razlika je ta što danas grob čuvaju svi uzrasti, a nekoć su ga čuvali samo mladići, odnosno momci koji nisu oženjeni.«

Vlada Hrgović (54 godine): »Nama čuvarima je osobita čast što smo naslijedili tradiciju naših predaka, a velika nam je čast i dužnost prenijeti ovaj običaj na sljedeća pokoljenja. Na ovaj dan sve generacije naše zajednice nalaze se na

okupu gdje dan provodimo u zajedništvu u župnom dvorištu u očuvanju običaja koji se nikada neće prikinuti.«

Marko Barat (23 godine): »Čuvati Isusov grob za mene je velika čast, jer sudjelujem u očuvanju tradicije srijemskih Hrvata, posebice mi je drago što smo svi obučeni u hrvatske nošnje, što se oko pojasa i na kopljima nalazi naša hrvatska trobojnica. Sve generacije sudjeluju u ovom običaju i on ne samo da učvršćuje našu vjeru nego i čuva naš hrvatski identitet.«

Da bi Hrvati opstali u malim zajednicama, kao što je slučaj i sa srijemskim Hrvatima, moraju se držati zajedno i »hraniti« i jačati svoj identitet živeći prema običajima koje su im ostavili njihovi preci. I sve dok budu njegovali te običaje, branit će i jačati svoj identitet. Stoga je osobito važno sačuvati običaje, važno ih je njegovati i prenositi s koljena na koljeno. Zahvaljujući našim precima i njihovom očuvanju baštine, danas s punim pravom možemo reći kako su ti običaji od starina uistinu jak štit naše domovine koju su srijemski Hrvati uvijek spremni braniti i čuvati.

Ana Duić

Običaj Betlemaši

Srijemskoj Mitrovici. Ono što Srijemsku Mitrovicu izdvaja od ostalih mjesta jest da su čuvari obučeni u narodnu nošnju srijemskih Hrvata s hrvatskim trobojnicama oko pojasa i s hrvatskom trobojnicom na kopljima, što cijelom činu daje jak nacionalni karakter. Sa sigurnošću možemo reći kako je običaj čuvanja Isusova

djedova o čuvanju groba u hrvatskim nošnjama. Ova tradicija nije prekinuta ni u najteže vrijeme po Katoličku crkvu i hrvatsku zajednicu, te se i za vrijeme komunizma kao i tijekom 90-ih godina redovito održavala. Preljepo je vidjeti na Veliku subotu kako se crkveno dvorište šareni od hrvatskih trobojki na kopljima,

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

SIJEČANJ JANUAR

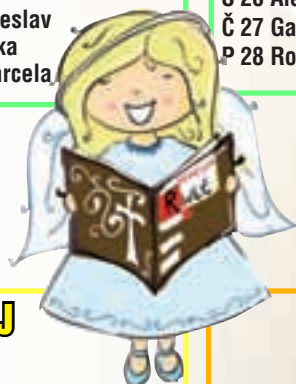
S 1 NOVA GODINA; Marija Bogorodica
 Č 2 Bazilije, Grgur Nazijanski
 P 3 Ime Isusovo; Genoveva, Anastazija S.
 S 4 Dafroza, Angela F., Borislava
 N 5 2. BOŽICNA; Telesfor, Emilijan, Miljenko
 P 6 BOGOJAVLJENJE (Tri kralja); Gašpar
 U 7 Rajmund P., Rajko, Zoran
 S 8 Gospa od brze pomoći; Severin, Bogoljub
 Č 9 Julijan, Miodrag, Živko, Bl. Alix, Jadran
 P 10 Agaton, Dobroslov, Grgur X.
 S 11 Honorat, Neven, Higin
 N 12 KRŠTENJE ISUSOVO; Ernest, Tatjana Rim.
 P 13 Hilarije, Veronika, Radovan
 U 14 Feliks, Srećko, Veco
 S 15 Pavao pust., Mavro, Anastazija, Stošija
 Č 16 Honorat, Marcel, Oton, Mislav
 P 17 Antun op., Leona, Vojmil, Lavoslav
 S 18 Margareta Ug., Priska, Premila
 N 19 2. N.K.G.; Mario Kanut, Ljiljana, Marta
 P 20 Fabijan, Sebastijan
 U 21 Agneza, Janja, Neža, Ines
 S 22 Vinko đakon i muč., Anastazija, Irena R.
 Č 23 Emerencijana, Ema, Vjera, Milko
 P 24 Franjo Saleški, Bogoslav
 S 25 OBRAČENJE SV. PAVLA ap.; Ananija
 N 26 3. N.K.G.; Timotej i Tit, Bogoljub, Tješimir
 P 27 Anđela Merici, Pribislav, Živko
 U 28 Toma Akvinski, Tomislav
 S 29 Valerije, Konstancije, Zdeslav
 Č 30 Martina, Gordana, Darinka
 P 31 Ivan Bosco, Saturnin, Marcela

VELJAČA FEBRUAR

S 1 Sever, Brigita, Miroslav
 N 2 4. N.K.G.; SVIJEĆNICA; Marin, Marijana
 P 3 Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, Dubravko
 U 4 Veronika Jeruz., Andrija Corsini
 S 5 Agata, Jagoda, Dobrila, Silvan, Goran
 Č 6 Pavao Miki i dr., Doroteja, Dorica
 P 7 Bl. Pio IX. papa, Držislav, Rastimir, Rikar
 S 8 Jeronim Emilijani, Jozefina B., Jerko
 N 9 5. N.K.G.; Apolonija, Sunčana, Borislava
 P 10 Bl. Alojzije Stepinac; Skolastika, Hijacinta
 U 11 Gospa Lurdska, Mirjana
 S 12 Eulalija, Zvonka, Zvonimir, Damjan
 Č 13 Katarina Ricci, Božidarka, Kastor
 P 14 Valentin, Zdravko, Valentina
 S 15 Klauđije Col., Georgija, Agapa, Onezim
 N 16 6. N.K.G.; Julijana, Miljenko, Đula
 P 17 7 utemelj. Reda slugu BDM; Donat
 U 18 Bernardica, Šimun, Gizela
 S 19 Bonifacije, Konrad, Blago, Ratko
 Č 20 Leon, Lav, Lea
 P 21 Petar Damiani, Eleonora, Damir
 S 22 Katedra sv. Petra, Tvrtko, Izabela
 N 23 7. N.K.G.; Polikarp, Grozdan, Romana
 P 24 Montan, Modest, Goran
 U 25 Viktorin, Valpurga, Hrvoje, Darko
 S 26 Aleksandar, Sandra, Branimir
 Č 27 Gabriel od Žalosne Gospe, Tugomil
 P 28 Roman, Teofil, Radovan, Bogoljub

OŽUJAK MART

S 1 Albin, Hadrijan, Jadranka
 N 2 8. N.K.G.; Janja Pr., Lucije, Iskra, Čedomil
 P 3 Marin, Kunigunda, Kamilo, Zvezdana
 U 4 Kazimir, Eugen, Natko, Miro
 S 5 ČISTA SRIJEDA (Pepelnica) post
 Č 6 Marcijan, Viktor, Zvezdana
 P 7 Perpetua i Felicita, Tereza
 S 8 Ivan od Boga, Ivša, Boško
 N 9 1. KORIZ. (Cista); Franciska Rimska, Franjka
 P 10 Emil, Makarije, Krunoslav
 U 11 Eutimije, Kondid, Firmin, Tvrtko
 S 12 Maksimilijan, Teofan, Bernard (kvatre)
 Č 13 Kristina, Rozalija, Modesta, Ratka
 P 14 Matilda, Miljana, Borislava (kvatre)
 S 15 Klement, Veljko, Vjekoslava (kvatre)
 N 16 2. KORIZ. (Pačista); Agapit, Smiljan
 P 17 Patrik, Domagoj, Patricija, Hrvoje
 U 18 Ćiril Jeruzalemski; Cvjetan, Ćiro
 S 19 JOSIP, zaručnik BDM; Joso, Josipa
 Č 20 Niceta, Dionizije, Vladislav, Klauđija
 P 21 Serapion, Vesna, Kristijan
 S 22 Oktavijan, Jaroslav, Lea
 N 23 3. KORIZ. (Bezimeni); Turibije, Oton, Dražen
 P 24 Latin, Simeon, Javorka, Katarina, Karin
 U 25 BLAGOVIJEST; Marija, Maja, Marijan
 S 26 Emanuel, Sabina, Montan i Maksima
 Č 27 Lidija, Rupert, Lada
 P 28 Priska, Sonja, Nada, Polion
 S 29 Bertold, Jona, Eustazije
 N 30 4. KORIZ. (Sredoposna); Kvirin, Viktor
 P 31 Benjamin, Amos, Ljubomir, Ljubo

KATOličKI K

SRPANJ JUL

U 1 Estera, Aron, Šimun, Predrag
 S 2 Oton, Matinijan, Višnja, Bernardin
 Č 3 Toma apostol; Tomo, Leon
 P 4 Elizabeta Portugalska, Jelica, Neven
 S 5 Ćiril i Metod, Antun M., Zakarija
 N 6 14. N.K.G.; Marija Goretti, Bogomila
 P 7 Vilibald, Klauđija, Vilko, Lovre
 U 8 Akvila i Priscila, Hadrijan, Eugen
 S 9 Bl. Marija Petković; Kraljica mira
 Č 10 Amalija, Ljubica, Veronika, Vjerka
 P 11 Benedikt opat, Benko, Dobroslov
 S 12 Mohor, Suzana C., Ivan G.
 N 13 15. N.K.G.; Majka Božja Bistrička, Henrik
 P 14 Kamilo, Katarina, Miroslav
 U 15 Bonaventura, Vladimir K., Roland
 S 16 Gospa Karmelska, Elvira, Karmela
 Č 17 Andrija, Branko, Nadan, Marcela
 P 18 Fridrik, Jadviga, Natko, Miroslav
 S 19 Aurelija, Zora, Zlatka, Makrina
 N 20 16. N.K.G.; Ilija prorok, Margareta
 P 21 Lovro Brindiz., Danijel, Danica
 U 22 Marija Magdalena, Manda, Lenka
 S 23 Brigita zašt. Europe, Apolarin, Ivan Cas.
 Č 24 Kristina, Mirjana, Kunigunda
 P 25 Jakov st. ap.; Kristofor, Krsto
 S 26 Joakim i Ana roditelji BDM; Anica
 N 27 17. N.K.G.; Klement Ohridski i dr.
 P 28 Viktor, Beato, Nevinko, Inocent
 U 29 Marta, Flora, Blaženka, Mira, Olaf
 S 30 Peter Krizolog, Rufin, Anđela
 Č 31 Ignacije Loyol., Zdenka, Vatroslav

KOLOVOZ AVGUST

P 1 Alfons de Liguori, Vjera, Nada
 S 2 Porcijunkula, Gospa od anđela
 N 3 18. N.K.G.; Bl. Augustin Kažotić, Lidija
 P 4 Ivan Marija Vianney, Dominika
 U 5 Gospa Snježna; Nives, Snježana
 S 6 Preobraženje Gospodnje; Predrag
 Č 7 Siksto papa, Darko, Donat
 P 8 Dominik, Nedjeljko, Dinko, Neda
 S 9 Edith Stein, Roman, Firmin, Tvrtko
 N 10 19. N.K.G.; Lovro đakon, Lovorko
 P 11 Klara, Jasna, Ljiljana, Suzana
 U 12 Anicet, Hilarija, Veselka, Ivana Fr. Ch.
 S 13 Poncijan i Hipolit, Ivan B., Kasijan
 Č 14 Maksimilijan Kolbe, Euzebij, Alfred
 P 15 UZNESENIJE BDM - Vel. Gospa; Marija
 S 16 Sv. Rok; Stjepan Kralj (za opću Crkvu)
 N 17 20. N.K.G.; Hijacint, Liberat, Mirom
 P 18 Jelena Križarica, Jelka
 U 19 Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla, Donat
 S 20 Sv. Stjepan kralj, Krunoslav
 Č 21 Pio X. papa, Hermogen, Anastazija
 P 22 BDM Kraljica, Vladislava, Mavro
 S 23 Ruža Lim., Filip B., Zdenko
 N 24 21. N.K.G.; Bartol, Miroslav Bulešić
 P 25 Ljudevit kralj, Josip Kal., Lajčo
 U 26 Sv. Bernard, Branimir, Aleksandar
 S 27 Monika, Honorat, Časlav
 Č 28 Augustin, Tin, Gustav, Pelagije, Zlatko
 P 29 Glavosjek Ivana Krstitelja
 S 30 Feliks i Adaukt, Radoslava
 N 31 22. N.K.G.; Rajmud, Rajko, Željko

RUJAN SEPTEMBAR

P 1 Egidije, Branimir, Tamara
 U 2 Kalista, Maksima, Divna, Veljka
 S 3 Grgur Veliki, Gordana
 Č 4 Ruža Viterpska, Rozalija, Dunja, Ida
 P 5 Bl. Majka Terezija; Lovro Just., Borko
 S 6 Zaharija, Boris, Davor
 N 7 23. N.K.G.; Marko Križevčanin, Blaženko
 P 8 ROĐENJE BDM (Mala Gospa); Maja
 U 9 Petar Claver, Strahimir
 S 10 Nikola Tolentinski, Tara, Pulherija
 Č 11 Hijacint, Cvjetko, Miljenko
 P 12 Ime Marijino, Gvido, Dubravko
 S 13 Ivan Zlatousti, Zlatko, Ljubo
 N 14 Uzvišenje sv. Križa; Višeslav
 P 15 Gospa Žalosna; Melita, Dolores
 U 16 Sv. Eufemija, Kornelije i Ciprijan
 S 17 Robert B., Rane sv. Franje (kvatre)
 Č 18 Josip Kupertinski, Sonja, Irena
 P 19 Januarije, Suzana, Emilija (kvatre)
 S 20 Andrija Kim, Svjetlana, Pavao C. (kvatre)
 N 21 25. N.K.G.; Matej ap. i ev., Matko, Mato
 P 22 Toma Vilanovski, Mavro, Žarko
 U 23 Sv. Pio, Lino, Tekla, Konstancije
 S 24 Gospa od Otkupljenja, Mirko
 Č 25 Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda
 P 26 Kuzma i Damjan, Damir, Justina
 S 27 Vinko Paulski, Gaj, Berislav
 N 28 26. N.K.G.; Vjenceslav, Većeslav, Veco
 P 29 Mihael, Gabriel i Rafael; Milan
 U 30 Jeronim, Jerko, Jere, Honorije

TRAVANJ APRIL

U 1 Hugo, Teodora, Božica
S 2 Franjo Paulski, Dragoljub
Č 3 Rikard, Cvijeta, Radojko, Ratko
P 4 Izidor, Žiga, Strahimir
S 5 Vinko Fer., Berislav, Mira
N 6 5. KORIZ. (Gluha); Vilim, Rajko, Petar
P 7 Ivan de la Salle, Herman, Gizela
U 8 Dionizije Kor., Alemka
S 9 7 srijem. muč.; Marija Kleofina, Demetrije
Č 10 Ezekijel, Apolonija, Sunčica
P 11 Stanislav, Stana, Radmila
S 12 Julije, Viktor, Davorka, Đula
N 13 CVJETNICA; Martin I. papa, Ida
P 14 Maksim, Tiberije, Valerijan
U 15 Damjan, Anastazija, Bosiljka
S 16 Josip Benedikt Labre, Bernardica
Č 17 VELIKI ČETVRTAK; Rudolf, Robert, Šimun
P 18 VELIKI PETAK (post i nemrs)
S 19 VELIKA SUBOTA; Konrad, Ema, Marta, Leon
N 20 USKRS (VAZAM); Marcijan, Teotim, Bogoljub
P 21 USKRSNI Poned.; Anzelmo, Goran, Fortunat
U 22 Soter i Kajo, Teodor
S 23 Juraj, Bela, Đuro, Đurđica, Adalbert
Č 24 Fidelis, Vjera, Vjerko
P 25 Marko ev.; Ervin, Maroje
S 26 Kleto i Marcelin, Zorko
N 27 2. USKRSNA (Bijela); Bl. Ozana Kotorska
P 28 Petar Chanel, Euzebijs
U 29 Katarina Sijenska, Kata
S 30 Pio V. papa, Josip Cottolengo, Benedikt

SVIBANJ MAJ

Č 1 Josip radnik; Sigismund, Žiga, Jeremija
P 2 Atanazije, Eugen, Boris
S 3 Filip i Jakov ap.; Mladen
N 4 3. USKRSNA; Florijan, Cvjetko, Cvijeta, Iskra
P 5 Anđelko, Irena, Maksim, Silvana
U 6 Dominik Savio, Dinko, Nedjeljko
S 7 Duje, Gizela, Boris, Ivan
Č 8 BDM Posrednica Milosti, Bratoljub, Celestin
P 9 Pahomije, Herma, Mirna
S 10 Bl. Ivan Merz; Gospa Trsatska, Job
N 11 4. USKRSNA; Mamerto, Franjo Hieronym
P 12 Leopold Mandić; Bodgan, Pankracije
U 13 BDM Fatimska; Servacije, Ema, Vjerko
S 14 Matija ap.; Matko, Matiša, Bonifacije
Č 15 Izidor, Sofija, Sonja, Jakov
P 16 Ivan Nepomuk, Ubald, Nenad
S 17 Paskal, Paško, Bruno, Akvilin
N 18 5. USKRSNA; Ivan I. papa, Kristijan A.
P 19 Celestin, Teofil, Rajko, Ivan
U 20 Bernardin Sijenski, Zvezdan
S 21 Andrija B., Dubravka
Č 22 Helena, Jagoda, Rita, Eugen
P 23 Deziderije, Željko, Željka
S 24 BDM Pomoćnica, Suzana
N 25 6. USKRSNA; Beda Časni, Grgur VII., Urban
P 26 Filip Neri, Zdenko
U 27 Augustin Canter., Vojtjeh
S 28 German, Vilim, Velimir, Ana Marija P.
Č 29 SPASOVO (UZAŠAŠĆE); Euzebijs, Polion
P 30 Ivana Arška, Ferdinand, Srećko
S 31 Pohod BDM, Krunoslava, Vladimir

LIPANJ JUN

N 1 7. USKRSNA; Justin, Mladen
P 2 Marcelin i Petar, Blandina, Eugen
U 3 Karlo Lwanga i drugovi, Dragutin
S 4 Kvirin Sisački, Predrag, Optat
Č 5 Bonifacije, Valerije, Darinka
P 6 Norbert, Neda, Paulina
S 7 Robert, Sabinijan, Radoslav
N 8 DUHOVI; Medard, Vilim, Žarko
P 9 Marija Majka Crkve; Pelagija, Efreim, Ranko
U 10 Margareta, Greta, Biserka, Bogumil
S 11 Barnaba ap.; Borna, Borko (kvatre)
Č 12 Ivan Fakundo, Bosiljko, Ninko
P 13 Sv. Antun Pad., Tonko, Antonija (kvarte)
S 14 Rikard, Rufin, Elizej (kvate)
N 15 PRESVETO TROJSTVO; Vid, Jolanka
P 16 Franjo Regis, Zlatko, Borko, Zlata
U 17 Emilija, Laura, Bratoljub, Inocent
S 18 Marko i Marcelijan, Ljubomir, Grgur
Č 19 TIJELOVO; Romuald, Rajka, Bogdan
P 20 Naum Ohrid., Goran, Margareta
S 21 Alojzije G., Vjekoslav, Slavko
N 22 12. N.K.G.; Ivan F., Toma M., Paulin Nol.
P 23 Sidonija, Josip Cafasso, Sida, Zdenka
U 24 Rođenje Ivana Krstitelja; Krsto
S 25 Vilim, Henrik, Adalbert, Eleonora
Č 26 Ivan i Pavao, Vigilije, Zoran
P 27 Presveto srce Isusovo; Ladislav Ugar.
S 28 Bezgr. srce Marijino; Irenej, Mirko, Smiljan
N 29 PETAR I PAVAO; Krešimir, Krešo, Beata
P 30 Rimski prvomučenici, Ernest Praški

CALENDAR 2014.

LISTOPAD OKTOBAR

S 1 Terezija od Djeteta Isusa
Č 2 Anđeli Čuvari, Anđelko, Anđelka
P 3 Kandid, Maksimilijan, Gerhard
S 4 Franjo Asiški, Franka, Kajo
N 5 27. N.K.G.; Flavijan, Placid, Miodrag, Gala
P 6 Bruno, Fides, Verica, Vjera
U 7 BDM od Krunice (Ružarija); Rosario
S 8 Demetrije i dr., Zvonimir, Šime
Č 9 Dionizije Areop., Ivan Leonardi, Denis
P 10 Franjo Borgija, Daniel, Danko
S 11 Bl. Ivan XXIII., Emilijan, Prob, Milan
N 12 28. N.K.G.; Serafin, Maksimilijan, Makso
P 13 Eduard, Hugolin, Edo, Magdalena
U 14 Kalist papa, Divko, Divna
S 15 Terezija Avilska; Zlata, Rezika
Č 16 Hedviga, Marija Margareta Alacoque
P 17 Ignacije Antiohijski, Vatroslav
S 18 Luka ev.; Lukša, Svjetlovid
N 19 29. N.K.G.; Pavao od Križa, Ivan B. i Izak J.
P 20 Vendelin, Irena, Miroslava
U 21 Uršula, Zvezdan, Hilarija
S 22 Bl. Ivan Pavao II.; Marija S., Dražen
Č 23 Ivan Kapistran, Borislav, Severin
P 24 Antun M. Claret, Jaroslav
S 25 Krizant i Darija, Katarina Kotromanić
N 26 30. N.K.G.; Demetrije, Dmitar, Zvonko
P 27 Sabina Avilska, Gordana
U 28 Šimun i Juda ap. Tadej; Siniša, Tadija
S 29 Narcis, Donat, Darko, Ida
Č 30 Marcel, Marojko, Ferdinand, German
P 31 Alfons Rodriguez, Volfgang, Vuk

STUDENI NOVEMBAR

S 1 SVI SVETI; Svetislav, Sveto
N 2 31. N.K.G.; Dušni dan; Dušica, Duško
P 3 Martin P., Hubert, Silvija
U 4 Karlo Boromejski, Dragutin, Drago
S 5 Emerik, Mirko, Elizabeta, Srijemski muč.
Č 6 Leonard, Sever, Vedran, Vedrana
P 7 Engelbert, Anđelko
S 8 Gracija Kotorski; Bogdan
N 9 32. N.K.G.; Posveta lat. Bazilike, Ivan Lat.
P 10 Leon Veliki, Ivan Skot, Lav, Lavoslav
U 11 Martin biskup, Davorin
S 12 Jozafat, Emilijan, Milan
Č 13 Stanislav Kostka, Stanko, Didak
P 14 Nikola Tavelić; Ivan Trog., Zdenko
S 15 Albert Veliki, Leopold, Berto, Albe
N 16 33. N.K.G.; Margareta, Gertruda, Agneza As.
P 17 Elizabeta Ugarska (za opću Crkvu), Igor
U 18 Posveta bazilike sv. Petra i Pavla, Karolina
S 19 Elizabeta Ug., Krispin, Severin, Matilda
Č 20 Feliks Valois, Srećko, Edmund, Veco
P 21 Prikazanje BDM, Gospa od Zdravlja
S 22 Cecilija, Cilika, Slavujka
N 23 KRIST KRALJ; Klement, Milivoj, Blagoje
P 24 Krizogon, Krševan, Andrija, Firmin
U 25 Katarina Aleksandrijska, Kata, Erazmo
S 26 Konrad, Leonard, Dubravko
Č 27 Maksim, Severin, Virgilije
P 28 Sostan, Jakov Markijski, Držislav
S 29 Iluminata, Svjetlana, Vlasta
N 30 1. N. DOŠAŠĆA; Andrija apostol, Hvoslav

PROSINAC DECEMBAR

P 1 Elegije, Natalija, Božena
U 2 Bibijana, Živka, Blanka, Lara
S 3 Franjo Ksaverski, Klaudije
Č 4 Barbara, Ivan Damašć., Kristijan
P 5 Saba, Krispina, Dalmatin, Slavka
S 6 Nikola biskup, Nikša, Vladimir
N 7 2. N. DOŠAŠĆA; Ambrozije, Dobroslava
P 8 BEZGREŠNO ZAČEĆE BDM; Imakulata
U 9 Valerija, Petar F., Zdravka, Abel
S 10 Gospa Loretska, Judita, Julija (kvatre)
Č 11 Damaz, Damir, Sabin
P 12 Ivana Franciska de Chan., Franjica (kvatre)
S 13 Lucija, Jasna, Svjetlana (kvatre)
N 14 3. N. DOŠAŠĆA - Materice, Ivan od Križa
P 15 Drinske mučenice; Kristijana G., Irenej
U 16 Adela, Etela, Zorka
S 17 Lazar, Florijan, Zrinka
Č 18 Gracijan, Bosiljko, Dražen
P 19 Urban, Tea, Božica, Vladimir
S 20 Amon, Eugen i Makarije
N 21 4. N. DOŠAŠĆA - Oci; Petar K., Snježana
P 22 Honorat, Časlav, Zenon
U 23 Ivan Krakovski, Viktorija, Vita
S 24 Badnjak; Adam i Eva, praroditelji
Č 25 BOŽIC; Anastazija, Božidar
P 26 SV. STJEPAN; Krunoslav
S 27 Ivan ap. i ev.; Janko, Fabiola
N 28 SVETA OBITELJ; Nevina dječica, Nevenka
P 29 Toma B., Davor, David
U 30 Trpimir, Sabin, Liberije
S 31 Silvestar papa; Silvije, Goran

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Kraljevski grad Slankamen na koncu XV. stoljeća

Piše: dr. Zsombor Szabó

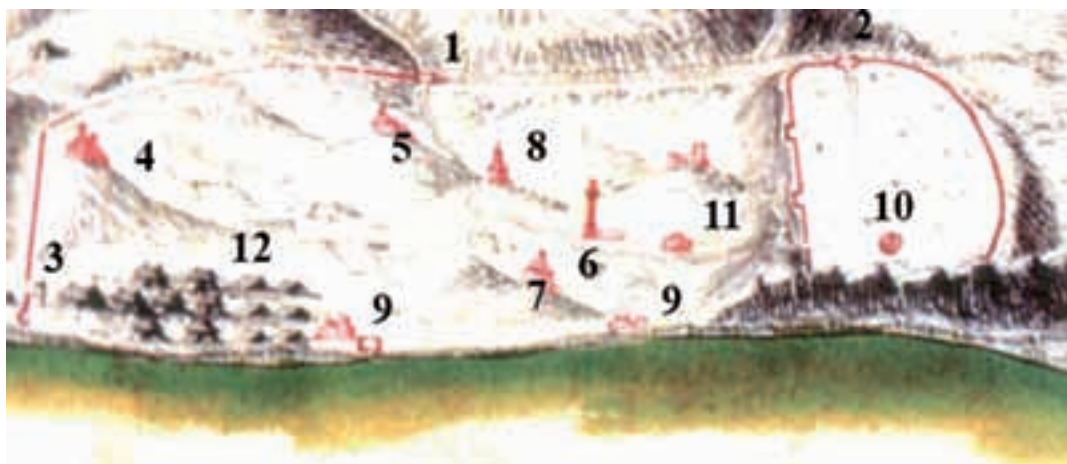
U opisu srednjovjekovnog Slankamena koristit ćemo i dalje uvećani detalj *Marsiglijevog* akvarela, nastalog na koncu XVII. stoljeća, koji istina prikazuje razrušeni Slankamen, ali prikazane ruine možemo identificirati, a neke djelimično i dan-danas postoje. Akvarel je rađen kao neka vrsta tlocrta i iz tog razloga praktično se poklapa i s današnjom situacijom. Jasno se vidi da je grad podijeljen na dvije prostorne cjeline: zidom okruženi Donji grad i isto tako utvrđeni Gornji grad.

KAPIJE GRADA

Na priloženoj ilustraciji vidimo da put u Donji grad vodi kroz jednu kapiju (1). Mjesto kapije bi se moglo identificirati, ali arheološka istraživanja s tim ciljem zasad nisu vođena. U Gornji grad se ulazilo također preko kapije (2), do koje je vodio isto jedan put usječen u lesnu gredu (ona je otkopana). Postojala je još jedna kapija (3) kroz koju vodi put paralelno s Dunavom, prema Zemunu. Karlovačkim mirom ustanovljena granica baš je počinjala od ovog puta. Polukružni zid je vjerojatno bio ujedno i obrambena kula s topovima. Dvije ulazne kule, dvije kule u zidu Gornjeg grada i ova polukružna kula mogu biti onih pet kula koje se nalaze i na turskom špijunskom crtežu iz 1492. godine.

VJERSKI OBJEKTI

Gledajući sliku s lijeva na

Detalj Marsiglijevog akvarela s markiranim objektima (opis u tekstu)

desno prva crkva na brežuljku (4) može se identificirati kao crkva posvećena sv. Nikoli, koja je tada, sudeći po slici, imala dva tornja (dosta nespretno je obnovljena s jednim zvonikom). Sljedeću građevinu (5) možemo identificirati s jednom crkvom. Ova arheološki istraživana lokacija (1965. godine) nosi naziv »Manastirište« i vidljive ruine i liče na ostatak jedne crkve, tu je pronađeno i groblje, kao i novac iz perioda kraljeva *Sigismunda* (1386.-1437.) i *Matije Korvina* (1458.-1490.). Oko 1400. godine spominje se crkva na sredini grada koja je posvećena Djevici Mariji (ecclesia beate Marie virginis in oppido Zalancament). Najvjerojatnije u doba kralja *Žigmonda*, kada je Slankamen cvjetao kao trgovački grad, jedna starija postojeća crkva je obnovljena i podignuta je nova i veća u gotskom stilu. Još dva objekta s tornjevima možemo identificirati kao tada postojeće crkve (7). To je crkva na mjestu današnjeg katoličkog hrama, dok druga (8) liči više na ostatke neke

kapele. Možda se na ovoj lokaciji nalazila prva (zabilježena) svjetovna bolnica na teritoriju današnjeg Srijema, ali i Vojvodine. Naime, zabilježeno je da je 1325. godine jedan bogati katolički trgovac po imenu *Joannes dictu Man* izgradio jednu bolnicu s kapelicom za »spasenje svoje i ženine duše«. Kapela je bila posvećena Sv. Duhu i služila je siromašnima i nemoćnima. Po današnjim saznanjima do tada su bolnice, špitale, osnivanje uglavnom pri samostanima, a osnivači su bili crkveni dostojnici. Objekt s visokim tankim ostatkom tornja, tj. minareta (6), vjerojatno je ostatak turske džamije.

OSTALI OBJEKTI

U blizini džamije nalazilo se i tursko kupatilo (11) i o tome *Gjuro Sabo* kaže: »Zanimljivo je da je u podrumu župne kuće u Slankamenu sačuvana još turska kupka: u zidovima su cijevi (kao u srodnoj kupki u Iloku), a na stijenama u maz utisnuti ornamenti«. Na obali Dunava nalaze se ostaci dvije

veće građevine (obilježeno s 9), koje su mogle biti magazini za skladištenje trgovačke robe, prije svega soli, koja je iz Erdelja dovožena vodenim putom, rijekama Moriš i Tisa. Ti objekti se nalaze točno preko puta ušća Tise u Dunav. U okviru zidova Gornjeg grada nalazi se jedan objekt kružne osnove (10), čija je namjena zasad neutvrđena. Približno na toj lokaciji arheolozi su pronašli ostatke jedne veće građevine koju su identificirali kao palaču. Možda je ta palača bila utvrđena i imala i neku kulu. Po zapisima u Gornjem gradu bili su vidljivi i ostaci jedne crkve, što je sasvim logično, jer i dan-danas tu postoji katoličko groblje koji se koristi, jer ima održavanih grobova, i po našim istraživanjima (prije četiri godine) posljednji pokop je bio 1997. godine. Inače, u gradiću nema drugog groblja. Interesantan detalj slike su »ušorene zemunice« ili vojni šatori (12). To je mjesto gdje se stanuje, vjerojatno je tu bila smještena pogranična vojska.

Subotička premijera filma »Roko i Julia«

SUBOTICA – Subotička premijera prvog bunjevačkog dugometražnog igranog filma »Roko i Julia – bunjevačka tragedija« bit će održana sutra, u subotu 28. prosinca u čitaonici Gradske knjižnice, s početkom u 18 sati.

Film je rađen prema temi tragedije *William Shakespearea* »Romeo i Julija«, a priča je adaptirana za našu sredinu i prevedena na dijalektalnu ikavicu kojom govore sudionici filma. Redatelj filma je *Rajko Ljubić*, a glavne uloge tumače: *Andrea Dulić* (Julia) i *Martin Sudarević* (Roko).

Film će potom biti na repertoaru Art kina »Lifka« u Subotici, od 2. do 8. siječnja, u terminima od 20 sati. Cijena ulaznice bit će 100 dinara.

Nepoznati počinitelji srušili bistu Ambrozije Boze Šarčevića

SUBOTICA – Nepoznati počinitelji su prošloga tjedna s postamenta u parku Ferenc Reichla srušili bistu *Ambrozije Boze Šarčevića*, rad kipara *Ivana Meštrovića*. U jutarnjim satima, na temelju dojave policije, na lice mjesta izašla je Komunalna policija i konstatala da je bista oštećena, javila je Radio Subotica.

U dogovoru s Upravom za izgradnju grada, poprsje Boze Šarčevića odneseno je u poduzeće »Rasvjetu«, gdje će biti popravljeno, a nakon toga vraćeno na mjesto.

Uprava treba podnijeti kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja ovog vandalizma.

Hrvatski film u 2013.

ZAGREB – Proteklu filmsku godinu u hrvatskoj kinematografiji obilježio je rekordan broj snimljenih filmova, a sa »Šegrtom Hlapićem« nastavio se i trend dobre gledanosti hrvatskih filmova za djecu.

U nacionalnom programu 60. Festivala igranog filma u Puli, gdje se najčešće prikazuju premijerni domaći filmski naslovi, prikazano je rekordnih 24 filmova, od čega 14 u glavnoj selekciji i deset kao koprodukcije s manjinskim hrvatskim udjelom.

Dio tih filmova već je i završio svoju kino distribuciju, s različitim uspjehom kod gledatelja, među ostalima, u kinima

su prikazivani filmovi »Kauboji« *Tomislava Mršića*, »Visoka modna napetost« *Filipa Šovagovića*, »Nije sve u lovi« *Darija Pleića*, »Šuti« *Lukasa Nole*, dobitnik šest Zlatnih Arena i, kao pobjednik pulskog festivala sa sedam nagrada, »Obrana i zaštita« *Bobe Jelčića*.

Natječaj za zbornik pjesama »Rešetarački susret pjesnika«

REŠETARI – Rešetarački susret pjesnika objavljuje natječaj za XVII. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljenu. Svaki pjesnik sudjeluje s trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pjesme treba pisati na računalu i najkasnije do 1. siječnja 2014. godine dostaviti na e-mail adresu ili CD ili pisačim strojem na papiru A 4 formata (jedna pjesma – jedna stranica). Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis – do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su objavljeni radovi). Radove slati na adresu:

KLD »Rešetari«, Vladimira Nazora 30, 35403 Rešetari, Hrvatska.

Zbornik odabranih radova bit će predstavljen na »XVII. rešetaračkom susretu pjesnika« 13. i 14. rujna 2014. godine. Kontakt podaci: faks broj: 00385(0)35/333-111, telefon: 00385(0)98/16-75-765 Ivan De Villa.

Exit 2014. u Novom Sadu i Budvi

Glazbeni festival Exit sljedeće godine bit će održan od 10. do 17. srpnja, s tim što će prva četiri dana biti u Novom Sadu, a preostala tri u Crnoj Gori, priopćili su organizatori. Festival će na Petrovaradinskoj tvrđavi biti organiziran od 10. do 13. srpnja, a potom se seli na plažu Jaz u Budvi i Stari grad u Kotoru, gdje će trajati od 15. do 17. srpnja. Kako su priopćili organizatori, odlučeno je da se povodom 15. izdanja Exita posjetitelji pošalju na »sedmodnevnu srpanjsku avanturu u dvije države«.

»Exit 2014. bit će održan na dobro znanom mestu, Petrovaradinskoj tvrđavi, da bi nakon toga provod bio nastavljen na jednoj od najljepših plaža na Jadranu. S centralnom binom na plaži Jaz i nizom događaja na Velikoj plaži, u Starom gradu u Budvi i u Kotoru, Exit dobiva i svoje morsko izdanje, Sea Dance Festival, prekriveno pijeskom i školjkama i sedam dana najbolje ljetne zabave«, naveli su organizatori. U prodaji se trenutačno nalaze povlašteni kompleti ulaznica za Exit festival po cijeni od 5.990 dinara, s 50 posto popusta u odnosu na redovitu cijenu karata za festival. Kao novogodišnji poklon EXIT će svima koji se u prosincu odluče za kupnju kompleta po cijeni od 5.990 dinara darovati i ulaznice za trodnevni Sea Dance festival na plaži Jaz u Crnoj Gori. Cijena ulaznica za Exit festival bit će 11.990 dinara, a za Sea Dance festival 4.490 dinara.

75. GODINA OD SMRTI ŽIVKA BERTIĆA (1875.-1938.)

Srijemski humorist i političar

Objavljivao je uglavnom humorističnu prozu, a zbog svoje političke nepodobnosti, često pod pseudonimom »Živan iz Srema« *
Politički je djelovao sa stajališta Hrvatske seljačke stranke

Piše: Mila Markov-Španović

Pojedini srijemski pisci XIX. stoljeća, i oni koji su to rođenjem i oni koji su to djelovanjem u tom kraju, nezaobilazni su u povijesti hrvatske književnosti. Za razliku od XVIII. st., u kojemu udio Srijema u hrvatskoj književnosti nije ni opsegom ni kakvoćom znatan, ali nikako nije zanemariv, jer pridonosi i raznolikosti hrvatske literature toga doba i bogatstvu njezina jezika, jer uvodi čitavu jednu regiju u hrvatsku književnost,

hrvatskih književnika; to su prvenstveno srijemska motivika, tematika i problematika, zatim jezične posebnosti glede lokalizama, no u srijemskih pisaca, motreći ih u cjelini, ima i nekih drugih osobitosti: jedna je od njih humoristična i satirična crta, koju

XIX. je stoljeće vrijeme sekularizirane literature, koju pišu i duhovnici, to je vrijeme preporodnih strujanja. No, unatoč tomu ipak je didaktičnost u književnim djelima tih autora manje naglašena nego u XVIII. st., premda mnogi od njih još vuku neliterarno breme prosvjetiteljstva.

Zamjećuju se u stvaralaštvu srijemskih pisaca stanovite crte, samo njima svojstvene, kojih nema u drugih

uočavamo kod Korajca, Adalberta Kuzmanovića, Inhofa, Ante Benešića, Ise Velikanovića, Antuna Gustava Matoša, Ferde Stražimira Kulundžića i naravno kod Živka Bertića, te još ponekih, tako da su satira i humor izrazita obilježja ponajboljih srijemskih pisaca XIX. stoljeća (naravno i XX. st., poglavito onih koji su pripadali širem krugu Hrvatske moderne).

ŠKOLOVANJE I KARIJERA

Živko je Bertić rođen u Kukujevcima 20. II. 1875, u seljačkoj obitelji. U rodnom mjestu je pohađao pučku školu,

gimnaziju u Osijeku i Zagrebu, a studij prava u Zagrebu i Pragu. Zbog sudjelovanja pri spaljivanju mađarske zastave 1895. godine u Zagrebu, uhićen je i osuđen na kaznu zatvora, koja je kratko trajala. Poslije toga studij nastavlja u Pragu gdje je bio aktivan kao urednik novina »Hrvatska misao« (1897.) i »Novo doba« (1898.). Doktorirao je pravne znanosti u Zagrebu 1902. godine. Zbog svoje vezanosti uz politiku Stjepana Radića, teško mu se bilo zaposliti u rodnom Srijemu. Jedva dobiva posao u tadašnjoj Mitrovici, zbog pritiska na poslu nije dugo radio kao sudac, već napušta to mjesto i odlazi u Zemun, gdje otvara odvjetnički ured. Tamo je živio sve do smrti,

25. X. 1938. god. Ove je godine, dakle, prošlo 75 godina od njegove smrti.

Objavljivao je uglavnom humorističnu prozu, a zbog svoje političke nepodobnosti, često pod pseudonimom »Živan iz Srema«. Djelujući književno, uočio je kako njegova pisana riječ ne može doprijeti do čitatelja i biti na pravi način receptirana, ako nema odgovarajuće političke potpore, ma

koliko se radilo o dobrim književnim djelima. Literaturu je zapostavio zbog političke aktivnosti, objavljujući pravne i političke spise, djelujući sa stajališta Hrvatske seljačke stranke, te je u više navrata bio narodni zastupnik. Njegov politički credo razabire se u studiji »Federalizam ili centralizam«, tiskanoj u »Obzoru« 1939. gdje napada srpsku imperijalističku politiku.

KNJIŽEVNO DJELO

Književni rad mu obilježavaju humoristična djela, satira, eseji, crtice i pripovijetke i to iz slavonskog i srijemskog života. U djelima mu se često pojavljuju sentimentalno i toplo opisani prizori iz srijemskog sela, njegove svakodnevne, a posebice rodnoga mu sela Kukujevaca. U njegovim ga radovima kritičari opisuju kao dostojnog učenika *Relkovića* i *Josipa Kozarca*.

Njegova književna djela su sljedeća: »Ženski udesi«, pripovijesti, Matica hrvatska, Zagreb, 1902.; »Zgode i nezgode jedne deputacije«, pripovijesti, Zagreb, 1911.; »Oszlicz Szillard i njegov certifikat«, pripovijest, Zagreb s.a. 1911.; »Na velike škole (crtica)«, pripovijest, Zagreb, 1917.; »Hrvatska

politika«, Zagreb, 1927.; »Prijedlog izvršenja na pokretnine«, Beograd, 1937.; »Izabrana djela – Pet stoljeća hrvatske književnosti«, sv. 68, Zagreb, 1980. Bertić je objavljivao i u »Nadi«, časopisu za književnost, u to vrijeme priznatom.

Jednako kao i pisci XIX. stoljeća i oni koji se smještaju u XX. Stoljeće, kao uostalom i književnici našega vremena, uglavnom su potpuno uključeni u suvremena literarna htijenja, no različitih svjetonazornih i izražajnih tendencija, poput njih i Živko Bertić nedvojbeno obogaćuje hrvatsku književnost u cijelosti i svjedoči nespornu hrvatsku prisutnost u Srijemu.

»LIKOVNI TRAGOVI IVANA TIKVICKOG PUDARA« U SUBOTIČKOM GRADSKOM MUZEJU

Vješt kolorist i crtač vjeran fovističkom izričaju

»**L**ikovni tragovi Ivana Tikvickog Pudara« naziv je izložbe koja je prošloga tjedna otvorena u Gradskom muzeju Subotica, u povodu stote obljetnice od rođenja ovoga zavičajnog slikara. Postav izložbe čini četrdeset radova nastalih u razdoblju od 1943. do 1980. godine, a u pitanju su karikature, portreti, gradske i seoske vedute te pejzaži (voćnjaka, vinograda, kukuružišta) kao možda najupečatljiviji dio slikareva opusa. Izložena djela su iz privatnog vlasništva (slikareve kćeri *Vesne Karadžić* i njegova prijatelja, danas umirovljena odvjetnika *Grge Bačlije*), te iz zbirke Gradskog muzeja. U pratećem dokumentarističkom segmentu postava mogu se vidjeti i katalozi izložbi na kojima je Pudar sudjelovao, novinski napisi o njemu, kao i primjerak »Šaljivih hrvatskih narodnih pripovijedaka (bunjevačkih)« Balinta Vujkova iz 1958., koje je ilustrirao.

VALORIZACIJA STVARALAŠTVA

Autorica izložbe i pratećeg kataloga je povjesničarka-umjetnosti *Ljubica Vuković-Dulić*. Po njezinim riječima, cilj ove izložbe je sažimanje i valorizacija stvaralaštva Ivana Tikvickog, te dodatak nastojanju da se njegovo stvaralaštvo prizna u zavičajnoj likovnoj umjetnosti Subotice.

»Prisutnost ovog autora na zavičajnoj likovnoj pozornici i njegova autentična likovna zaostavština zadužili su nas da na ovaj način zabilježi-

mo likovni trag koji njegovo djelo ostavlja u likovnoj baštini Subotice. Imamo prigodu vidjeti djela vještog kolorista i crtača, koji je u vrijeme brzih stilskih promjena u slikarstvu druge polovice 20. stoljeća ostao vjeran svojoj fovističkoj paleti i izričaju«, zapisala je u katalogu *Ljubica Vuković-Dulić*.

SACHUVANI TALENT

Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti *Olga Kovačev Ninkov*. Ona je istaknula kako je Tikvicki, budu-

ći da se profesionalno bavio pravom, uspio sačuvati, pa i razvijati svoj talent za likovnu umjetnost. Značaj njegove prisutnosti nalikovnoj scenigrada jest, među ostalim, i to što je bio nastavljatelj modernističke tendencije međuratne europske scene, kazala je *Kovačev Ninkov*.

Valja dodati i da je Ivan Tikvicki bio i društveno angažiran pojedinac, zauzimajući se za funkcioniranje onih kolektiva u kojima je kao stvaralac bio zastupljen – tečaja figuralnog crtanja i Likovne sekcije, te likovnih sekcija pri KUD-u (danas HKUD) »Matija Gubec« u Tavankutu i HKUD-u (danas HKC) »Bunjevačko kolo« u Subotici.

Likovna ostavština Tikvickog je velika, a ova izložba predstavlja dosad najveću i najkompletniju retrospektivu njegova cjelokupnoga stvaralaštva.

»Likovni tragovi Ivana Tikvickog Pudara« u subotičkom Gradskom muzeju mogu se pogledati do ožujka iduće godine.

D. B. P.

PROMOCIJA ROMANA DRAŽENA PRČIĆA »TAJNA PROVINCIJE«

Hommage Osijeku

Ovom knjigom autor se zahvaljuje gradu u kojem je proveo svoje studentske dane

Milenko Ognjenović, Dražen Prčić i Ivica Vuletić

Ugodno popunjenoj dvorani knjižare »Nova« u Osijeku je prošle srijede predstavljena nova knjiga »Tajna provincije« Dražena Prčića, subotičkog Osječanina, kako ga je predstavio Ivica Vuletić, vlasnik spomenute knjižare koji je imao i ulogu promotora, dok je ulomke iz romana čitao glumac Milenko Ognjenović.

POČETAK SURADNJE

Posjetiteljima se prvo obratio direktor nakladničke kuće ovoga romana »Grafike«, Drago Jurilj i zahvalio autoru na uspješnom početku suradnje, koja obećava. Naravno da su prvotno išli u provjeravanje, no povratne su informacije govorile da je riječ o nadarenom mladom autoru koji u dvadesetak godina tiskao desetak romana, čije se knjige prodaju u zapaženoj tiraži, autori čijih je nekoliko romana doživjelo i nekoliko izdanja i prevedeni su na četiri, pet jezika. Sve to govori

kako je Grafika ušla u jedan zanimljiv projekt, i baš zato vjeruje da je ovo tek početak jedne plodne suradnje, a Grafika je voljna tiskati i one knjige koje su do sada tiskane u Subotici, ali se nisu pojavljivale na hrvatskom tržištu.

I Ivica Vuletić je pohvalno govorio o autoru i spomenuo da je knjižara »Nova« otvorena za sve hrvatske autore iz Vojvodine, prvenstveno iz Subotice koja je grad prijatelj Osijeku. Ta suradnja Osijeka i Subotice je višeslojna i višeznačna, pa je on, kao predsjednik osječkog ogranka Matice hrvatske baš sa prijateljima iz Subotice radio na uspostavi uspješne suradnje i uspostavili su festival matičinih ogranka u Subotici, Pečuhu, Tuzli i Osijeku. U Osijeku, a naravno i u klubu knjižare »Nova« gostovali su mnogi autori, Tomislav Žigmanov, Mirko Kopunović, Milovan Miković, pa i dr. sc. Slaven Bačić, kada je predstavljao »Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«.

Sada su ugostili subotičkog autora koji se ovdje pozdravio s većinom pristiglih posjetitelja, jer je u mladosti živio i studirao u Osijeku.

OSIJEK KAO INSPIRACIJA

Dražen se predstavio čitateljima, predstavljajući svoju dosadašnju produkciju dugu 21 godinu u kojoj je objavljeno 12 romana i predstavio se kao pisac knjiga koje se čitaju, i to je ono što ga tjera naprijed, da i dalje piše. »Tajna provincije«, je roman zahvale Osijeku, gdje je proveo najljepše godine. Ovo je na neki način hommage Osijeku jer Osijek to zaslužuje, a nije isključeno da će i radnja nekih budućih uradaka biti smještena u Osijek i Slavoniju, kazao je Prčić.

Baš kao i brojni autori koji su promovirali svoje knjige u Osijeku, i Dražen se žali da je hrvatskim autorima iz Vojvodine teško doći do nakladnika u Hrvatskoj, državi koju smatraju svojom,

i evo, i sam je dugo čekao da mu tiskaju knjigu. Ipak, uvjeren je da dolaze bolja vremena, da ovo neće biti i posljednja knjiga tiskana u Hrvatskoj, jer nakon uvjeravanja iz osječka »Grafike« ima na čemu temeljiti svoj optimizam.

DOJMOVI PUBLIKE

A što su rekli posjetitelji? Prof. dr. Nedeljko Bosanac, profesor na Pravnom fakultetu potvrdio je da je Dražen još kao student puno obećavao. I prvi rukopis, omladinskog romana, »Moja klinka i ja«, Dražen mu je povjerio i molio ga za sud, pa je i poslije donosio tiskane naslove kada bi navraćao u Osijek i dosta su pričali i o ovome romanu, te ga je preporučio osječkoj Grafici, a sve dalje bila je stvar njihovog dogovora. Drago mu je da je knjiga večeras naišla na zanimanje osječke čitateljske publike.

Milan Španjić, legenda osječkog nogometa, otkrio je rođачke veze s Draženom, i s velikim zadovoljstvom je bio na promociji. I ne samo to, jer Dražen mu je donosio sve svoje romane, kako je koji tiskan, tako da je upućen u čitav njegov opus. Ovo večeras govori da Dražen nije nepoznat Osječanima, baš kao sportski lik, a evo sada i književni, među posjetiteljima je dosta njegovih prijatelja i mogu tvrditi da će nova knjiga naići na zanimanje Osječana i biti vrlo dobro primljena.

Slavko Žebić

PREMIJERA FILMA »ROKO I JULA« U TAVANKUTU

Bunjevačka tragedija na velikom platnu

Autor i sudionici filma nakon premijere

Na subotnju pred-blagdansku večer u tavankutoj osnovnoj školi »Matija Gubec« okupio se veliki broj ljudi zainteresiranih da pogledaju prvi bunjevački dugometražni igrani film »Roko i Julia«, redatelja *Rajka Ljubića*. Temeljena na tragediji *William Shakespearea* »Romeo i Julija«, ova se priča tematizira današnju podijeljenost bunjevačke zajednice u Bačkoj. Filmsku produkciju finacijski su podržali Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje, Hrvatsko nacionalno vijeće te Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

PROJEKT VRIJEDAN PAŽNJE

Redatelj Rajko Ljubić kaže kako je oduševljen prijemom publike. »Reagirali su točno

na one scene gdje su trebali reagirati, smijali su se na sitne štoseve koje smo ubacili, bili su potpuno tihi kada su se tragedija i drama dešavale, i na kraju je bio gromoglasni pljesak koji je potvrdio ne samo da sam ja napravio dobar film, nego da smo mi svi napravili u Tavankutu nešto važno što će biti vrijedno pažnje, gledanja i pamćenja. Prezadovoljan sam brojem ljudi koji su došli pogledati film«.

Ističe kako ima veliku želju sa Tavankučanima uraditi i naredni filma. »Izazivam ih ovom prigodom na filmski dvoboj i odmah predložem temu, neka to bude 'Ode Bolto na ogled'. Mislim da je to tako dobra tema, ne treba puno glumaca, ne treba puno dana snimanja, ali jako se puno govori o karakterima ljudi, o naravima, i mislim ljudi za te uloge već postoje i spremni su za glumu. Koliko god su glumci u filmu 'Roko i Julia' naturšici,

koliko god su bili nespremni na početku, oni su vrlo brzo ušli u svoje uloge i napravili su na nekim mjestima maestrala glumačka ostvrenja. Ovo je prije svega glumački film i sa tim sam jako sretan. Režija i tehničke stvari su u drugom planu, a u prvom planu su ljudi«, kaže Ljubić.

DOJMOVI

Zvonimir Sudarević smatra kako se radi o fenomenalnom filmu. »Samim tim što je film bio dobar ja sam se fokusirao na radnju, a ne na to kako je netko moj bližnji u glavnoj ulozi. Jako sam se pozitivno iznenađen prijamom publike, iskreno nisam očekivao da će se ovakav film svidjeti publici. Kada gledamo u budućnost, i pitamo se bi li se ovaj vid filmova trebao snimati moramo gledati sa više strana, jer ovakav angažman je nažalost prepušten etuzijastima i nema veliku podršku hrvatske

zajednice, osim pojedinaca. U hrvatskoj zajednici projekti filmske produkcije ne nailaze na veliko odobravanje, iako je činjenica da u današnje vrijeme ljudi prije vole pogledati film nego pročitati knjigu«.

Mira Tumbas kaže kako je oduševljena ovim ostvarenjem »Radnja filma je takva da se moramo prvo zamisliti, ali nas je u pravom smislu razveselio i razgalio. Sama očekivanja su nadmašena viđenim, velike pohvale za glavnoga 'krivca' redatelja Rajka Ljubića, ali ništa manje nisu izostali niti glumci koji su naravno bili izvršni, obzirom da imaju malo iskustva u amaterskoj glumi i zato ih moram pohvaliti jer su vrhunski izvršili svoj zadatak. Svakom bi preporučila da ovaj film da ga pogleda«.

Nada Kozarić nam je nakon projekcije kazala sljedeće: »Film je jako dinamičan, u njemu ima puno glazbe i folklor, elemenata vezanih za naš običaj Dužijancu. Film uopće nije dosadan, a prisutna je i generacijska različitost, od mladih do starijih osoba. Svi glumci su mi bili odlični i podsjetilo me je na nekadašnje predstave o Bolti«.

Jasmina Tumbas kaže kako je kao Tavankučanka, jako sretna jer je ovaj film okupio velik broj publike. »Nisam mogla zamisliti kako će to izgledati. Oduševljena sam jer glumce dobro poznajem. Drago mi je da sam na neki svoj način pridonijela realizaciji filma i što sam upoznala redatelja. Samo riječi hvale imam za sve u filmu imam«.

I. Dulić

BOŽIĆNI KONCERT SV. CECILIJE

Radujte se narodi...

Punih 39. godina, točnije od jeseni 1973. do 2012. godine, orguljašica u katedrali bila je s. Mirjam, koja je na ovome mjestu ostavila neizbrisiv trag

Božićni koncert zbora Sv. Cecilija održan je 19. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici skupa sa Subotičkim tamburaškim orkestrom. Koncert je započeo pjesmama iz Bačke koje s. *Mirjam Pandžić*, voditeljica zbora, brižno čuva od zaborava. Izvedene su i božićne pjesme i moteti iz Portugalije, Austrije, Njemačke i Hrvatske koje je za tamburaški orkestar priredio *Stipan Jaramazović*, voditelj juniorskog sastava Subotičkog tamburaškog orkestra.

ZAHVALA BOGU I LJUDI-MA

Ovim koncertom s. Mirjam je ujedno zahvalila Bogu i ljudima za 40 godina svoje kantorske službe i slavljenja Gospodina pjesmom.

Također su se članovi zbora Sv. Cecilije, skupa s njihovom voditeljicom, prisjetili 25. obljetnice smrti kantora *Marka Stantića*, koji je prije četvrt vijeka, pred Božić, u 80. godini života preminuo.

Punih 39 godina, točnije od jeseni 1973. do 2012. godine, orguljašica u katedrali bila je s. Mirjam, koja je na ovome mjestu ostavila neizbrisiv trag. Prije 40 godina osnovala je katedralni zbor »Albe Vidaković«, 1984. godine povodom 20. obljetnice smrti svećenika i glazbenika *Albe Vidakovića* osnovala je dječji zbor »Zlatni klasovi« iz kojeg je iznjedrila i smrtu malih dječjih zborova Subotičke biskupije »Zlatnu harfu«, koju je vodila 22 godine.

TEMELJI ZA BUDUĆNOST

Mnoge koncerte i običaje, koji su nam postali »normalni« i obvezni uvela je upravo s. Mirjam. Prvi božićni koncert u Subotici održan je 28. prosinca 1990. u Velikoj vijećnici Gradske kuće, a prvi uskršnji koncert održan je 5. travnja 1991. godine u Sinagogi. Od 1986. godine, točnije od proslave 300. obljetnice doseljenja Hrvata-Bunjevaca u Bačku započela je suradnja katedralnog zbora »Albe Vidaković« i s. Mirjam

sa Subotičkim tamburaškim orkestrom i *Jelenom* i *Stipanom Jaramazovićem*, ta plodna suradnja traje i danas. Upravo zahvaljujući ovoj suradnji i s. Mirjam u crkve je uvedena tambura kao instrument, osobito je to prisutno u ovo božićno vrijeme. Prvi puta misu polnoćnicu u katedrali bazilici svete Terezije

Avilske u Subotici tamburaši su svirali 1986. godine. Ova tradicija ostala je sve do danas, te se proširila na mnoge druge crkve.

Odlaskom u mirovinu s. Mirjam je osnovala zbor Sveta Cecilija koji se okuplja i pjeva svake nedjelje na sv. misi u 9 sati u franjevačkoj crkvi u Subotici.

Ž. Vukov

István Pásztor
posjetio »Paulinum«

Pred božićne i novogodišnje blagdane, gimnaziju i sjemenište »Paulinum« u Subotici posjetio je predsjednik Skupštine APV *István Pásztor*, kojeg je u rektoratu »Paulinuma« primio mons. *Josip Mioč*, ravnatelj gimnazije i zavoda. Ovom prigodom upriličen je prigodni program u čast gostiju u velikoj dvorani sjemeništa. Predsjednik parlamenta izrazio je radost zbog dolaska u ovakvu instituciju, jer je »Paulinum« za njega i za sve ostale u Vojvodini značajna institucija, koja djeluje već preko 50 godina. Tijekom pet desetljeća iz ove institucije izašli su učenici, koji danas obavljaju svjesno i odgovorno svoje dužnosti kao svećenici i kao intelektualci, odnosno vrijedni radnici, rekao je Pásztor. Na prigodnom programu učenici Paulinuma su izvodili pjesme, recitacije i govore na hrvatskom i na mađarskom jeziku.

J. M.

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Nakon Božića, radosnog blagdana ispunjenog pjesmom anđela, dolazi nam još jedan blagdan koji svojim nazivom unosi radost i toplinu u naša srca – blagdan Svete obitelji. I koliko god za ovaj blagdan vezujemo idilične, lijepe slike Isusa, Marije i Josipa, liturgija evanđeljem razbija tu idilu, jer govori o nužnosti njihova bijega u Egipat (usp. Mt 2, 13-15.19-23).

PROGONSTVO SVETE OBITELJI

Iako smo još uvijek u radosnom božićnom ozračju, scena iz evanđelja, koja se teško uklapa u takvo ozračje, želi nam prvenstveno pokazati što znači utjelovljenje, kada Bog postaje čovjekom. Postavši čovjekom Sin Božji preuzima i sve ono što ide uz konkretan život jedne ljudske obitelji, sve opasnosti, nedaće i kušnje kroz koje ona prolazi. Bog svom Sinu nije stvorio nikakve posebne uvjete života, nego dopušta da on živi kao svaki običan čovjek te ga prepušta brizi njegove zemaljske obitelji, Marije i Josipa.

Već od samog rođenja Isus, Sin Božji, proživljava nevolje: dolazi na svijet u štatici pod

okriljem tamne i hladne noći. Prva postelja su mu grube jaslje ispunjene slamom. Dakle, svoje prve trenutke na ovom svijetu Božji Sin nikako ne provodi u lijepoj štatici i simpatičnim jaslicama, kao što mi to znamo prikazati, zaboravljajući kako doista izgleda u jednoj običnoj štali. I nakon tako provedenih prvih trenutaka svoga ljudskog života slijedi nova nevolja, Sin Božji sa svojom obitelji mora u progonstvo da bi sačuvao svoj život. Zemaljski kralj Herod ne da je ostao ravnodušan na rođenje Kralja svega svijeta, nego je želio njegovu smrt bojeći se za svoju vlast. Tako je Isus već na samom početku svoje ljudske egzistencije suočen s mnogim opasnostima i nevoljama. No, Bog, iako nije stvarao posebne uvjete života za svog Sina i njegovu obitelj, nije ih napustio, nego je za njih brinuo. On daje Josipu upute što činiti, vodi ih i bdi je nad njima u njihovim teškoćama. Ali, uz Božju brigu djetetu Isusu bila je potrebna i briga njegove zemaljske obitelji. Božja pomoć i zaštita ostvarila se zahvaljujući Josipovoj spremnosti i pouzdanju u Boga, kada se smrtna prijetnja nadvila nad novorođenče.¹ Marija i Josip su krenuli u izgnanstvo, u tuđ zemlju, potpuno nepoznatu da bi zaštitili dijete. Svoj život su podredili dobru djeteta. I kao što svako ljudsko dijete treba pomoć, brigu i zaštitu, osobito u težim

¹ Usp. Ivan DUGANDŽIĆ, *Jedan je vaš učitelj*, Zagreb, 2008., 28-29.

Sveta obitelj

životnim okolnostima, to isto je trebao i Isus, a Marija i Josip to su mu pružili.

BOG BDIJE NAD OBITELJI

Sveta obitelj je, kao i mnoge obitelji, iskusila Božju pomoć i zaštitu u teškim i opasnim trenucima života. Gotovo da nema obiteljske zajednice koja nije doživjela nevolje, te Bogu zavapila za pomoć. Život, zdravlje, zajedništvo koje je nadvladalo nedaće u srcima tih obitelji upisani su kao znak Božje dobrote i zaštite. Blagdan Svete obitelji i evanđelje o nužnosti njihova bijega u Egipat poručuju nam da ni u obitelji Sina Božjeg nije bilo sve idilično. I njoj su prijetile opasnosti i teškoće. Ali nam ovaj blagdan poručuje i da Bog bdi je nad obitelji, on nudi pomoći ako ljudi žele surađivati. Mnoge su naše obitelji suočene s različitim problemima. Materijalna kriza, ovisnosti, nesloga, sve su problemi koje tište obiteljsko zajedništvo, a ponekad ga i razaraju. No, Bog poručuje kako sve to možemo prevla-

dati ako želimo s njim surađivati, ali ne pojedinci, nego svi njezini članovi. U zajedničkoj molitvi, zajedničkom slavlju euharistije, čitanju Svetog pisma obitelj će se osnažiti i čvršće ujediniti. Božja milost djeluje na nama skrivene načine, ali treba spremne suradnike.

»A povrh svega – ljubav« (Kol 3, 14), kaže sv. Pavao. Ljubav je temelj na kojem se gradi obitelj. Ljubav koja je dobrostiva, nesebična, ne zavidi i sve podnosi (usp. 1Kor 13, 4-7), takva ljubav treba voditi članove obitelji u njihovim međusobnim odnosima. I kao što su Marija i Josip sebe nesebično stavili u službu Isusu, tako se svaki član obitelji treba nesebično staviti u službu ostalima. Teško je nekada biti strpljiv i blag kada problemi nagru na svih strana. Ali, u takvim situacijama jedino mir i utjehu može dati Bog. Stoga vjera i povjerenje u Boga, suradnja s njim, te međusobna ljubav i razumijevanje mogu našu obitelj osnažiti i učiniti je sličnom Svetoj Obitelji.

»Svaki čovjek treba biti anđeo drugomu čovjeku«

Današnje redove dije-
limo s poduzetnicom
Jadrankom Vuković koja se,
u ovo odista teško vrijeme za
mnoge, uhvatila u koštac s
mnogim nedaćama koje nosi
vođenje privatnog posla. No,
entuzijazam, želja i duh ove
žene, a povrh svega vjera u
sebe, rezultirali su uspjehom,
ali i ogromnim odricanjima.
Početak joj nije bio nimalo
lak, ne samo kao ženi, nego
tu su se pojavili i problemi
koje nosi bavljenje privatnim
poslom.

Nakon rada u društvenom
sektoru, 2010. godine otva-
ra i registrira ustanovu za
smještaj i njegu starih osoba,
a nakon dvije godine još
jedan ogranak iste namjene.
Dakako, tu je bilo potrebno
podići i kredit. Dok je radi-
la u banci podigla je kredit.
Imala je puno povjerenje, pot-
poru i podršku rođake *Zite
Dulić*, te je krenula u taj rizik.
Priča nam da je i danas njena
rečenica aktualna: »Samo ići
naprijed«.

Jadranka je iznimno draga
osoba, otvorena, spremna za
pomoći onima koji su u potre-
bi, koliko je god to u njenoj
moći. Na koncu, samo takve
osobe se mogu baviti ovako
nečim. Zanimalo nas je kako
je sve to zapravo počelo.

NJEN POSAO I KAKO JE POČELO...

»Još od moje dvadesete
godine imala sam želju za
jednom ovakvom ustano-

Jadranka s djecom

vom koja bi skrbila za stare
i nemoćne. U ono vrijeme
to je bilo nezamislivo, jer
tada nisu postojali uvjeti za
takvo što. Moja obitelj tada
nije imala razumijevanja za
tu vrstu posla, ili bavljenja
njime. Smatrali su da je sra-
mota dati nekog svog u usta-
novu. Njihovo poimanje stva-
ri je bilo da se tu radi o nekom
domu za siromahe, kao što
su oni čuli iz priče od svojih
roditelja. Ali eto, dragi Bog
je namjestio da sve na kraju
bude kako treba.«

Njena ustanova nosi naziv
»Betanija«. Pojasnila nam je
da je to mjesto gdje se tražila
i dobijala pomoć za bolesne i
nemoćne. Naziv ustanovi je
dao mons. dr. *Andrija Anišić*,

koji ju je i posvetio.

»Jako volim svoj posao, u
stvari ja to ne doživljam
kao posao, meni je to život.
Voljela bih kada bi dan imao
bar 30 sati, mislim da bih
onda postigla sve što planiram
uraditi tijekom dana. Često
putujem na relaciji Novi Sad
- Subotica - Beograd, to su
poslovna putovanja za moje
osobno usavršavanje, prisu-
stvujem seminarima veza-
nim za djelatnost kojom se
bavim. Studirala sam socio-
logiju, i to mi puno pomaže.
U sjećanju mi je putovanje
u Švedsku, gdje sam uz sve-
srdnu pomoć strica Stefana i
strine *Margarete* uspjela obidi
domove za stare osobe i puno
toga vidjeti i naučiti, kako se

to radi na zapadu. Tu mislim
i na stare i na mlade. No, kod
nas će to malo teže ići, ali
treba se boriti za takav pristup
prema starima i nemoćnima.«

Njena ljubav prema stari-
ma i nemoćnima, i njihovom
smještaju, ovdje ne završa-
va. Jadranka je osnovala i
predsjednica je Udruge gra-
đana »Betanija – Alchaimer«,
koja je smještena na adresi
Nušićeva 2.

»Pokušavam pomoći ljudi-
ma koji u svojim obiteljima
imaju članove koji su oboljeli
od ove bolesti, da im bar na
kratko olakšam. Da ih dovedu
u udrugu, da se opuste bar na
kratko, ostave ih u udruzi, jer
Alchaimerova bolest uništava
cijelu obitelj, nema odmora,

nema spavanja. Takve osobe su konstantno u pokretu s bezbroj ponovljivih pitanja.»

Jadranka nam kaže da je mnogi pitaju odakle joj toliko energije. »Mislim da je to samo ljubav u pitanju. Imam jednog divnog dječaka o kojem vodim brigu. Zove se Bobo, svi ga tako znaju. Nažalost on je gluhonijem i retardiran. Koliko mu pružim ljubavi, duplo mi uzvraća. Kada sam tužna i umorna, on to odmah primijeti, i pokušaj, naravno na njegov način, oraspoločiti me. Kada vidim koliko je sretan, ja zaboravim na sve. Zajedno idemo na plivanje, pećanje... Vodim ga na jahanje, čak je i letio zmajem.

ODMOR, OBITELJ I NEKE ŽELJE.....

Za Jadranku baš i nema puno odmora, nekada je na kraju snaga, no novo jutro čini opet da dobije novu snagu, i nastavlja gdje je stala. Ljubitelj je vode i rado se opušta u prirodi, no toga je kako kaže sve manje.

Jadrankin sin *Kristijan* je profesor muzike, a kćerka *Kristina* završava fakultet. Kaže nam da svi oni imaju svoje ideje i preokupacije,

podržat će ih koliko je to u njenoj moći. »Mislim da svatko treba raditi posao koji voli«. Djeca joj pomažu koliko mogu.

KUTAK ZA ADVENTSKU TRPEZU!

MOJA MOLITVA

Ostani danas sa mnom Gospodine
Upravlaj moje misli, želje i čini
Upravlaj mojim planovima
Da brže idem onima koji
me trebaju
I raširi moje ruke da svakoga zagrlim
Koji me trebaju
Otvori mi oči i uši da čujem, vidim i osjećam
Što druge boli
Učvrsti moje ruke da prihvatim one kojima
Trebam
Daj mi srce koje osjeća što drugi trebaju
Upravlaj moje korake kroz ovaj život...

Jadranka ima brata *Maria*, koji s obitelji živi i radi u Osijeku.

»Neostvarenih želja ima. Mislim da čovjek živi sve dok ima želje stvarati. Želim otvoriti neku ustanovu koja će biti specifična. Tamo će se stari moći vratiti više prirodi i njenim blagodatima. Kod nas takvo što još nema.«

Jadranka je odista neumorna, planira otvaranje i tre-

ćeg ogranka, no, ne u našem gradu. Ima potporu prijatelja, obitelji. »Ne mogu da ne spomenem moju mamu koja svakodnevno moli za mene

priredbi u crkvi, a Božić i polnoću smo uvijek s nestrpljenjem čekali. Kad se dođe s mise obvezno je na stolu bila hladetina. Tata to nije propustao i, naravno, svečani ručak uz bor. Danas za Božić svećenik dolazi obaviti ispovijedi starih kod mene, u dom za stare. Njima je svima Božić i više sam angažirana u tome. Darujem svima pod bor dar, te ih na taj način obrađujem. Kada legnem nakon napornog dana, pokušavam se sjetiti što sam dobro uradila, a što loše i da to sutra popravim, ako sam nekoga povrijedila. Mislim da svaki čovjek treba biti anđeo drugomu čovjeku.«

Nalazimo da je ovo prekrasna rečenica za završiti razgovor s Jadrankom, koja nam je takla srca, koja se odista bavi jednim humanim poslom, a to je potkrijepila u svojoj zadnjoj rečenici, gdje kaže kakvi trebamo biti jedni prema drugima, ali ne samo u vrijeme adventa, nego tijekom cijele godine.

Na današnjoj adventskoj trpezi serviramo hranu za dušu, jer je, složiti ćete se, i to potrebno. Tako da, evo Jadrankine hrane – molitve, u kutku za adventsku trpezu!

da mi Bog da zdravlja, jer je to najvažnije, i onda će biti sve dobro.«

BOŽIĆ NEKAD I SAD...

»Moje uspomene na Božić su predivne. S nama je bila naša teta kojoj ništa nije bilo teško uraditi i tata koji je o svemu vodio brigu. Teta je bila pokretač svega, tako da sam ja sudjelovala na svakoj

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000-Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495, 0600/553-774, 0600/567-465

Badawi

Ponedjeljkom i petkom **POPUST 20%**
na pedijatrijski, ginekološki i opći pregled!

od 1991 sa vama!

Poliklinika za vašu obitelj

GARDEROBA	RAZNO	ZELENA TRŽNICA
-----------	-------	----------------

| |

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Djetinjstvo i odrastanje u Plavni

Plavnu su nekada nazivali urbanim selom, a danas je ovo mjesto u fazi nestajanja, sa sve slabijom infrastrukturom, nezaposlenošću i smanjivanjem nataliteta, mjesto u kojemu se pripadnici različitih nacionalnih zajednica bore za vlastitu egzistenciju. Ipak, za utjehu je što ovdje ljudi žive složno, upućeni jedni na druge, i na taj način čuvaju još uvijek idiličan život. Svi se Plavanci raduju rođenju svakog djeteta u mjestu i ta sve rjeđa vijest brzo doprije do svih mještana u selu.

Fotografije pred nama tvore svojevrsni diptih posvećen jednom od najznačajnijih razdoblja u životu svakog čovjeka – djetinjstvu, i ukazuje na značaj kulture sjećanja kao važnog čimbenika seoskog i kulturnog identiteta.

PLAVANJSKI MALIŠANI

Na prvoj su fotografiji, nastaloj 1924. godine, dva jednogodišnja djeteta: *Rudika Fink* i *Ivan Petrović*, ugodno smješteni u tada suvremenim dječjim kolicima. Oni su bili bratići, rođeni iste godi-

ne, a na fotografiji čini se kako baš poziraju fotografu. Mali Rudika, obučen u bijelo odjelce, bio je sin jednog od najimućnijih Plavanjaca *Franje Finka*, koji je bio vlasnik gotovo polovice središta sela i znatne površine obradive zemlje. Zbog dobrih materijalnih uvjeta Rudiki je bilo omogućeno nakon završene osnovne škole nastaviti obrazovanje u Hrvatskoj gdje se pripremao za liječnički poziv. Po završetku školovanja vratio se u rodni kraj, te je jedno vrijeme bio na praksi u bolnici u Novom Sadu. Nažalost, zbog svoga nacionalnog podrijetla bio je prinuđen poslije Drugog svjetskog rata skupa s obitelji Fink napustiti svoj zavičaj i otići u Njemačku gdje je doktorirao, a poznato nam je da je do prošle godine bio još živ.

Drugi mališan na fotografiji Ivan cijeli je život proveo u Plavni, a postao je jednim od prvih školovanih trgovaca u ovom mjestu. Završio je Trgovačku školu u Bačkoj Palanci, te je jedno vrijeme radio u prodavaonici svoga oca *Antuna*, u kojoj je kao prodavačica radila i njegova sestra *Katica*. Njih su dvoje na drugoj fotografiji već u kasnijem djetinjstvu, u božićnom ambijentu. Ivan je tada učio svirati harmoniku, a Katica je privatno izučavala »šnajderski« zanaat. Ivan je umro 1997. godine, a Katica nam je ispričala ovu priču i ustupila fotografije.

NEKA DRUGA KULTURA

Mnogi mještani smatraju kako je život u Plavni nekada bio bolji, smisleniji i ljepši,

iako modernizacija, mobilni telefoni, tehnika i računala nisu mimoišli ni ovo selo. Kulturni život u ono vrijeme nije bio zapostavljen, djeca su mogla gledati kazališne predstave, postojalo je kino s repertoarom i za njihov uzrast. Odrastanje u Plavni protjecalo je kao i kod druge djece u tadašnjoj Jugoslaviji, s manjim razlikama uvjetovanim zemljopisnim, demografskim, povijesnim i kulturno-običajima. Blizina kanala, bara i Dunava uvjetovala je da djeca provedu dosta vremena pokraj vode. Škola u Plavni uvijek je bila središnji pokretač svih aktivnosti u mjestu, a pogotovo u kulturnom životu. Stariji se mještani još sjećaju svojih školskih dana, kada je ova ustanova organizirala i susrete s piscima za djecu. I danas se ova praksa nastavlja zahvaljujući djelovanju kulturne udruge »Matoš« i mjesne škole, u kojoj djeca mogu izučavati hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture i upoznavati književnost i druge umjetnosti u okviru vlastite zajednice i šire.

Zvonimir Pelajić

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Zašto? Kako? Molim?

Što su petarde?

Važno je naglasiti kako petarde nisu igračke! Korištenje petardi i drugih sličnih proizvoda može biti veoma opasno. Najbolje je i najsigurnije ne koristiti ih. Ukoliko ih već »moraš« probati nemoj nikada kupovati na ulici, u prodavaonici ili na drugim mjestima bez znanja svojih roditelja. Tako kupljena petarda može biti puno opasnija nego što misliš!

Nemoj kupovati ili koristiti petarde na nagovor drugih, ili zato što to radi neki tvoj prijatelj. On možda nije upoznat s time koliko to može biti opasno! I nitko te nema pravo ismijavati zato što ne bacaš petarde, štoviše, trebaš biti ponosan na sebe što si ozbiljan i odgovoran! Zato Novu godinu možeš jako lijepo dočekati i bez petardi i ozlijeda.

Neka vam bude sretna!

Pomozi patuljku da siđe s bora!

2013. pamtim po...

Dragi prijatelji!

Prvo je polugodište završeno, upravo kao što se završava i ova 2013. godina. Nadam se da ćete je pamtiti po nečemu lijepom. Ujedno želim da vam nova 2014. godine bude još ljepša, bolja, uspješnija. Da sljedeće godine budete veseli, zdravi, dobri, nasmijani, oni koji još nisu da se zaljube... (o tome nećemo pred odraslima), da porastete viši još koji cm i da u školi bude sve 5!

U razgovoru s našim prijateljima, vašim vršnjacima, doznali smo po čemu će oni pamtiti ovu 2013. godinu. Mnogi od njih su sudjelovali na XII. smotri recitatora u Subotici i za nagradu dobili put u Slavonski Brod, a da je tamo bilo divno vidjet ćete ako pročitate sljedeće izjave.

Anđela Šimunov, IV. razred

OŠ »Ivan Goran Kovačić«, Sonta
Anđela je rekla kako osim škole u slobodno vrijeme voli recitirati i slikati. Njezine umjetničke radove nismo vidjeli, ali smo ju čuli kako recitira. Da je u tome dobra govori i podatak kako je za nagradu na XII. smotri recitatora dobila putovanje u Slavonski Brod, što je, po njenim riječima, ono po čemu će pamtiti ovu 2013. godinu.

Sara Čelić, IV. razred,

OŠ »Ivo Lola Ribar«, Plavna
Sara pohada sate hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture. Voli recitirati, pjevati, plesati... Aktivna je u HKUPD »Matoš« u Plavni, te kako nam je rekla, ovu će godinu pamtiti po putovanju u Slavonski Brod, kao i po nagradama koje je osvojila u ovoj godini.

Josipa Dulić, V. razred

OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin
Josipa pohada nastavu na hrvatskom jeziku i bavi se mnogim stvarima. Ide na folklor u HKUD »Đurđin« u Đurđinu, svira tamburu također u spomenutom KUD-u kod prof. *Vojislava Temunovića*, voli plesati i trenira odbojku i stolni tenis. Ako kažem da ima malo slobodnog vremena sigurna sam da ćete mi vjerovati, jer sve ovo spojiti je umjetnost! Ovu će godinu pamtiti po odlasku pedagoginje iz škole koja im je bila jako draga.

Piše i uređuje: Željka Vukov

27. prosinca 2013.

Josipa Stantić, V. razred OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin
Josipa također pohađa nastavu na hrvatskom jeziku i pokraj školskih obveza bavi se još folklorom, pjevanjem, ide na stolni tenis, engleski jezik, ah da, još i svira tamburu! Ovu 2013. godinu, kako je rekla, pamtit će po prelasku u više razrede, po oproštaju od učiteljice i dolasku u peti razred, gdje su je sačekali novi nastavnici i novi predmeti.

Tara Šeget, V. razred OŠ »Ivan Goran Kovačić«, Sonta
Tara također pohađa sate hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture i kaže kako ih na ovim satima nema puno, ali im je lijepo. U slobodno vrijeme trenira karate i ono što je rekli bismo posebno – Tara je i mažoretkinja. Ove je godine sudjelovala na Smotri recitatora i osvojila nagradno putovanje u Slavonski Brod i što mislite? Upravo po tome će pamтит ovu godinu.

Marijana Dulić, VII. razred OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin
Marija u slobodno vrijeme ide na folklor u HKUD »Đurđin« u Đurđinu, voli pjevati, recitirati i za razliku od mnogih voli ići u školu! Ovu će godinu pamтит po Smotri recitatora, Slavanskom Brodu i divnom Danu škole.

Sanja Šuvak, IV. razred OŠ »22. oktobar«, Bački Monoštor
Sanja također pohađa sate hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture i ovu će godinu pamтит po tome što je prvi puta putovala u inozemstvo. Pogodite gdje? U Slavonski Brod!

Magdalena Pos, VII. razred OŠ »Ivo Lola Ribar«, Plavna
Magdalena voli crtati, recitirati i, kako nam je rekla, ovu će godinu pamтит također po putovanju u Slavonski Brod. »Pripremala sam se za Smotru recitatora koja je bila u Subotici i nadala sam se da ću proći dalje. Tako je i bilo. U Slavanskom Brodu je bilo divno i to mi je najviše ostalo u sjećanju.«

Nova godina

Na godinu Novu,
djeca Djeda Božićnjaka zovu
i čekaju da im poklone donesu,
za godinu Novu.

Svoj djeci ispunio je želju,
nek' Novu godinu
proslave u sreći i veselju.

David Periškić 4. a,
OŠ »22. oktobar«,
Bački Monoštor

Milica Vuković i Nataša Benčik, VI. razred OŠ »Matija Gubec«, Tavankut

Milica i Nataša su, rekli bismo, nerazdvojne prijateljice, skupa idu u školu, na folklor, na recitiranje, pa smo i mi odlučili da na Hrkovim stranicama budu skupa. Zašto da ne? Kako su nam rekle, one će ovu godinu pamтит upravo po druženju s prijateljima.

PETAK
27.12.2013.

06:37 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:18 Kad srce zatrepri, telenovela
 10:00 Vijesti
 10:11 Na vodenome putu: Helgoland, dokumentarna serija
 10:55 Ni da ni ne: Život u učeničkom domu
 11:45 Abeceda zdravlja
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Nasljednica s Vendavala, telenovela
 13:17 Reporter: Diktator - posao za pacijenta
 14:17 Abeceda zdravlja
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Ekumena: Religija u javnosti, religijski program
 15:15 Zdravica, dokumentarni film
 15:45 Alpe Dunav Jadran
 16:15 Puna kuća Raftera
 17:00 Vijesti
 18:06 I to je Hrvatska: Osječka tvrda
 18:20 Znanstveni krugovi
 18:55 Iza ekrana
 19:30 Dnevnik
 20:07 Karavana knjiga na devama, dok film
 21:00 Sonja i bik, ciklus Novi hrvatski film
 22:50 Dnevnik 3
 23:15 Vijesti iz kulture
 23:25 Willow, američki film
 01:35 Bolničarka Betty, američko-njemački film (R)
 03:20 Znanstveni krugovi (R)
 03:50 Abeceda zdravlja (R)
 04:00 I to je Hrvatska: Osječka tvrda
 04:15 Alpe Dunav Jadran
 04:45 Ekumena: Religija u javnosti, religijski program
 05:15 Hrvatska uživo
 06:05 Iza ekrana
 06:35 Ljubav u zaleđu

06:38 Split: More (R)
 07:09 Pipi duga čarapa
 07:34 Linusov Božić, serija
 07:56 Životinje iz kutije
 08:21 Zvijerinjak na kraju sela
 08:50 Mala TV:
 08:51 TV vrtić: Super pokrivač (R)
 09:02 Tajni dnevnik patke

Matilde: Čarobna fontana
 09:19 Pseća ophodnja, serija za djecu i mlade (R)
 09:45 Svaki dan dobar dan: Moja pjesma, moj san
 10:26 Pozitivno
 10:56 Biblija
 11:07 Uređujte nadahnuto
 11:32 Uređujte nadahnuto
 11:59 Hotel dvorac Orth
 12:44 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dokumentarna serija
 13:11 Andeo na tajnom zadatku, kanadski film (R)
 14:51 Degrassi
 15:13 Briljanteen
 15:55 Kutija šibica, prijenos polufinala
 17:15 Hokej KHL: Medveščak - Dinamo Moskva, emisija
 17:30 Hokej KHL: Medveščak - Dinamo Moskva, prijenos
 20:00 Najava (rez.najava)
 20:05 Naši dani - priče o hrvatskom rocku, glazbeno-dokumentarna serija
 21:01 Boksač, američki film
 23:04 Umorstva u Midsomeru
 00:39 Koncert (R)
 01:39 Noćni glazbeni program

05:20 Nad lipom 35 - Božićna R
 06:05 Traktor Tom
 06:20 Štrumpfovi
 07:15 Pčelica Maja
 07:35 TV izlog
 07:50 Sutkinja Maria Lopez, serija R
 08:25 Zauvijek susjedi, R
 09:35 TV izlog
 09:50 Milost, serija R
 11:05 Suze Bospora, serija R
 12:05 IN magazin R
 12:55 Zora dubrovačka, R
 13:50 Navy CIS, serija
 14:50 Navy CIS, serija
 15:45 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In magazin
 18:15 Suze Bospora, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Zora dubrovačka, serija
 21:00 Milost, serija 22/30
 22:15 Sve što djevojka može poželjeti, igrani film
 00:15 Poluprofesionalac, film
 02:05 Bratska krv, film R
 03:55 Ezo TV, tarot show
 05:25 Dnevnik Nove TV R
 06:15 Kraj programa

SUBOTA
28.12.2013.

07:14 Najava
 07:30 Destry, američki film (ciklus klasičnog vesterna)
 09:05 Normalan život, emisija
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:15 Subotom ujutro
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Veterani mira, emisija
 13:10 Duhovni izazovi
 13:40 Prizma
 14:25 Kulturna baština
 14:45 Kućni ljubimci
 15:20 Imela nad Manhattanom, američki film
 17:00 Vijesti
 17:15 Pustolovine u balonu, dokumentarna serija 5
 18:05 Manjinski mozaik
 18:25 Lijepom našom: Vinkovci
 19:30 Dnevnik
 20:05 LOTO 7/39
 20:10 Umri muški 4, američki film
 22:20 Gospodstva kuća, Eaton Place 165 - serija
 23:15 Dnevnik 3
 23:50 Valhala se budi, britanski film
 01:20 Destry, američki film
 02:52 Subotom ujutro
 04:27 Normalan život, emisija
 05:12 Veterani mira, emisija
 05:57 Prizma, (R)
 06:42 Lijepom našom: Vinkovci

06:40 Najava
 06:45 Eko zona (R)
 07:15 Dim dam dum
 07:20 Wot wot's, crtana serija
 07:30 Priče za sva vremena
 07:45 Matkova čudovišta
 08:00 Čarobnjakova kuća
 08:25 Mala TV:
 08:50 Karlin Božić, danski film za djecu
 10:20 Hrvatski dječji festival 2013., snimka
 11:45 Nebesko plavetnilo, serija za mlade (R)
 12:30 Kroz tvoje oči, dokumentarna serija (R)
 12:55 Dolina sunca, serija
 13:40 Dolina sunca, serija
 14:55 Večer na 8. katu, talk-show (božićna) (R)
 15:45 Volim Hrvatsku
 16:55 Lado - hrvatska nematerijalna baština - baština Europe i svijeta
 17:55 Kutija šibica, prijenos finala
 20:05 Doba gluposti, dokumentarni film
 21:40 Tračerica, serija
 22:25 Srolomke, američki film
 00:30 Inspektor G. Gently, mini-serija

02:00 Garaža: Boa
 02:30 Noćni glazbeni program

06:30 In magazin R
 06:50 Zauvijek susjedi, R
 07:50 TV Izlog
 08:05 Lego Ninjago
 08:30 Peppa Pig, R
 08:45 Peppa Pig
 09:00 Fun with Flupe
 09:20 Winx club, R
 09:45 Mia i ja, crtana serija
 10:10 Pčelica Maja
 10:40 Pčelica Maja
 11:10 Power Rangers samurai, crtana serija
 12:00 Zauvijek susjedi, serija
 13:00 Sjever i jug, mini-serija
 14:00 Harry Potter i Red Feniksa, igrani film
 16:45 Lud, zbunjen, normalan
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Lud, zbunjen, normalan, serija - nastavak
 18:00 Provjereno R
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Žena mačka, igrani film
 22:10 Put osвете, igrani film
 00:10 Fine mrtve striptizete, igrani film
 02:00 Beowulf, igrani film
 04:15 Ezo TV, tarot show
 05:25 Posjetitelji, serija
 06:10 Dnevnik Nove TV R
 07:00 Kraj programa

NEDJELJA
29.12.2013.

07:54 Najava
 08:10 Posljednji adut, francuski film (Zlatna kinoteka)101
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:12 Press klub
 11:00 Ubojstvo, napisala je
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Mir i dobro
 15:40 Bijela ljepotica, serija
 16:30 Vrtlarica
 17:15 Gospodin Selfridge, serija
 18:05 Volim Hrvatsku
 19:20 Izvlačenje nagrade - Bez računa se ne računa
 19:30 Dnevnik
 20:04 LOTO 6/45
 20:10 Potjera, večernji kviz
 21:00 Stipe u gostima
 21:35 Damin gambit
 22:20 Dnevnik 3
 22:55 Klasika mundi
 00:20 Posljednji adut, francuski film

02:00 Press klub (R)
 02:50 Nedjeljom u dva (R)
 03:50 Damin gambit
 04:30 Mir i dobro
 05:00 Rijeka: More (R)
 05:30 Plodovi zemlje (R)
 06:20 Vrtlarica

06:10 Najava
 06:15 Normalan život, emisija
 07:00 Moomini, crtana serija
 07:25 Tintinove pustolovine
 07:50 Roktave priče
 08:15 Dječja farma
 08:40 Mowgli, serija za djecu
 09:05 Mala TV:
 09:25 Ni da ni ne: Broj predmeta u školama
 10:15 Pozitivno
 10:45 Biblija
 10:55 Cirkvena: Misa, prijenos
 12:00 Grubzon, crtani film
 12:30 Božić u Ulici kestena, američki film
 14:30 Bormio: Svjetski skijaški kup - spust (M), snimka
 15:30 Uoči SP, Brazil 2014., dokumentarna serija
 16:00 Nedjeljom lagano, zabavno-sportska emisija
 17:15 Hokej KHL: Medveščak - Vityaz Podolsk, emisija
 17:30 Hokej KHL: Medveščak - Vityaz Podolsk, prijenos
 20:10 Pad rimskog carstva, američki film (ciklus spektakli)
 23:05 Večer s Joolsom Hollandom
 00:10 Majčina ljubav
 00:55 Majčina ljubav
 01:40 Filharmonijski bal 2012., snimka
 02:40 Noćni glazbeni program

07:00 TV Izlog
 07:15 Zauvijek susjedi, R
 08:15 Lego Ninjago
 08:40 Peppa Pig, R
 08:55 Peppa Pig
 09:10 Fun with Flupe
 09:30 Winx club, crtana serija
 09:55 Mia i ja, crtana serija
 10:20 Pčelica Maja
 10:50 Pčelica Maja
 11:20 Power Rangers samurai
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 13:05 Sjever i jug, mini-serija
 14:05 Đavolja odvetnica, serija
 15:05 Oblačno s čuštama, film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 IN magazin vikend
 18:00 Lud, zbunjen, normalan
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Zora dubrovačka, serija
 21:00 Zlatni kompas, film
 23:10 Odmjetnik Josey Wales, igrani film

01:40 Strahom na strah, film
03:40 Đavolja odvetnica
04:25 Posjetitelji, serija
05:10 Dnevnik Nove TV R
06:00 Kraj programa

PONEDJELJAK **30.12.2013.**

06:39 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri
10:00 Vijesti
10:11 Na vodenome putu
11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture (R)
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Puna kuća Raftera
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:06 I to je Hrvatska: Čigoć
18:20 Potrošački kod
18:55 Smogovci, serija
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:25 Rera, popularno-znanstveni film
21:00 Fokus
21:55 Sestre, TV film
22:45 Dnevnik 3
23:20 Rani snijeg u Munchenu, ciklus hrvatskog film
00:40 Kraljevi ulice, snimka koncerta
02:35 Fokus
03:30 Što vas žulja? (R)
04:15 Potrošački kod (R)
04:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH (R)
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Ljubav u zaleđu

07:10 Najava
07:15 Pipi duga čarapa
07:40 Linusov Božić, serija
08:05 Životinje iz kutije
08:30 Zvjeringjak na kraju sela,
08:50 Mala TV:
09:20 Pseća ophodnja, serija
09:45 Ton i ton: Opterećena glazba i zabavni dizajn
10:00 Briljanteen
10:40 Dr. Oz, talk-show
11:50 Hotel dvorac Orth
12:35 Slatki svijet Charlyjevih

andela, dok serija
13:00 Vidio sam mamu kako ljubi Djeda Božićnjaka, američki film
14:25 Ružiona
14:45 Degraasi, serija
15:10 Nebesko plavetnilo, serija za mlade (R)
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 Generacija Y: Trajno pamtljiva novogodišnja noć
17:15 Uređujte nadahnuto
17:40 Uređujte nadahnuto
18:10 Svaki dan dobar dan: Moja Afrika
18:50 Dr. Oz, talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Sve o jednoj djevojci, britanski film
22:00 Okretaj zavrtnja, film
23:30 Fringe, serija
00:15 Seks i grad, serija
00:45 Noćni glazbeni program

07:00 Traktor Tom
07:15 Pčelica Maja
07:40 Sutkinja Maria Lopez
08:10 TV izlog
08:25 Zauvijek susjedi, R
09:35 TV izlog
09:50 Milost, serija R
11:05 Suze Bospora, serija R
12:05 IN magazin vikend R
12:55 Zora dubrovačka, R
13:50 Navy CIS, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:15 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Milost, serija 22/30
22:20 Večernje vijesti
22:40 Torque: Bijes na 2 kotača, igrani film
00:25 Odmjetnik Josey Wales, igrani film R
02:55 Ezo TV, tarot show
03:55 Posjetitelji, serija
04:40 Sutkinja Maria Lopez
05:05 Dnevnik Nove TV R
06:00 Kraj programa

UTORAK **31.12.2013.**

06:36 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri
10:00 Vijesti
10:11 Na vodenome putu
11:00 Što vas žulja? - novogodišnja

11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:33 Nasljednica s Vendavala
13:15 Reporteri
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture (R)
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:43 I to je Hrvatska:
14:58 Smooch, američki film
16:40 Vijesti
16:55 Jučer, danas, sutra - talijanski film
18:55 Smogovci, serija
19:30 Dnevnik
20:07 Novogodišnja poslanica predsjednika RH, Ive Josipovića
20:20 Pa i nisi bila tako loša
21:05 Ples sa zvijezdama
22:20 Bam, bam, babalu, bam
23:30 Ispili, popili, svima na veselje
01:00 Lijepom našom - novogodišnja
02:00 Pingvinski posli, američka parodija (mockumentary)
03:20 Pearl Jam - Twenty, glazbeno-dokumentarni film
05:15 Gustafi, snimka koncerta (1.dio)
06:10 Cubismo - 15 godina, snimka koncerta (1.dio)
07:00 Los Cabaleros, snimka koncerta (1.dio)
07:50 Jelovnici izgubljenog vremena:

07:07 Najava
07:12 Pipi duga čarapa
07:37 Linusov Božić, serija
08:02 Životinje iz kutije
08:27 Zvjeringjak na kraju sela
08:52 Mala TV:
09:20 Pseća ophodnja, serija
09:45 Svaki dan dobar dan: Moja Afrika
10:25 Dr. Oz, talk-show
11:05 Uređujte nadahnuto
11:30 Uređujte nadahnuto
11:55 Hotel dvorac Orth
12:40 Slatki svijet Charlyjevih andela, dok serija
13:05 Čarobno srebro s Modre gore, norveški film
14:30 Ružiona
14:45 Degraasi, serija
15:10 Nebesko plavetnilo
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Dobra večer, Nova godina 1984.
17:35 Svaki dan dobar dan: Moje glazbene radosti
18:15 Novogodišnji pidžama party
19:00 Garaža - novogodišnji specijal (R)
20:00 Mamma mia, američki film

21:50 Red, američki film
23:45 Kaos, američki film
01:27 Ženskar, američki film
03:02 Kralj salse, američki film
04:52 Sve što ste željeli znati o seksu, a niste se usudili pitati - američki film

06:00 IN magazin vikend R
06:35 Božić Looney Toonsa, animirani film
07:25 Traktor Tom
07:40 Pčelica Maja
08:10 TV izlog
08:25 Zauvijek susjedi, R
09:35 TV izlog
09:50 Milost, serija R
11:05 Suze Bospora, serija R
12:05 IN magazin R
12:55 Zora dubrovačka, R
13:50 Navy CIS, serija
15:45 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:15 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
22:00 I Godina Nova 2014
00:15 S Novom u Novu
05:00 Sutkinja Maria Lopez
05:25 Dnevnik Nove TV R
06:15 Kraj programa

SRIJEDA **1.1.2014.**

08:00 Najava
08:15 Brak na talijanski način, talijanski film
10:00 Vijesti
10:10 Na vodenome putu
10:55 Jelovnici izgubljenog vremena: Nova godina
11:15 Beč: Novogodišnji koncert, prijenos
13:45 Odmori se, zaslužio si (novogodišnja epizoda)
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Novogodišnji program
17:00 Vijesti
17:10 Mayerling, francusko-britanski film
19:30 Dnevnik
20:03 Loto 7/39
20:10 Svijet pregled 2013.
21:00 Svećenikova djeca, hrvatski film
22:40 Dnevnik 3
23:10 Koriolan, britanski film - Ciklus Kino Europa
01:10 Koncerti na Prvom
02:10 Dok film - domaći
02:40 Reprizni program
03:50 Kulturna baština
04:05 Reprizni program
05:55 Ljubav u zaleđu

05:40 Najava programa
05:43 Alisa, slušaj svoje srce
06:25 Alisa, slušaj svoje srce
07:10 Pipi Duga Čarapa
07:35 Linusov Božić, serija
08:00 Životinje iz kutije, serija
08:22 Zvjeringjak na kraju sela
08:45 TV vrtić
08:55 Crtani film
09:00 EBU dok. - Izazovi
09:15 Čudesna šuma
10:40 Novogodišnji pidžama party
11:20 Svaki dan dobar dan
12:00 Mamma mia, američki film
13:55 Garmisch-Partenkirchen: Novogodišnja turneja četiri skakaonice, prijenos
16:40 München: Svjetski skijaški kup - City Event, prijenos
18:30 Valceri, polke i druge špelancije - koncert TO HRT-a
20:00 Dobro došli u Chti, francuski film
21:50 Kick Ass, američki film
23:50 Fringle, serija
00:35 Seks i grad, serija
01:05 Retrovizor 1. serija
01:50 Noćni glazbeni program

06:25 In magazin R
07:00 Pčelica Maja, R
07:30 Pčelica Maja
07:55 TV izlog
08:10 Zauvijek susjedi, R
09:30 IN magazin R
10:20 Zora dubrovačka, R
12:10 Navy CIS, serija
14:00 Zauvijek susjedi, serija
15:05 I Godina Nova 2014 R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:15 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Milost, serija 23/30
22:15 Obračun s jakuzom, igrani film
23:55 Propušten poziv, flm
01:30 Sweeney Todd: Đavolji brijlač, igrani film
03:20 Vampirski dnevnik, serija
04:05 Ezo TV, tarot show
05:05 Dnevnik Nove TV R
05:55 Kraj programa

ČETVRTAK **2.1.2014.**

06:40 Najava programa
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:15 Kad srce zatreperi
 10:00 Vijesti
 10:15 Na vodenome putu
 11:00 Što vas žulja
 11:45 Abeceda zdravlja
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Nasljednica s Vendavala
 13:20 Reporter: Humanitarni posao
 14:10 Abeceda zdravlja
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Društvena mreža
 16:00 Puna kuća Raftera
 17:00 Vijesti
 18:20 Turistička klasa
 18:50 Naši i vaši, serija (pilot)
 19:30 Dnevnik
 20:05 Večer na 8. katu
 20:55 Labirint
 21:45 Borgen - sjedište moći
 22:40 Dnevnik 3
 23:15 Drugi format
 23:55 Koncerti na Prvom
 01:15 Što vas žulja
 02:00 Večer na 8. katu
 02:50 Labirint
 03:35 Abeceda zdravlja (R)
 03:45 Drugi format
 04:25 Turistička klasa
 04:55 Hrvatska uživo
 05:55 Ljubav u zaleđu

08:00 Životinje iz kutije, serija
 08:22 Zvjerinjak na kraju sela
 08:45 TV vrtić
 08:55 Profesor Baltazar
 09:01 Laboratorij na kraju svemira
 09:10 Crtani film
 09:15 Čarobnjakov šešir, animirani film
 10:30 Svaki dan dobar dan
 11:10 Uređujte nadahnuto
 11:35 Uređujte nadahnuto
 12:00 Hotel dvorac Orth
 12:45 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dok serija
 13:10 Chasing Christmas, američko-kanadski film
 14:45 Degraasi
 15:15 Nebesko plavetnilo, serija za mlade
 16:00 Regionalni dnevnik
 17:15 Uređujte nadahnuto
 17:40 Uređujte nadahnuto
 18:05 Kuhajmo zajedno
 18:10 Svaki dan dobar dan
 18:50 Dr. Oz, talk show
 19:30 TV vrtić
 19:40 Profesor Baltazar
 19:46 Laboratorij na kraju svemira
 20:00 igrani film četvrtkom
 21:40 igrani film četvrtkom
 23:30 CSI Miami, serija
 00:15 Seks i grad, serija
 00:45 Retrovizor 1. serija
 01:30 Noćni glazbeni program

07:35 TV izlog
 07:50 Zauvijek susjedi, R
 08:55 TV izlog
 09:10 Milost, serija R
 11:20 Suze Bospora, serija R
 12:20 IN magazin R
 13:10 Navy CIS, serija
 15:00 Bolji život, serija
 15:50 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In magazin
 18:15 Suze Bospora, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Milost, serija 24/30
 22:15 Provjereno
 23:25 Večernje vijesti
 23:45 Povijest nasilja, film
 01:25 Obračun s jakuzom, film R
 03:05 Vampirski dnevnik
 03:50 Ezo TV, tarot show
 04:50 Dnevnik Nove TV R
 05:40 Kraj programa

05:40 Najava programa
 05:43 Alisa, slušaj svoje srce
 06:25 Alisa, slušaj svoje srce
 07:10 Pipi Duga Čarapa
 07:35 Linusov Božić, serija

06:05 In magazin R
 06:40 Pčelica Maja, R
 07:05 Pčelica Maja

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 13,05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• 'U pauzi o poslu' (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

PUTOPIS: VRDNIK NA FRUŠKOJ GORI

Oaza mira i zdravlja

Selo je oživjelo zahvaljujući investiciji koja je privukla najeđu turista, te pokretanje lokalne ekonomije i optimizma

Na južnoj padini Fruške gore turiste dočekuje Vrdnik. Mada se o domaćem turizmu malo govori, ovo je mjesto gdje se ima što reći. Vrdnik je izoliran, ali nije daleko od najvećih središta Srbije – Beograda i Novog Sada. Lako i brzo se dolazi do ove uvale mira i rehabilitacije. Za bolesnike, ili za one željne psihičkog odmora, kao anti-stres program, odlično služi. Na sve se strane nude apartmani, na barem tri mjesta stoji natpis »turistički biro« i možda jedan radi, ali to nije bitno. Bitna je stalna cirkulacija ljudi i vozila koji dolaze u taj prirodni amfiteatar, tu svojevrsnu fruškogorsku oazu.

VODA

Termalna voda iznad 30 stupnjeva C je odlična za reumatizam i postoperativne rehabilitacije. Smatra se kako su se još vrdnički rudari u Kraljevini Jugoslaviji tako rekreirali, ali je sada sve podi-

gnuto na najvišu razinu. Hotel Premier Aqua s pet zvjezdica unatoč dnevnoj cijeni od 2.500 dinara za bazen i wellness bude prepun, te ne primaju goste sa strane. Ovaj je objekt sada najreprezentativniji u selu, nadvisuje udolinu, a u njegovoj je sjeni stari hotel, koji se upravo obnavlja.

POLITIKA

Jedan starosjedilac veli kako ih je ta investicija spasila, kako je unijela život u selo. Asfaltiraju se ceste, poduzetnici otvaraju svoje biznise. No, i tu je došlo do promjene vlasti, a starosjedoci su malo povrijeđeni što izbjeglica rukovodi selom. Kako on može više voljeti selo od nas koji smo generacijama ovdje – pita me. Bilo kako bilo, osjeća se dah optimizma. O nazočnosti Hrvata svjedoči kapela sv. Barbare i organizacije kojima daju život. Za turiste to nije vidljivo, ali kraj hotela mogu se zamijetiti katolička imena na groblju,

cvijeće i svijeće nakon Dana mrtvih. No, opći dojam je u znaku opuštanja i rekreacije.

RUDNIK

Rudnik mrkog ugljena otvoren je prije 200 godina, jedan je od najstarijih na području bivše Jugoslavije, a eksploatacija je trajala do 1968. godine. U okolici je u prvoj polovici proteklog stoljeća tu radila jedna od najjačih termoelektrana Vojvodine. Prodorom vode radnici su se spasili, a tehnika i konji su zatrpani, te je rudnik trajno napušten.

INVESTICIJE

Osim u turizmu, subota prolazi i u znaku autobusa koji dovozi građevinske radnike, te više kamiona mješalica koji dovoze beton radi izljevanja ploče. Asfaltirat će se i staza do vidikovca, a privatnici reklamiraju svoje apartmane. Među njima je i domaćin brvnare u alpskom

stil s internetom i svim suvremenim pogodnostima. Kvaliteta vas može doista iznenaditi.

KULA I MANASTIR

Kad smo već ovdje, šteta je ne vidjeti masivnu kulu građenu na ostacima iz rimskog doba, iz trećeg stoljeća. Utvrda od koje je ostala današnja kula nastala je u 14. stoljeću.

Ipak, najveća znamenitost je manastir Vrdnik, nazvan i Ravanica. Njegovim se utemeljiteljem smatra srpski knez *Lazar*, tu su do II. svjetskog rata čuvali njegovu originalnu odjeću i posmrtnu ostatke, koji su na koncu odnijeti u Ravanicu kod Čuprije. Monahinje nas primaju srdačno, bez obzira na razliku u konfesiji. Vrdnik je doista reprezent ne samo investicija, turizma, rekreacije i rehabilitacije, već i dodira s poviješću i duhovnošću.

Nikola Perušić

OSVRT NEKOLIKO SPORTAŠA NA REZULTATE U PROTEKLOJ I ŽELJE U NOVOJ 2014. GODINI

Niz lijepih i zapaženih rezultata

Neka se sve želje i ostvare

Još samo nekoliko dana i ova 2013. godina odlazi u arhivu povijesti, a skupa s njom u sportsku arhivu idu i vrijedni rezultati vojvođanskih sportaša. Na oproštaju od stare i približavajući se dočeku Nove godine, želja nam je bila da sami sportaši i sportašice ocijene svoj natjecateljski doprinos kroz isticanje najboljih rezultata i ujedno otkriju nam želje u narednom razdoblju njihove sportske karijere. Malu šetnju kroz vojvođanski sport započet ćemo od krajnjeg sjevera i najmlađe sudionice ove naše male retrospektivne ankete, plivačice subotičkog Spartaka *Ive Kujundžić*.

»Najvažniji sportski događaj za mene u protekloj 2013. godini je bio poziv Plivačkog saveza Vojvodine da nastupim za selekciju Vojvodine na međunarodnom mitingu 'Miklavž 2013' u Ljubljani u Sloveniji kao jedna od tri plivačice u svom godištu. Plivala sam četiri discipline i ostvarila solidne rezultate.

Za sljedeću, 2014. godinu, prvo želim popraviti svoje zdravstveno stanje, te poboljšati vremena u svim disciplinama. Voljela bih se ustaliti u selekciji Plivačkog saveza Vojvodine i osvojiti nekoliko medalja na državnom prvenstvu i prvenstvu Vojvodine«, istaknula je mala sirena Iva.

BICIKLIST IZ ŠIDA

Biciklistički klub »Jednota« iz Šida spada u najuspješnije klubove u regiji, kako po rezultatima tako i po organiziranju natjecanja. U svojim redovima ima nekoliko reprezentativaca Srbije koji su sudjelovali na važnim međunarodnim natjecanjima. U Srbiji i u regiji pobijedili su na mnogima od njih. Pobjednici su Lige Srbije, kao i na brojnim natjecanjima u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Među mnogobrojnim

uspješnim članovima tog kluba posebno se ističe *Aleksandar Roman*, najbolji junior Srbije u 2013. godini, apsolutni pobjednik Lige Srbije, šampion Vojvodine, jedini sudionik Svjetskog prvenstva iz čitave regije:

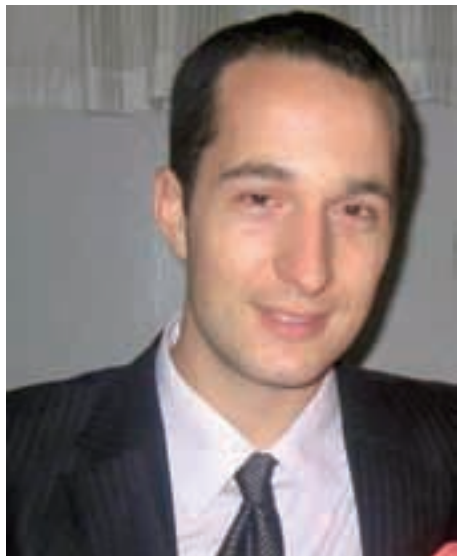
»Sudjelovao sam i na Europskom prvenstvu i na utrkama za Svjetski kup u kategoriji juniora. Bio sam pobjednik većeg broja utrka u zemlji i u inozemstvu. Planovi za sljedeću sezonu su veliki, izbornici su nedavno posjetili naš klub kako bi testirali sve naše najbolje natjecatelje. Sudjelovao sam u svojoj četverogodišnjoj karijeri i na četvrtoj Balkanijadi, a poslednji moj veliki uspjeh u ovoj godini bio je pobjeda u juniorskim kategorijama na ciklo krosu u Kragujevcu. Od 1. siječnja 2014. godine bit ću član kluba 'Partizan' iz Beograda i nadam se da ću i tamo postići zapažene rezultate i imati uvjete za daljnji napredak«.

27. prosinca 2013.

SOMBORSKI VESLAČ

Kapetan veslača »Salašari somborski« *Gašpar Matarić* iz Sombora u predstojećoj godini ima jednu veliku želju, koja je ujedno vezana uz njihovih glavni nastup u protekloj godini.

»Ono što bih našoj ekipi prvo poželio u 2014. je da dobijemo pravi neretvanski čamac. Imamo obećanja za to, pa bih volio da se za naredni Maraton lađa pripremamo na pravom čamcu. Jest da će to biti pripreme na kanalu i Dunavu, ali s pravim neretvanskim čamcem to je nešto drugo. Želja mi je i da za sljedeći Maraton lađa na Neretvi sastavimo dobru ekipu i naredne godine ostvarimo bolji rezultat. Bit će to naše četvrto sudjelovanje na lađarskom maratonu«.

NOGOMETAŠ I RUKOMETAŠICA IZ SONTE

Trener i igrač NK Dinamo iz Sonte *Željko Tadijan* se ove godine po prvi puta okušao u ulozi nogometnog trenera, ali će i dalje nastaviti s aktivnom igrom u sončanskom Dinamu.

»Ovo mi je prva polusezona na poziciji trenera i prezadovoljan sam što sam uspio oformiti stabilnu ekipu s prepoznatljivom igrom. Istina, rezultati nisu pratili takvu igru, pa se tako često dešavalo da u utakmici dominiramo, stvorimo idealne prigode, a lopta jednostavno neće u protivničku mrežu. Tako smo izgubili neke utakmice u kojima smo bili i za klasu bolji od protivnika. Najdraža mi je bila utakmica u Kupusini, u kojoj smo deklasirali protivnika koji je slovio za izrazitoga favorita. Nadam se da ćemo na proljeće znatno popraviti naš plasman i zauzeti jedno od mjesta koje vodi u viši stupanj natjecanja. Na osobnom planu se nadam uspješnim nastupima za reprezentaciju vojvođanskih Hrvata i svakako maksimalnim rezultatima.«

Njegova supruga *Tamara Apatinac Tadijan*, rukometašica ŽRK Sonta, ovu godinu će jamačno dobro pamtit jer se poslije duljeg odsustva vratila na parket, pa sada uz roditeljske obveze pronalazi vremena i za treninge i natjecateljske susrete.

»Poslije duljeg odsustva zbog udaje i porođaja, vratila sam se na parket. Drago mi je da je našoj ekipi spoj mladosti i iskustva donio novu kvalitetu igre i da smo na koncu jesenskoga dijela lige zauzele visoko drugo mjesto, koje vodi u Drugu ligu Srbije, skupina Sjever. Svaka pobjeda mi je draga, ne bih niti jednu izdvojila. Nadam se da ćemo ovo visoko mjesto na tablici zadržati i tako ostvariti ne samo moju, nego i želju svih u klubu i plasirati se u Drugu ligu.«

UMJESTO KOMENTARA

Svi sportaši i sportašice koji su se ljubazno odazvali našem pozivu i sudjelovali u ovoj maloj anketi su amateri i svojim sportom se bave, prije svega iz velike ljubavi. Odvajajući veliki dio svog slobodnog vremena, ali i financijskih sredstava bez kojih niti ne može biti rezultata, i u Novoj 2014. godini nastaviti će svoju sportsku borbu u plivačkom bazenu, na biciklističkoj stazi, riječnoj i morskoj površini, nogometnom i rukometnom terenu...

Naša želja je da uspiju ostvariti i više nego što su sami sebi poželjeli!

Dražen Prčić, Suzana Darabašić, Zlata Vasiljević, Ivan Andrašić

**SVIM SPORTAŠIMA SRETNU I USPJEŠNU 2014. GODINU ŽELI
SPORTSKA RUBRIKA HRVATSKE RIJEČI!**

27. prosinca 2013.

POGLED S TRIBINA

Hrvatski sport

Posljednji je tjedan odlazeće 2013. godine i vrijeme je sumiranja ostvarenih rezultata. Zato ćemo pogled baciti unatrag i sagledati u nekoliko crtica što se dobroga i manje dobroga odigralo na sportskim borilištima kada su u pitanju hrvatski sportaši i sportašice.

Dame imaju prednost.

Sandra Perković je osvojila u bacanju kladiva sve što se osvojiti može i prva u povijesti hrvatske ženske atletike objedinila kolekciju zlatnih medalja na najvećim natjecanjima, pridruživši svemu navedenom i naslov prvakinja svijeta i Dijamantske lige.

Donna Vekić i osvajačica juniorskog US Opena Ana Konjuh zabilježile su nekoliko vrijednih rezultata na juniorskim, ali i seniorskim natjecanjima, nastavljajući uspješnu tradiciju hrvatskog ženskog tenisa.

Nogometna reprezentacija Hrvatske izborila je, nakon dosta posrtanja u finišu kvalifikacija, dodatne susrete doigravanja protiv Islanda i uspjela se plasirati na Svjetsko prvenstvo u Brazilu 2014. godine.

Dinamo nije uspio plasirati se u Ligu prvaka, a u Ligi Europe ostavio je blijed dojam. S druge strane Rijeka je uspjela napraviti malo nogometno čudo plasmanom u isto natjecanje (preskočila Stuttgart u kvalifikacijama), potom postigla i četiri neodlučena rezultata u vrlo jakoj skupini.

Hajduk je s vrlo pomlađenom postavom uspio osvojiti Hrvatski nogometni kup i nastaviti s odličnim partijama i u novom prvenstvu.

Muška teniska reprezentacija je poslije dugo godina eliminirana iz Svjetske skupine Davisova kupa (osvajajući 2005. godine), ali je zato godinu sjajnim igrama u igri parova (s Brazilcem Melom) obilježio Ivan Dodig (finale Wimbledon, osvojen turnir Masters serije 1000 i nastup na završnom natjecanju najboljih parova). Plus, osvajač juniorskog US Opena Borna Ćorić već je počeo sakupljati i prve profesionalne ATP poene.

I na koncu, hokejaši Medveščaka igraju odlično u debi-tantskoj sezoni KHL, ravnopravno se noseći s najboljim europskim klubovima.

Naravno to nije sve, bilo je još mnogo drugih vrijednih, ali i manje vrijednih dostignuća tijekom odlazeće 2013. i sve je to negdje zabilježeno. Gledanje zato i služi!

Jedan sretan pogled s tribina svima!

D. P.

NOGOMET

Leon Benko najbolji

U izboru kapetana momčadi 1. HNL za najboljeg nogometaša godine proglašen je Leon Benko. Posve zaslužen, jer zahvaljujući njegovim odličnim igrama i golovima (15) Rijeka zauzima drugo mjesto na tablici, te je ljetos izborila plasman u Ligu Europe.

Parovi polufinala

Ždrijebom u prostorijama Udruge prvoligaša izvučeni su parovi plufinala Hrvatskog nogometnog kupa. Dinamo će igrati protiv Slavena, dok Istra 1961 čeka boljega iz zaostalog duela između Rijeke i Osijeka.

KOŠARKA

Cedevita nastavlja u Eurokupu

Pobjedom protiv Elan Chalona u posljednjem kolu skupine B, košarkaši Cedevite izborili su nastavak natjecanja u drugom krugu natjecanja u Eurokupu. U novo formiranoj skupini P slijede dueli protiv Lietuvos Rytasa, Beşiktaša i CAI Zaragoze. Prve dvije momčadi izborit će plasman u osminu finala.

TENIS

Dodig 33., Čilić 37.

Proteklu 2013. godinu Ivan Dodig je završio kao prvi hrvatski tenisač s plasmanom na 33. mjestu svjetske ATP ljestvice. Iako je nekoliko mjeseci bio pod suspenzijom, Marin Čilić je 37., dok se povratnik Ivo Karlović nalazi na 78. mjestu. Najbolje plasirana hrvatska tenisačica je Ajla Tomljanović na 77. mjestu.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Povoljno dekoriranje dvorana za vjenčanja i rođendane, izrada perlica za zvanice, poklon korpe i dekorativno pakiranje darova. Tel.: 064 0543720.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T-400, čisto i T-400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Povoljno prodajem manje skladište, podrum i tavanski prostor. Veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto plac, kod autobusnog kolodvora u Subotici. Tel.: 064 9640745.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem starinsku spavaću sobu »čistu sobu«, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefere, sukna, pregače, marame, ponjave, čaršave, muške čakšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem traktorsku prskalicu RAV 440 eura, zob, starinska klupa, dolaf, ormani. Tel.: 024 532570.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikači stroj stolni »Empisak«, skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavanski prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak sa ravnom pločom, orahovo stablo, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepa italijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽIDO 03.01.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić (zsaric@hrvatskarijec.rs)

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša) (dbpalkovic@hrvatskarijec.rs)
Slavica Mamužić (novinarka) (smamuzic@hrvatskarijec.rs)
Dražen Prčić (sport i zabava) (dprcic@hrvatskarijec.rs)
Željka Vukov (društvo) (zvukov@hrvatskarijec.rs)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO:

Rodendan bebe Marte

U ovom božićnom broju predstavljamo vam poznatu bebu *Martu*, zaštitni znak »Kuharskog dnevnika bebe Marte«. Ovu je kuharicu sastavila Martina mama dr. *Marija Mandić* rođena *Matarić*, liječnica na specijalizaciji iz interne medicine. Knjiga je nedavno predstavljena javnosti u Gradskoj knjižnici Subotice, kada su pokraj autorice govorile i recenzentica prim. dr. medicine *Terezija A. Matarić*, te dr. medicine *Agota Polivka*. Knjiga se može naručiti kod same autorice i preko ljekarne Goodwill, čita se ne samo u Srbiji, Hrvatskoj, Sloveniji i Mađarskoj, već je stigla i do Makedonije, te Singapura!

Kuharski dnevnik bebe Marte je u osnovi priručnik o uvođenju nemliječne dohrane kod odojčadi i njihovom postupnom uobroćavanju, pisana u obliku dnevnika. Predivne ilustracije uradio je *Tomislav Vukov*.

Knjiga je predstavljena početkom prosinca, na Martin prvi rođendan. No, slavlje nije trajalo samo na predstavljanju, već je i sljedećeg dana u društvu najbliže rodbine obitelji Mandić nastavljena proslava.

Danijel (35) i *Marija* (35) imaju peteročlanu obitelj, najstarija kćer im je četverogodišnja *Antonija*, sin *Petar* ima dvije i pol, a *Marta* je upravo navršila godinu dana. Unatoč profesionalnim izazovima, majka se posvetila

prvenstveno djeci u ovom za njih veoma značajnom razdoblju:

»Posljednje četiri godine više vremena posvećujem djeci nego profesiji, bila sam na održavanju trudnoće, porodijskom dopustu. To i jest bio plan. S trećim djetetom zakon omogućuje dvije godine odsustva s posla, pa

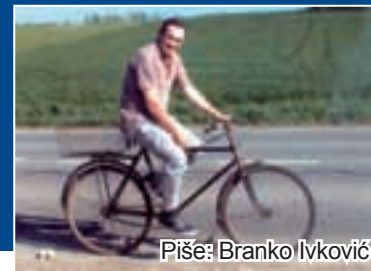
ću još godinu dana biti kući s djecom. Poslu ću se posvetiti kada se vratim na rad u Bolnicu, te u Dom zdravlja. Knjiga je nastala spontano, jer sam htjela podijeliti svoja iskustva s drugima. Radujem se što je tako dobro primljena, te smo već u priprema za drugo izdanje«, kaže ponosna majka. Govoreći o najsretnijim trenucima roditeljstva, *Marija* ističe:

»Roditeljska je ljubav nemjerljiva i neiscrpna. Roditeljstvo vam daje snage da im se date u potpunosti, s tim da se sa svakim djetetom igrate drugačije i posvećujete mu se na drugačiji način, ovisno o njihovim afinitetima, željama i sklonostima.«

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Vašange

Faljnisi čeljadi, ja jevo ležim i mudrujem, Božić nam eto došo i prošo i ja nisam mogo da se ne sitim mojeg dida *Grge*, ta uvek sam bijo bisan na njeg kad bi kazo: »Eto Božić došo i očo, a mi samo godinu matoriji.« Av al mi ondak to izgledalo dugačko do drugog sveca, a sad mi proleti vrime samo tako. Išli mi na Badnje veče kod komšija posli večere na kartaniju, jalte kako bog zapovida da se ne zaboravi starina, kad ono ispade jedna grupa namaškaranane mladeži, zvone i tandrču s niki loncima i laboškama, deredu se i vijadu šorom, kad sam i spazijo čeljadi moja tako mi bilo milo i lipo oko srca kugod da sam se dvajst godina podmladijo, ta samo kad ova mladež niguje naše stare običaje, neće oni dat nikom da zaboravi Bunjevce Rvate, ma kaki. Velim mojoj *Jeli*, gledaj idu vašange, al sam to davno vidijo, fala Bogu pa se dica sitila. 'Na će isto obradovana: »Ta vid stvarno vašange, baš lipo, to je za mlade da se tira komendija, a šta si se ti matori tako nakostrušijo ko mlad pivac, da ne bi i ti med nji, ta idi, ne marim, ti se nemoraš ni maškarat.« Ha ha, sveca ti onog ženskog, ajd pak imadeš sriće što su obrani kuruzi sad bi ja tebi pokazao ko je matori, ne kažeđu zabadavad da matori konji deru pokrovce, i tako i mi stignemo do mog rođe *Jose*, lipo se izpozdravljamo s domaćinima i čestitamo Badnje veče, a oni nas lipo za astal i lipo u kartaniju. Žene razgledaju granu i kuglje i ruva što su podobi-jale u poklon za Božić, šta su

napekle za Božić, za Svetog Stipana, Ivana, šibare i tako to. A mi muški ošinili po duraku, bome su me dvared oduračili, gadna je to nevolja, rasrdi se čovik, a ne smiš ni pcovat kad je velik svetac, a nikako ni nisam bijo zdravo bisan, posli smo prišli na filk, došlo još gostivi pa nas bilo dosta da igra »šanta«, a »babo« više adut, e tu sam bijo dobar pa smo bome ja i moj parnjak triput one druge otirali u d..., ovaj tamo di ne triba. Neću vam ni divanit, ta šta se tu i ima divanit, kad smo se lipo nasigrali a i popili balončić bilog, zazvoni ti s naše lipe crkve na počelu Ivković šora zvono, zove svit na ponoćnicu, e to je tribalo bome vidit, narod se sjatijo i krenijo u crkvu ko da čedu i oni dobit poklon za didu Božićnjaka, a ne samo dičurlija. Mi stigli, a naša lipa crkva Prisvetog Trojstva puna puncata. E čeljadi moja, to je tribalo vidit, tako triba da je uvek, nek se znade di Bunjavac živi, i triba da mu se svak divi, dobro je opravljena ta pisma. Ondak me iz zanesenosti opet trglala ova moja i vratila u surovu stvarnost. Ona će bisno: »Tebi bačo nema više špricera, dosta si se naguto, nećeš valjda zapivat bečarac usrid crkve na ovaj najveći svetac?« Ta idi ženo u andraka, dabome da neću, samo sam se malo iskopčeo od cina, poreza, povšenja pdva i smanjenja suvencija, a i koji-kaki drugi uncutarija, sad kad si me tako »lipo« spuštila na zemlju, idem se naist pača i ponamirivat. Ajd zbogom čeljadi, vaš Braniša.

27. prosinca 2013.

Kako biva stariji, bać Iva sve više volji koikaka slavlja. Evo i vi dana, svaj je nikaki ko na federa. Saće za par dana Božić, pa će njemu i njegove bit lipo. Obadve cure jim priko telefona javile da će za blage dane dojt doma, neće ostajat u varoši. Obadve će dojt za Badnjak. E, misli se bać Iva, još samo da Bog dragi dađe da jim se oko kuće i u kuću navrzu i zetovi, pa još da dočeka i da mu kakegod male ručice počmu čupkat brkove. Kaki bi to onda bili Božići! Svaj blažen naljo i izdunijo bukaricu katarke, pa se izvalijo na oتمان. Zapalijo i radijon, ni tijo gubit vrime š televizijom, uvik mu pokvari dobru volju. Taman je malo zadržimo, kad niko više sa sokaka. Taksa da se pokida. Bać-Iva se za dram razdrimo i izašo u gank da vidi ko j to, obično niko ne dolazi u vo doba. Kad no, poštaš. Dono rpu kuferti. Mlad, prvać počo radit, al već lipo znade sa svitom. »Ta ajde, derane, malo unutra, znadem da si se smrzo. Eno sam već metnijo na špojer labošćicu katarke, baš sam tijo mene skuvat«, veli mu i šljokne Taksu. Taman se malo primirijo, al šćim je poštaš zakoraćijo u gank, ko da je ograjiso. Eto, baš ne trpi u dvoru nikake uniformisane. Ka su unišli, taman katarka u labošćice provrila, pa jim bać Iva naljo po bukaricu. »Derane, baš ti moram pitat čiji si, ne sićam se da sam ti prija vido«, pita mu i srkne malo vrućega. »Ta ja i nisam odavde, tude sam blizu, iz trećega sela«, veli poštaš, pa i on malo gućne. Bać Ive to bilo ofanj čudno. Eto, koliko samo on poznaje mladeži u njegovu selu što je posvršavala koikake škole, pa se godina provlači brež posla, a vaj, eto, baš izgleda ko da se juće počo brijat i već radi. »A kaku, dite, škulu triba svršit da ti izbirnu zotaj posov?« pita mu bać Iva i nalje jim još po jednu bukaricu. »Ta ite, molim vas, kaka škula? Jedva sam svršijo i vu našu u selu. Potli sam se u varoši krenijo učit za tišljera, al mi baš i ni išlo, pa sam dvaput propo i moro to napušćat. U tomu došlo i osamnajst, a dada i mater mi radu u pošte i još su malo podmazo di triba, pa oma i mene uzeli. Ako Bog da najesen ću se i ženit, pa kad dojde vrime, vada će u pošte bit posla i za moje dite«, veli već malo zagrijan poštaš, pa i sam nalje još jednu bukaricu. Bać Iva ga je pogledo malo popriko, al ni ništa reko. »Š vama se čeljade baš lipo može ispričovdat. A dobro vam je i vino. Daj Bože da vam i sutra moram štogoda donet«, – veli poštaš i istrese bukaricu nabelo. Bać Iva ga je ispratijo do sokaka, zatvorijo vraca za njim i došo natrag u kujnu. Naljo je još katarke u labošćicu, metnijo šećera, citrone i klinčića i podaljo malo vode. Nalego se na oتمان i jako zaštodi. Eto, Božić je tude, jako se raduje curama, jako se on u zadnje vrime raduje svakomu slavlju, al ope mu ništa gorko usti. »Bože dragi, zašto taj posov ni mogo dobit kogod od naše dice, pa da i njemu osvane lipi Božić, neg su vamo dovukli derana iz trećega sela, pa će mu nuz nadnicu morat još i za put plaćat. A ko zna, možda naši nisu znali utrunit di triba«, misli se na glas baćIva. A Taksa je još jako dugo lajo za poštašom.

27. prosinca 2013.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

Wilde: Najveći porok je površnost**Konfucije:** Nije mižao što me ljudi ne poznaju, nego što ja njih ne poznajem**Dostojevski:** Kad glupak shvati da je glupak onda više nije glupak

FOTO KUTAK

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

SRETNNA NOVA!

KVIZ

Anton Gustav Matoš

Koje godine i gdje se rodio hrvatski pjesnik Anton Gustav Matoš?

U kojoj godini se iz Srijema preselio u Zagreb?

Gdje se sklonio nakon dezertiranja iz austrijske vojske?

Što je radio tijekom boravka u Beogradu?

Koji smjer najviše utjelovljuje u svojim djelima?

S kojim djelom je ušao u svijet književnosti?

Kako se zovu njegove zbirke pjesama, a kako njegov glasoviti putopis?

Kada i gdje je umro Anton Gustav Matoš?

Rodio se 13. lipnja 1873. godine u Tovarniku
 U drugoj godini života
 U Srbiju, u Šabac i Beograd
 Bio je čelislj, novinar i literat
 Hrvatsku modernu
 Moć savjesti
 Iverje, Novo Iverje i Umorne priče, Oko Lobora
 Umro je 17. ožujka 1914. godine u Zagrebu

VICEVI

Ulazi Ivica u autobus i pita konduktera:

- Plaća li se za cvijeće?

- Ne plaća – reče kondukter.

Ivica se okrene napolje i kaže:

- Ružo, ulazi!

Pita žena muža:

- Jesi li rekao svom šefu da nas dvoje ne možemo živjeti od te tvoje bijedne plaće?

Muž odgovara:

- Jesam.

Žena:

- I, što ti je rekao?

Muž:

- Da se razvedem...

NOVA GODINA u Hrvatskoj

Preporučiti gdje biste mogli dočekati Novu 2014. možda je već kasno. Kvaliteta novogodišnje ponude i odluka izbora neke destinacije uvijek je stvar osobnog dojma i družine s kojom to kanite doživjeti.

Dapače, to je stvar i naših mogućnosti. Sigurno da je Hrvatska, kao izbor dočeka, pravo mjesto za provesti blagdane, jer je prepuna prekrasnih ambijenata i veselog raspoloženja, sve od Božića pa tijekom siječnja u nastupajućoj novoj godini.

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Ako mene pitate, toplo preporučujem jednu blisku destinaciju koja je po svemu idealna – to je Božićna bajka obitelji Salaj. Imanje gospodina Zlatka Salaja se nalazi u Grabovnici, između Ivanić grada i Čazme, 20 km od skretanja s autoceste prema Zagrebu, ne možete ga promašiti. S prvim sumrakom već izdaleka se vidi božanstvena svjetlost milijun i četiri stotine tisuća žaruljica, svih mogućih boja. Ovaj dar ljepote za svačije oči je svojevrsno ispunjenje Zlatkovog dječakova sna, kada je kao dio siromašne obitelji maštao da dočeka Božić u bajkovitom ambijentu iz slikovnica. Odlaskom u mirovinu, uz potporu svoje supruge i svoje obitelji, krenuo je s ispunjenjem svojega sna. Sada, nakon 11 godina uljepšavanja ovog nevjerojatno čarobnog mjesta, te dodavanjem stotina tisuća novih žarulja, svake godine nam stvaraju sve lijepšu atmosferu, a sve to u ime dočeka Božića, Nove godine i novih radosti. Božićna bajka obitelji Salaj postala je svjetski poznata, to je sada pravi hrvatski turistički brend, mjesto kojeg svakako vrijedi vidjeti. A tako nam je blizu... Otvorenje ovog čarobnog parka iz snova bilo je 6. prosinca i radit će sve do 8. siječnja 2014. godine, od 16-21 h svakoga dana. Cijena ulaznice iznosi 20,00 kuna, a djeca predškolske dobi, invalidi, djeca i odrasli s posebnim potrebama te štitenici domova za nezbrinutu djecu ulaznice ne plaćaju.

Ukoliko ste se odlučili uputiti se u Zagreb za doček 2014. godine, možda ćete se najbolje provesti upravo na Trgu bana Jelačića. Kao što se da vidjeti na fotografiji i ovdje se itekako umiju potruditi da ukrase ambijent i dočaraju svečarsku atmosferu. Opće je poznata stvar da je sve popularnije dočekati Novu godinu na glavnim trgovima velikih metropola, tako je i Zagreb odličan izbor da uz »Hladno pivo« i prethodno zabavljanje uz brojne glazbenike te krasni ponoćni vatromet dočekate Novu. Večer otvara svojim nastupom mlada Sinjanka sjajnoga glasa Iva Ajduković s »Petoricom mladih«.

Ukoliko pak želite ove blagdane provesti u krugu obitelji, rođaka, svojih najdražih, onda preporučujem da okitite novogodišnji bor što ljepše, možda baš kao ovaj na slici koju smo vam izabrali u ovom broju našeg časopisa. Toplina doma, bogata trpeza i sretni osmijesi vaših voljenih mogu biti i najbolji ugođaj tijekom ovih dana koji su pred nama. Uostalom, to je najvažnije tijekom cijele godine.

Sretna vam Nova 2014. godina! Želim vam da što više vremena 2014. provodite u Hrvatskoj sa svojim, kao i na našem web-sajtu s dobrim imenom: www.dobrodosli.net

Ulaz u "Božićnu bajku"

Imanje obitelji Salaj

Trg bana Jelačića /Zagreb/

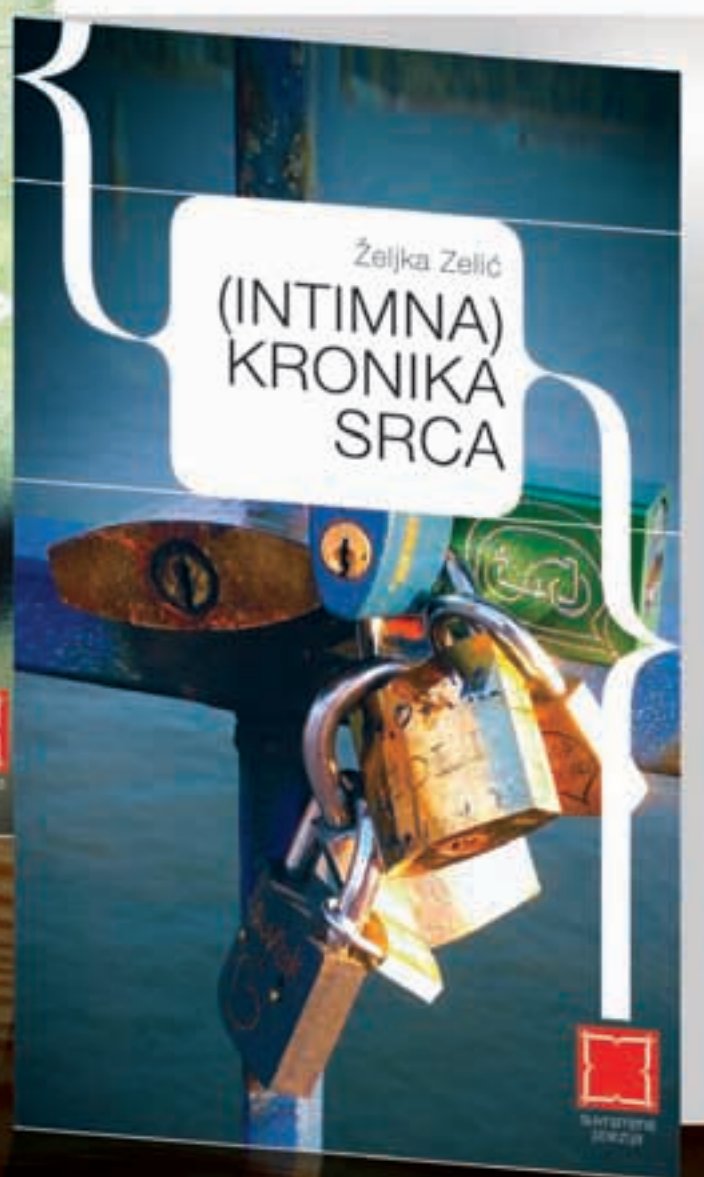

**Sretna Nova
2014 godina!**

POSREDOVANJE
Svaštara

www.svastara.rs

Lijepa lica dobre književnosti!
Nove knjige u nakladi NIU „Hrvatska riječ“:

Uvijek uz knjigu!